

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Ta lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka. Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki. Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celostno podobo Troble.

Letnik 29, številka 5, 13. september 2023.
Izhaja sedemkrat letno; gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.615 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorni urednik: Luka Jakše.

Uredniški odbor: Angelca Petrič, Dragica Heric, Nika Možek in Miha Andolšek.

Lektoriranje: Jezični dohtarček, s. p. (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: Tadej Bavdek

Tisk: Luart, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla,
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

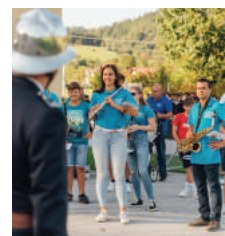
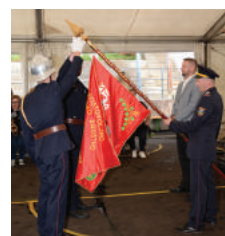
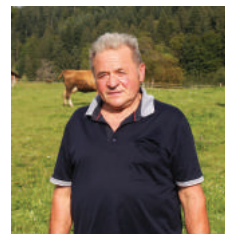
Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide 15. novembra 2023; prispevke je treba oddati do 2. novembra 2023.

ISSN 2536-4022

KAZALO

Županov uvodnik	3
Občinske strani	4
Počitniško varstvo	6
Odprtje športnega igrišča v Dvorski vasi	8
S kolesom od nature do kulture	9
Intervju: Ivan Levstik	12
Kultura	18
Poletje na Trubarjevi domačiji	18
Knjižnica pod krošnjami	22
Slavnostna podelitev Rožančeve nagrade	25
Le vkup, velikolaška mladina!	27
Gledališki abonma 2023/2024	28
Iz velikolaškega okraja: O kopanju v Rašici	32
Adl o tem in onem	34
Šola in vrtec	36
Pohod učencev prvega razreda na Karlovico	36
Erasmus+ projekt Glasbene šole Ribnica	38
se nadaljuje	38
Društva dogodki	40
Kotnik Popotnik na Nordkappu	42
Upokojenski kotichek	44
Jesenski recept	46
Spominski park v Dvorski vasi	48
100 let PGD Dvorska vas – Mala Slevica	50
Slavje ob 40 let GD Karlovica	52
Podjetniški zajtrki v avgustu	57
Šport	58
Uspeh NK Ribnica na mednarodni ravni	58
Prvoligaška sezona se približuje!	59
Nova predsednica društva Šola zdravja	62
Inšpektor Muki: Velikolaška kronika	67

*Dobrota se razdaja tako rahlo, nežno,
pada kot drobcena semena po naših poteh
– in jih oživlja s cvetovi.*

Pam Brown

Drage občanke in dragi občani,

letošnje poletje si bomo zapomnili predvsem po nestanovitnem vremenu, ki pa ga na srečo v naši občini nismo pretirano občutili. Velika večina ostalih občin pa te sreče žal ni imela. Najprej je našo državo zajela toča, ki je povzročila veliko škode, kar se bo poznalo tudi pri pridelavi sadja, zelenjave, žit ipd. Na začetku avgusta pa se je po dolgotrajnejših močnih nalivih zgodila največja naravna nesreča oziroma katastrofa v zgodovini Slovenije. Večji del naše države so zajele uničujoče poplave, le dobro leto dni za tem, ko je po Krasu divjal požar. Škoda, ki so jo povzročile poplave, je ogromna, sanacija pa bo zagotovo trajala nekaj let. In če v omenjeni katastrofi lahko najdemo vsaj nekaj pozitivnega, je to zagotovo dejstvo, da smo znova dokazali, da znamo in zmoremo stopiti skupaj, na kar smo lahko izjemno ponosni. Takoj se je aktivirala Civilna zaščita Republike Slovenije, ki ima po mojem mnenju skupaj z Gasilsko zvezo Slovenije najboljšo organizacijo, ko pride do nesreč takšnih razsežnosti. Velike zasluge za to ima

poveljnik Civilne zaščite gospod Srečko Šestan, ki zna v ključnih trenutkih odreagirati takoj, odločno ter brez večje panike.

V naši občini smo ob močnem večdnevem deževju imeli v pripravljenosti tako štab občinske Civilne zaščite ter preko občinske Gasilske zveze tudi gasilce. Na srečo večjih posredovanj ni bilo. So pa zato gasilci iz naše Gasilske zveze odšli na pomoč v Zgornjo Savinjsko dolino, Mengeš in Kamnik. Po poročanju gasilcev s terena je bila katastrofa še hujša, kot so jo prikazovali mediji. Aktivirali so se tudi naši kmetje, ki so darovali krmo za živali; mnogo ljudi je svojo humanitarnost izrazilo preko denarnih in drugih prispevkov. Menim, da smo lahko zelo ponosni, da imamo v občini toliko ljudi, ki so se angažirali ter na različne načine pomagali sodržavljanom in sodržavljanom v stiski.

Občina Velike Lašče in Javni zavod Trubarjevi kraji bosta organizirala dobrodelni koncert. Vsa zbrana finančna sredstva bodo namenjena ljudem, ki so utrpeli škodo v poplavah. Koncert bo potekal na Trubarjevi do-

mačiji na Rašici, in sicer v nedeljo, 24. septembra; na njem bodo nastopili lokalni glasbeniki in plesalka. Naj dodam, da se bodo vsi, ki bodo del dogodka, odpovedali zaslužku. Več informacij o dobrodelnem koncertu najdete na naslednji strani.

Zaposleni na Občinski upravi ter v Javnem zavodu Trubarjevi kraji se bomo odrekli dohodku, ki smo ga prejeli za dan Solidarnosti, svetniki pa se bodo odrekli sejnini, ki bi jo prejeli na naslednji občinski seji. Občina Velike Lašče bo za žrtve poplav namenila 1 evro na prebivalca občine.

Zahvaljujem se vsem in vsakemu posebej, ki ste in še boste na kakršenkoli način pomagali ljudem, ki jih je doletela prej omenjena katastrofa. Hvala vam!

Za konec naj vsem šolarjem ob začetku novega šolskega leta zaželim, da bi bilo to šolsko leto polno učnih uspehov in tudi medsebojnega sodelovanja, spoštovanja in strpnosti.

Matjaž Hočevnar

TROBLA

Oglase sprejemamo na **trobla@velike-lasce.si** ali po tel. **01 7810 370**. Objava malih oglasov (do 60 besed s presledki) je **brezplačna**.

Cenik je dostopen na spletni strani Troble.

DOBRODELNI KONCERT

Srce solidarnosti

Občina Ljubno ob Savinji je ena izmed številnih občin, ki je bila hudo prizadeta ob nedavnih katastrofalnih poplavah. V trenutkih stiske je čas, da stopimo skupaj in pokažemo, kako močna je naša povezanost. Zato vas vabimo na SOLIDARNOSTNI KONCERT, ki bo potekal v nedeljo, 24. septembra ob 16. uri, na idilični Trubarjevi domačiji (v primeru slabega vremena bo koncert izveden v dvorani Levstikovega doma).

Na koncertu se bodo združili naši lokalni glasbeni, pevski in plesni talenti. Skupaj bomo ustvarili vzdušje enotnosti, upanja in podpore.

V znak dobrodelnosti bodo vsi izvajalci nastopili **brezplačno**. To bo tudi priložnost, da pri zbiranju finančnih sredstev za prebivalce Občine Ljubno ob Savinji prostovoljno prispevate tudi vi. Skupaj lahko naredimo razliko in jim ponudimo roko podpore.

Nastopajoči:

Velikolaška vokalna skupina, Nina Virant, Elvis With Koral 45 Lightning, paraplesalka Lara Nedeljkovič, Šolski band, Blaž Podobnik, Pevski zbor župnije Velike Lašče, Harmonikarski orkester in ansambel Meh Ekpres

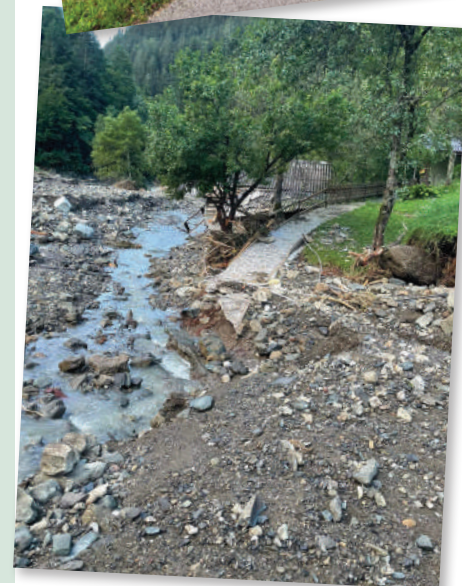
Organizacija:

Občina Velike Lašče
Javni zavod Trubarjevi kraji

Sponzorji:

Intralite d.o.o.,
Diskont Zalar,
Kmetijska zadruga Velike Lašče,
Ogrinc varovanje,
Gostinske storitve, Sonja Ahec s.p.
Boštjan Kastelic s.p.

Vabljeni k čim večji udeležbi.

Odmera nadomestila za uporabno stavbnih zemljišč

Občinska uprava

Davčni urad Ljubljana je odločbe za odmero nadomestila za uporabno stavbnih zemljišč za leto 2023 odposlal 13. 7. 2023. Večina zavezancev plačuje nadomestilo v dveh obrokih; roka plačil sta 28. 8. 2023 in 27. 10. 2023.

Za vse, ki so registrirani preko e-davkov, so bile odločbe poslane elektronsko na e-davke, pri čemer se šteje, da je odločba vročena, ko jo prejemnik prevzame. Rok za pritožbo je 15 dni od vročitve.

Analiza podatkov s preventivne radarske table v naselju Rašica Brinje

Občinska uprava

V obdobju od 1. junija do 22. avgusta 2023 smo na pobudo Krajevnega odbora Rašica preventivni merilec hitrosti postavili v naselju Rašica pred mostom ob javni poti Rašica Brinje. Na obravnavanem delu je omejitev 30 km/h. Povprečna izmerjena hitrost je bila 19 km/h, maksimalna pa 64 km/h. Omejitev hitrosti je kršilo 4,10 % vseh vozil.

Čas obdelave:

1. junij 2023, 00:00 -
22. avgust 2023, 00:00

Omejitev hitrosti:

30 km/h

Kršitve omejitve hitrosti:

4,10 %

PDP: 61

PLP: 22265

Smer odbelave: prihajajoč

Vrednosti: 64643

vozila: 5035

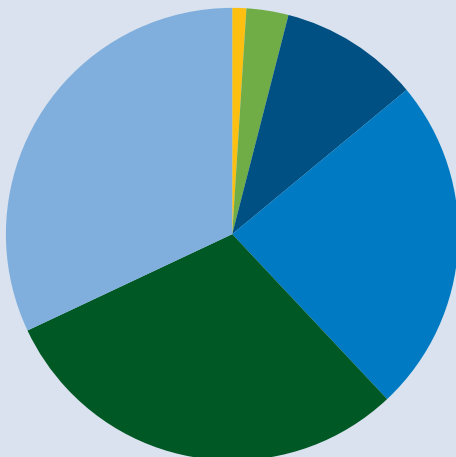
Vd (km/h): 19 km/h

Vmaks (km/h): 64 km/h

V85 (km/h): 25 km/h

Porazdelitev hitrosti

- 32%: ≤ 15 km/h
- 30%: 16-20 km/h
- 24%: 21-25 km/h
- 10%: 26-30 km/h
- 3%: 31-35 km/h
- 1%: 36-40 km/h
- 0%: 41-45 km/h
- 0%: 46-50 km/h
- 0%: > 50 km/h

Spreminjamo obratovalni čas Velikolaške tržnice

Stella Vlašić, JZTK

Velikolaško tržnico smo vzpostavili z namenom povezovanja lokalnih društev, kmetij, obrtnikov in vseh, ki delujejo v naši okolici, z željo, da bi naši lokalni prebivalci kupovali in uživali domače pridelana živila.

Tržnica na trgu v Velikih Laščah je v poletnem času obratovala vsako drugo soboto v mesecu med 9. in 12. uro.

S prihajajočo jesenjo/zimo pa spreminjamo obratovalni čas. Obveščamo, da bo tržnica od vključno 30. septembra naprej obratovala vsako drugo soboto, od 8. do 11. ure na trgu v Velikih Laščah.

Obenem pozivam vse ponudnike naših krajev, da se na naše pozive k udeležbi odzovete v čim večjem številu, saj sicer tržnica nikoli ne bo zaživela tako, kot si želimo. Mislim, da si tudi naši kraji zaslužijo kvaliteto in domače pridelano hrano.

V času tržnice pa bo v predverju Levstikovega doma še naprej obratovala izmenjevalnica oblačil, vendar le enkrat mesečno. Vabljeni v soboto, 30. septembra, in v soboto, 28. oktobra, med 8. in 11. uro

Spremljajte tudi naše objave na Facebooku in koledar dogodkov na spletni strani www.velikolaska.si, kjer skrbimo za ažurnost informacij.

Počitniško varstvo v občini Velike Lašče

Klara Varga (občinska uprava), Stella Vlašić (JZTK), Ema Henigman in Lea Simonič

Občina Velike Lašče je skupaj z Javnim zavodom Trubarjevi kraji in Osnovno šolo Primoža Trubarja Velike Lašče organizirala počitniško varstvo, ki je potekalo od 3. do 7. julija 2023. Počitniškega varstva se je udeležilo 25 otrok. Otroke sta vsakodnevno spremljali animatorki Ema Henigman in Lea Simonič.

Aktivnosti za otroke so bile izvedene s strani različnih lokalnih društev in posameznikov. Otroci so stkali nova prijateljstva in teden počitniškega varstva preživeli aktivno in zabavno. Prav gotovo so se vsak dan naučili tudi kaj novega in se preizkusili v aktivnostih, s katerimi se do sedaj morda še niso srečali.

Prvi dan počitniškega varstva so z aktivnostmi obogatili Skavti – Škocjan – Turjak 1. Zbrali so se na igrišču pred šolo, kjer so se predstavili, pokazali nekaj trikov za preživetje v naravi in otroke naučili njihovih značilnih iger. Te so bile miselne, socialne in gibalne. Otroci so zelo uživali in se skozi igre spoznali in povezali. Po malici je sledil težko pričakovani lov na skriti zaklad. V skupinah so se odpravili na iskanje. Po postajah so jih čakale naloge in aktivnosti, kot so prva pomoč, Morsejeva abeceda, gradnja bivakov, stopinje živali ipd. Po vseh opravljenih nalogah so otroci s pomočjo zemljevida le našli zaklad. Skrite so bile dobre, s katerimi so se lahko posladkali. Po kosilu je sledila še ena zahtevna naloga – kurjenje ognja. Otroci so po navodilu skavtov v gozdu poiskali potreben material in reševali gozdno tombolo. Sledil je najboljši del dneva – peka hrenovk

in skavtskega kruha. Siti in polni novih izkušenj so uspešno zaključili prvi dan.

Drugi dan počitniškega varstva so se otroci v spremstvu animatork odpravili peš iz Turjaka do Rašice; na poti jim je družbo delal član Lovski družine Turjak – Milan Podlogar. Po prihodu na Trubarjevo domačijo so si vzeli kratek odmor za malico; nato je sledil voden sprehod z Božom

Podžupan Dejan Zakrajšek: »Počitniško varstvo otrok zagotavlja varno in zabavno okolje za otroke, medtem ko starši opravljajo svoje obveznosti ali želijo, da imajo otroci izpolnjene počitnice. To je del naše vizije, da postane naša občina prostor, kjer so otroci varni, srečni in ustvarjalni. Organizacija počitniškega varstva je plod sodelovanja med društvi, občino, šolo in javnim zavodom. Skupaj smo ustvarili program, ki vključuje kakovostne in izobraževalne dejavnosti ter spodbuja igro, učenje in socialno interakcijo otrok.«

Zalajem po Trubarjevi Rašci, kjer so otroci izvedeli številne drobce, ki jih skriva Raška vas. Po sprehodu so se zbrali v galeriji Skedenj, kjer so v izvedbi društva Finta izdelali čudovite izdelke iz recikliranih materialov, ki so jih odnesli domov. Po kosilu so se otroci z animatorkama odpravili do sušilnice sadja na Gradež. Tam jih je sprejel Alojz Senčar in jih pospremil do kozolca, kjer stoji zbirka starega orodja. Otroci so si ga pobližje ogledali in delili svoje izkušnje ter poznavanje orodja. Nato je g. Senčar predstavil še sušilnico sadja; otroci so spoznali postopek sušenja sadja in se na koncu okrepčali z odličnimi palačinkami in kompotom iz suhega sadja.

Tretji dan je bil dan, ki so ga vsi otroci nestrpno čakali. Obisk Mouse Valley Rancha v Podhojnem Hribu. Maša in Petra sta predstavili ranč in njihove konje. Demonstrirali sta krtačenje in oskrbo konj; kasneje so se v tem lahko preizkusili tudi otroci. Sledilo je jahanje. Po štirje otroci hkrati so veselo odjezdili do bližnjega gozda in nazaj. Kakšno veselje! Kosilo so pojedli kar na ranču in sledil je lov na zaklad v gozdu. Žal jih je pri tem ujelo neurje, zato so se odpravili nazaj v šolo. Tam sta animatorki pripravili športne igre v šolski telovadnici.

Četrti dan so se otroci po zajtrku skupaj z animatorkama odpravili do gradu Turjak. Otroci so si pod vodstvom ogledali vse prostore gradu in prisluhnili zanimivim zgodbam iz preteklosti. Sledilo je lokostrelstvo. Najprej jim je Lokostrelski klub Turjak predstavil opremo in demon-

striral strele z različnimi loki. Nato so se preizkusili tudi otroci. Ciljali so s kratke in dolge razdalje. Okrepčali so se s kosilom in se odpravili do bližnje gozdne jase, kjer so otroci z Marijo Jakopin spoznavali delo gozdarja/ke. Najbolj zanimivo se jim je zdelo označevanje in merjenje dreves. V gozdu so se igrali tudi različne igre in s pantomimo oponašali živali ter s tem prek igre spoznavali gozd.

Zadnji dan počitniškega varstva, je bil dopoldanski program, namenjen vodenemu ogledu Trubarjeve domačije v družbi Andreja Perhaja in delavnici izdelovanja miniturnih knjižic v izvedbi Zavoda Parnas, kjer so otroci v »tiskarni« platnico knjižice potiskali s svojo začetnico imena in tako dobili čisto svojo lastno izdelano miniaturo. Vrnili so se nazaj v šolo, kjer jih je po kosilu čakal zaključek. Animatoriki sta otroke razdelili v dve skupini in se pogovarjali o vtisih minulega tedna. Svoja doživetja so narisali in skupaj ustvarili plakat. Teden so zaključili v telovadnici s socialno igro. Vsak otrok je podal volno prijatelju in o

njem povedal nekaj lepega. Tako so skupaj prepletili mrežo prijateljstva.

V petek smo imeli po končanem varstvu za otroke na podružnični šoli Turjak krajši zaključek, kjer je podžupan Dejan Zakrajšek sodelujočim podelil manjše pozornosti in zahvale za pomoč pri izvedbi počitniškega varstva. Predstavniki društev in posamezniki so z nami delili svoje izkušnje in podali koristne predloge za prihodnje leto. Vsi so bili z izvedbo zadovoljni in so pripravljeni na sodelovanje tudi v prihodnjem letu, ko bomo poskusili v program počitniškega varstva vključiti še več lokalnih društev.

Iskreno se zahvaljujemo vsem društvom in posameznikom za pripravljenost na sodelovanje in izvedbo posameznih aktivnosti. Zahvala gre tudi animatorkama, ki sta spremljali otroke pri vseh aktivnostih in sta v vmesnem času sami poskrbeli za kvalitetno preživljanje časa. Hvala tudi staršem za izkazano zaupanje.

Vsi skupaj se že veselimo počitniškega varstva v prihodnjem letu, ki bo prav tako kot letos obogateno s pestrim programom za otroke.

Opravičilo!

Ker je letos kar nekaj sprememb na področju dnevnih prevozov učencev, je na začetku šolskega leta prišlo do večjih zamud in nejasnosti. Vsem staršem in učencem se za nastalo situacijo opravičujemo.

Občina Velike Lašče in Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče

Objavljena sta javna razpisa za štipendije v Občini Velike Lašče

Klara Varga, občinska uprava

Občina Velike Lašče bo v letošnjem šolskem/študijskem letu prvič podeljevala štipendije iz sredstev občinskega proračuna. 10. avgusta 2023 je Občina objavila:

- Javni razpis za dodelitev štipendij nadarjenim dijakom in študentom v občini Velike Lašče za šolsko/študijsko leto 2023/2024 in
- Javni razpis za dodelitev štipendij za deficitarne poklice v občini Velike Lašče za šolsko leto 2023/2024.

Štipendije za nadarjene dijake in študente so namenjene spodbujanju izobraževanja nadarjenih dijakov in študentov do višje ravni izobraževanja, spodbujanju pridobivanja dodatnih znanj in kompetenc na različnih področjih ter izboljšanju zaposljivosti in aktivnemu vključevanju mladih v lokalno okolje.

Štipendije za deficitarne poklice se podeljujejo posameznikom z namenom zagotavljanja ustreznega kadra na trgu dela glede na povpraševanje delodajalcev ter spodbujanja vpisa na vrste in področja izobraževanja, ki pospešujejo gospodarski razvoj in izboljšujejo zaposljivost v lokalnem okolju ter tistih področij izobraževanja, za katere ni dovolj zanimanja.

Višina posamezne štipendije znaša 100,00 EUR na upravičenca mesečno. Dodatne informacije o javnem razpisu in razpisni dokumentaciji lahko dobite na telefonski številki 01/7810 377 ali po e-pošti: klara.varga@velike-lasce.si. Celotna razpisna dokumentacija je dostopna na spletni strani Občine Velike Lašče: <https://obcina.velike-lasce.si/si> in na Občini Velike Lašče.

Rok za oddajo vlog z zahtevano dokumentacijo je 2. oktober 2023.

Začasna prometna ureditev na območju šole in vrtca v Velikih Laščah

Občinska uprava

Nadaljuje se projekt izgradnje sistema daljinskega ogrevanja javnih objektov ob Šolski ulici. Z ogrevanjem na biomaso bomo racionalizirali stroške ogrevanja in pristopili k trajnostnem načinu oskrbe s toplotno energijo. Ker je projekt, ki bo vključeval ogrevanje za objekte osnovne šole, vrtca, športne dvorane in stavbe, v kateri deluje glasbena šola, izredno zahteven, se dela nadaljujejo tudi v jesenskem času.

Zaradi zemeljskih del in z gradnjo povezanega transporta je uvedena začasna prometna ureditev. Uporabnike prosimo za strpnost in razumevanje.

Odprtje športnega igrišča v Dvorski vasi

Jani Levstik

Pred pričetkom lige v malem nogometu smo v Dvorski vasi odprli prenovljeno športno igrišče. Zadovoljstvo nad novo pridobitvijo v kraju sta izrazila Jani Levstik, predsednik Športne zveze Velike Lašče, in Tadej Levstik, predsednik PGD Dvorska vas – Mala Slevica, ki skrbi tudi za vzdrževanje in upravljanje športnega igrišča. Slovesno odprtje je obeležili župan Občine Velike Lašče Matjaž Hočevár, ki je s prerezom traku odprl športno igrišče. Investicija Občine Velike Lašče je vključevala ureditev odvodnjavanja, utrditev podpornega zidu, preplastitev igrišča in namestitve novih zaščitnih mrež.

S prenovitvijo igrišča se zagotavlja ustrezne vadbene površine tako za člane PGD Dvorska vas – Mala Slevica kot tudi za vse druge zainteresirane rekreativce. Ob trenutni preureditvi igrišča v Velikih Laščah je igrišče v Dvorski vasi edino športno igrišče v občini Velike Lašče z zagotovljeno razsvetljavo za možnost izvedbe športnih prireditev. Po odprtju so igrišče zasedli tekmovalci lige v malem nogometu, ki ima v občini več kot 20-letno tradicijo in predstavlja najbolj množično športno tekmovanje v občini.

S kolesom od nature do kulture

Tina Zajc Zver

S kolesom od nature do kulture je ime LAS projekta, ki so ga izvajali partnerji Občina Loški Potok, Občina Velike Lašče, Lesna zadruga Loški Potok z. b. o., so. p., Občina Ribnica, Občina Osilnica, Zavod za kulturo in turizem Kostel, Občina Sodražica, Kolesarsko društvo Melamin, Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje in Občina Dobropolje in dobili sredstva za sofinanciranje iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini 79.798,57 EUR.

S projektom smo želeli povečati prepoznavnost območja, povezati in povečati lokalno turistično ponudbo in spodbujati trajnostno mobilnost (kolesarstvo).

S pomočjo projekta smo kupili 38 električnih koles, ki so na voljo za izposajo tistim obiskovalcem, ki se želijo nekoliko bolj lahko popeljati po gozdnih stranpoteh, saj jim pri tem pomaga električni motor. Električna kolesa so na voljo za izposajo na osmih lokacijah: v TIC-u Kozolec na Trubarjevi domačiji, Gostilni pri Kapcu, Občini Sodražica, Rokodelskem centru Ribnica, Turističnem društvu Osilnica, Zavodu za kulturo in turizem Kostel in Hostlu Bearlog in na Klančarjevi domačiji.

Obiskovalci se lahko orientirajo sami po obstoječih kolesarskih poteh, ki jih ponujajo že obstoječe kolesarske karte in označene poti, ali pa si lahko izberejo poti iz novega digitalnega kolesarskega vodnika S kolesom Od nature do kulture. Zamišljen je tako, da obiskovalcem ponuja spoznavanje narave in kulture celotnega območja LAS. Namenjen je tudi povezovanju in promociji posameznih turističnih točk in ponudnikov, ki skupaj tvorijo privlačno, trajnostno naravnano destinacijo, kjer se lahko turisti zadržijo več dni.

Nekateri obiskovalci si želijo tudi spremstva vodnika, ki jih lahko vodi tudi po bolj skritih poteh ter jim pokaže tiste značilnosti kraja, ki jih še posebej zani-

majo. V sklopu projekta smo organizirali izobraževanje za turno kolesarske vodnike, s katerim so lahko zainteresirani kolesarji pridobili uradno licenco in naziv turno-kolesarski vodnik pri Planinski zvezi Slovenije; tega izobraževanja se je udeležilo 11 kolesarjev.

Za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti in uporabi električnih koles so po občinah, ki so vključene v projekt, potekale tudi delavnice za različne starostne skupine.

Več informacij o ponudnikih električnih koles, o najemu kolesarskega vodnika, opis povezovalne poti in gpx sledi kolesarskih tras najdete v digitalnem kolesarskem vodniku, ki je na voljo na spletnih straneh partnerjev projekta, na www.las-ppd.si in prek QR kode.

VODNIK PO KOLESARSKI
POTI NA OBMOČJU OD
TURJAKA DO KOLPE

S KOLESOM
OD NATURE
DO KULTURE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

16.–22. SEPTEMBER 2023

Klara Varga, občinska uprava

Varčne poti.

Evropski teden mobilnosti bo tudi letos potekal med 16. in 22. septembrom. Pod sloganom »varčne poti« bo izvedenih kar nekaj aktivnosti za spodbujanje trajnostne mobilnosti. Slovenska gospodinjstva za pokrivanje stroškov prevoza porabijo vse več denarja. Čeprav je ugotovitev skrb vzbujajoča, še zdaleč ne vključuje vseh stroškov motoriziranega prometa – na primer od stroška gradnje prostorsko potratne infrastrukture do stroškov nesreč, onesnaževanja in podnebnih sprememb. Zaradi vseh teh razlogov Evropski teden mobilnosti letos v ospredje postavlja odločitev za racionalnejše načine potovanja. To so

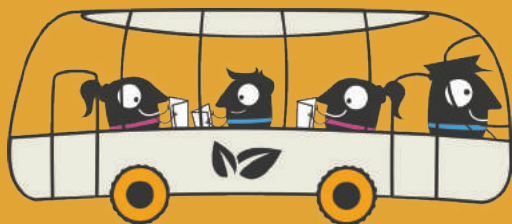
vsi tisti načini, ki sicer na prvi pogled ponujajo manj prestiža in udobja, a obenem zagotavljajo svetlejšo prihodnost. Izberimo torej varčnejše poti in se pogovarjajmo o tem, kakšna bi bila naša družba, če bi večino poti opravili z javnim prevozom ali se odločili za eno od oblik aktivne mobilnosti.

Letošnji Evropski teden mobilnosti bomo v občini Velike Lašče začeli 16. septembra s Tržnico trajnostne mobilnosti. Cel teden bodo potekale različne aktivnosti v šoli in vrtcu z namenom otrokom približati pomen trajnostne mobilnosti. Aktivnosti se izvajajo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE in so sofinancirane s strani Ministrstva

za okolje, podnebje in energijo v okviru sredstev Sklada za podnebne spremembe. Tudi sami se lahko pridružite iniciativi Evropskega tedna mobilnosti in v petek, 22. septembra, na dan brez avtomobila svoj avtomobil pustite doma in se na pot odpravite peš, s kolesom, z deljenim prevozom ali pa z uporabo javnega potniškega prometa.

Aktivnosti v OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

- Tematski dan: izlet z vlakom, avtobusom, peš ali s kolesom
- Medgeneracijski dan za učence 5. razreda v sodelovanju s starimi starši
- Izvajanje programa Aktivno v OŠ s Kokoško Rozi za učence od 1. do 3. razreda
- Aktivnosti na zaprtem delu ceste: risanje s kredami

Tržnica trajnostne mobilnosti

Sobota, 16. september
med 8. in 12. uro,
na trgu v Velikih Laščah:

- Velikolaška tržnica
- Predstavitve e–avtomobilov in poskusna vožnja
- Ustvarjalna delavnica za otroke z društvom Finta
- Aktivnosti za otroke z gasilci in policisti
- Predstavitve zemljevida kolesarskih poti v občini
- Predstavitve obvezne kolesarske opreme in voden kolesarski izlet (obvezne predhodne prijave – Javni zavod Trubarjevi kraji, tel. št.: 040 505 960)

Aktivnosti v vrtcu Sončni žarek

- Tematski dan: izlet z avtobusom
- Ustvarjalna delavnica z društvom Finta
- Izvajanje programa Aktivno v vrtec z Belim zajčkom
- Aktivnosti na zaprtem delu ceste: risanje s kredami in aktivnosti s poganjalci

Šolska ulica bo na odseku pred OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče v petek, 22. 9. 2023, dopoldne odprta samo za pešce in kolesarje.

110 let Kmetijske zadruge Velike Lašče in 30 let Govedorejskega društva Velike Lašče

Dragica heric | foto: Tadej Bavdek

Kmečki praznik se je v soboto, 9. septembra, pri Kmetijski zadrugi Velike Lašče začel z živinorejsko razstavo in ocenjevanjem govedi in konj. Po slavnostni otvoritvi dogodka so razglasili šampionski govedi rjave pasme. Šampionka za vime je postala krava Beba, šampionka razstave pa krava Breza, obe iz hleva Vladimirja Tekavca iz Velikega Osolnika. Sledile so kmečke igre in druženje ob domačih dobrotah in dobri glasbi.

Kot je med razstavo in ocenjevanjem poudaril vodja razstave živali Matija Rigler iz Kmetijsko gozdarskega zavoda (KGZ) Ljubljana, so bile vse živali lepo pripravljene za nastop in tudi obiskovalcev je bilo veliko, kot se za praznik kraja, kjer prevladuje govedo rjave pasme, spodobi. Govedo rjave pasme sta ocenjevala Marko Mlakar iz KGZ Novo mesto in Igor Stanonik iz KGZ Kranj, in sicer v kategoriji brejih plemenskih telic, prvesnic, mlajših krav in starejših krav. V kategoriji brejih plemenskih telic je bila najbolje ocenjena krava Sara rejca Boruta Vasiča iz Prhajevega; druga je bila Zina, prav tako iz hleva Boruta Vasiča, tretja pa Juna rejca Jožeta Debeljaka iz Gornjih Retij. Med prvesnicami je prvo mesto zasedla Zena rejca Jožeta Debeljaka; druga je bila Bina rejca Vladimirja Tekavca iz Velikega Osolnika, tretja pa Zana rejca Boruta Vasiča. Med mlajšimi kravami je zmagala krava Beba rejca Vladimirja Tekavca; druga je bila Simba rejca Jožeta Debeljaka, tretja pa Čarla, prav tako iz hleva Jožeta Debeljaka. V kategoriji starejših krav je zmagala Breza rejca Vladimirja Tekavca; druga je bila Julka rejca Boruta Vasiča, tretja pa Čoška rejca Franca Perhaja iz Malih Lašč. Prava paša za oči je

med vsemi štiridesetimi razstavljenimi živalmi bil plemenjak Oreo in na koncu obe zmagovalki, to sta šampionka za vime, ki je postala krava Beba, in šampionka razstave krava Breza, obe iz hleva Vladimirja Tekavca iz Velikega Osolnika. Pohvalno pri celotni razstavi živali je bilo tudi to, da so živali vodili mladi rejci.

V razstavi konj so bili razstavljeni posavci in slovenska hladnokrvna pasma konj oziroma kobile z žrebeti in žrebci.

Vse zbrane je v uvodnem nagovoru pozdravil predsednik KZ Velike Lašče Ivan Levstik, ki je čestitke namenil predvsem rejcem živali, ki so svoje živali pripeljali na tokratni kmečki praznik. Poudaril je največje mejnike v stodesetletni zgodovini zadruge in pomen kmetovanja zlasti v času, ko nas pestijo gospodarske in naravne nesreče. "Vsi se moramo zavedati, da je proizvodnja zdrave hrane in ohranitev narave naloga vseh nas, da bodo naši potomci uživali zdravo hrano in živeli v zdravem okolju," je poudaril Levstik. Omenil je uspešne rezultate rejcev, kar je velika zasluga selekcijske in svetovalne službe ter govedorejskega društva in ne nazadnje rejcev, ki stroki dodajo svoje znanje in delo. Poudaril je še sodelovanje z občino, kar je v svojem na-

govoru potrdil tudi župan Matjaž Hočevar, ki je zadržnikom čestital in se jim zahvalil za njihovo delo ter zaključil z upanjem, da bo ob praznovanju 120-letnice zadruge v Velikih Laščah že zgrajena nova najsodobnejša klavnica. Med slavnostnimi sogovorniki sta svoje čestitke ob 110-letnici KZ Velike Lašče in 30-letnici Govedorejskega društva Velike Lašče izrazila tudi predsednik Zadržne zveze Slovenije Borut Florjančič in predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Roman Žvegljč.

Praznik je popestrila povorka več kot deset konjskih vpreg domačega in sosednjih konjerejskih društev ob spremljavi dobropoljskih godbenikov. Obiskovalci so si lahko ogledali razstavo malih živali, poizkušali razne dobrote in kaj kupili na stojnicah Društva za ohranjanje dediščine Gardež, Društva podeželskih žena Velike Lašče, Čebelarskega društva in drugih lokalnih ustvarjalcev.

V popoldanskem programu Kmečkega praznika so se mladi pomerili v kmečkih igrah. Tekmovalo je šest ekip. Prvo mesto je zasedla ekipa Krpani, drugi so bili Ježki, tretji pa Minerici 1. Po veselih in zabavnih igrah se je druženje nadaljevalo še ob zvokih ansambla Top Trio.

Na odru za zmagovalce so Borut Vasič, Marko Gradišar in Jože Debeljak.

Tudi konjev ni manjkalo.

intervju:
Ivan Levstik, predsednik
KZ Velike Lašče

Zadruga je temelj razvoja kmetijstva v občini

Dragica Heric | foto: Dragica Heric

Ivan Levstik se je na Kmetijski zadrugi Velike Lašče zaposlil na mestu odkupa živine. Predsednik zadruga je od leta 1992; v letih od 1997 do 2020 je bil hkrati tudi direktor zadruga. Pred nekaj leti se je upokojil; še vedno pa je predsednik in zastopnik vseh članov, kmetov. Ker je sam kmet, gospodar ekološke kmetije Levstik v Dvorski vasi, na kateri redijo govedo za prirejo mleka in pitance, dobro pozna težave, ki jih je v kmetijstvu vedno več. V avtomobilu je vedno imel obleko s kravato in delovni kombinezon.

Še je živ spomin na veliko in častitljivo praznovanje stoletnice Kmetijske zadruga Velike Lašče, ko ste izdali tudi obširen zbornik, ki predstavlja njeno celotno zgodovino. Letos pa zadruga praznuje že 110 let delovanja. Spomni-va na le nekaj zgodovinskih mejnikov!

V bistvu se je združništvo na velikaškem začelo vsaj deset let prej pred letom 1913 – letom, ki so si ga naši predniki vzeli kot za rojstni dan ustanovitve zadruga v Velikih Laščah. Takrat je bila namreč gospodarska kriza; zemlja je bila malo vredna; tudi v Velike Lašče je prišla železnica in z njo so prišli ceneno ameri-

ško žito, industrijski izdelki, tobak, kava, svila in drugi izdelki, ki pa so tudi stali. Tako so si številni kmetje sposojali denar pri bogatih ljudeh: trgovcih, gostilničarjih, notarjih ..., ki pa so imeli visoke obresti, tudi do 20 %, in marsikatera kmetija je zaradi vračanja posojila ostala brez vsega. Tako je velikolaški kaplan Anton Mrkun leta 1903 ustanovil hranilnico in posojilnico, ki je nastala po Reiffeisenovih načelih o organiziranju kreditnih zadruga z nizkimi deleži in neomejenim jamstvom, kar je širil dr. Janez Evangelist Krek. V ustanovljeni hranilnici in posojilnici so si kmetje ugodno izposojali denar.

Prebivalstvo je naraščalo in potrebovali so hrano. Na podeželju je bilo vsaj 80 % kmečkega prebivalstva; večinoma so bile samooskrbne kmetije; nekatere so bile tudi večje in so svoje pridelke prodajale ter si za razvoj denar izposojale v izposojevalnici in hranilnici oziroma prihodke tudi hranile v njej. Z namenom spodbuditi živinorejo, prodajo živine in živalskih izdelkov je bila leta 1913 ustanovljena Živinorejska zadruga Velike Lašče. Naloge zadruga so bile skrbeti za nakup plemenskih živali, skrbeti za skupne pašnike in za plemensko živino, prirejati živalske razstave, posredovati prodajo in

KZ Velike Lašče ima 115 članov in zaposluje okoli 60 delavcev. Vodi jo devetčlanski upravni odbor, nadzira pa nadzorni odbor, ki šteje 4 člane.

nakup živine ter voditi potrebne knjige, rodovnik. Po prvi svetovni vojni je zadruga dobro napredovala, Velike Lašče so postale pomemben živinorejski center s sivo rjavo pasmo govedi. Leta 1948 so ustanovili zadrugo v Robu, Turjaku, Karlovici; tudi v moji rodni vasi Dvorski vasi, so bili zametki zadruga oziroma sadjarske sekcije, ki sicer ni zaživela. Leta 1961 so se vse zadruga na območju združile v KZ Velike Lašče, katere naloga je bila, da razvija in pospešuje vse panoge kmetijstva na svojem okolišu.

Poleg Živinorejske zadruga je bila v Velikih Laščah tudi Mlekarska zadruga, kajne?

Z razvojem živinoreje se je povečala mlečna proizvodnja in izkazala se je potreba po organiziranem odkupu mleka. Kmetje so začeli voziti mleko v Ljubljano in leta 1928 je bila ustanovljena še Mlekarska zadruga. V letih 1932 in 1933 se je odkup mleka povečal na 500 litrov in poleg trapista so izdelovali edamski sir v obliki salame ter roquefortski sir, ki je zorel v znani podzemeljski Dolšinatovi jami v Velikih Laščah. V drugi svetovni vojni je bila mlekarna uničena in po letu 1945 se Mlekarska zadruga ni obnovila; odkup mleka pa je prevzela takrat že ustanovljena Kmetijska zadruga Velike Lašče. Stara mlekarna je bila delno obnovljena kot zbiralnica. Leta 1960 so bile že prisotne Ljubljanske mlekarne, ki so sezidale nov objekt in ga usposobile za izdelavo ementalca. Kasneje so namesto njega začeli izdelovati sir grojer, ki so ga poimenovali v Laščana in je bil pravi sir za sladokusce.

Zakaj kmetje niste preprečili ukinitve mlekarne ali jo celo kupili?

Bila je ideja, da bi kupili mlekarno, ko se je prodajala, vendar je bila cena previsoka in mlekarna se je leta 1990 zaprla;

lastniki so opremo in stroje za predelavo prodali in prav tako zgradbo, ki je s prodajo dobila nov namen.

V zadrugi je bila tudi ideja združitve velikolaške in kočevske klavnice?

Vedeli smo, da dve klavnici na območju ne bosta preživeli. Žal je združitev omenjenih klavnic v eno propadla. Kočevsko klavnico z nekaj let starim predelovalnim obratom so zaprli in objekte prodali. Tako je naša klavnica ostala edina na tem območju in je za našo glavno kmetijsko panogo živinoreje oziroma govedoreje zelo pomembna. Naslednji dve najbližji klavnici sta Škofja Loka in Kamnik.

Kaj se je zgodilo z združnim obratom v Karlovici?

Leta 1968 je bil obrat v Karlovici ukinjen, ker je delal izgubo. Takrat so bili pod zadrugo tudi gozdarji; imeli smo svojo pospeševalno službo, selekcijsko službo; izvajali smo različne agrarne operacije in imeli svoje obrate, kar je država finančno podpirala. V odprtih hlevih, kar v tistih časih za živino ni bilo primerno, saj so bile zime zelo hude, je bilo 200 glav živine. Vole za pitanje so vozili s Hrvaške; krme je bilo dovolj na tako imenovanih družbenih zemljiščih, ki so bila v glavnem zaplenjena od kmetov.

Kljub vsemu se je kmetijstvo takrat razvijalo?

V 60. in 70. letih prejšnjega stoletja so gradili hleve, nabavljali stroje; v zadruzi so prodali desetkrat več gnojil, kot jih prodajo danes. S prodajo štirih bikov

si lahko kupil traktor. Vse, kar se je predelalo, se je brez težav in po dobri ceni prodalo. Delavec je z eno plačo kupil prašiča, ki ga je imel za lastno porabo. Danes prašiča dobiš že za 200 evrov.

Prelomno leto za združništvo je bilo leto 1992, ko je bil sprejet nov zakon o zadrugah.

Ja, takrat so kmetje s svojim deležem postali lastniki zadruga in tako je še danes. Vložek za članstvo je danes 373 evrov. V letih po 1992 se je včlanilo okrog 150 kmetov, danes pa zadruga šteje 110 članov in ima 60 zaposlenih. Člani so kmetje in tudi nekaj zaposlenih, ki imamo kmetijo, kot sem sam.

Zadruga ima danes odkup živine, mleka in lesenih palet ter storitev klanja. Živine je na območju vedno manj. Ali to pomeni, da odkupite vedno manj živine?

Ena tretjina odkupljene živine je iz občine Velike Lašče, dve tretjini pa prihaja s širšega območja osrednje in jugozahodne Slovenije. Del odkupljene živine je namenjen potrebam lastne klavnice, ostali del pa za kupce iz Slovenije in Italije. Zakol za lastne potrebe izvajamo izključno na živilih iz lokalnega območja, ki je pod kontrolo sheme izbrane kakovosti Slovenije. V to shemo je vključenih 260 kmetijskih gospodarstev. Meso naše klavnice je na voljo v združnih poslovalnicah v Velikih Laščah, Novi vasi, Starem trgu pri Ložu in v Loškem Potoku. Za prodajo mesa v naših trgovinah v zadnjem času zakoljemo tedensko le tri bike.

**Majhne trgovine
v kraju niso za to,
da bi zaslužile, pač
pa za to, da služijo
podeželskemu
prebivalstvu.**

**S temi trgovinami se ne
kujejo dobički, pač pa
se ohranja podeželje.**

Naša najmočnejša dejavnost, ki nam prinaša največji prihodek, je storitev klavnja, kar predstavlja več kot 70 % vseh zakolov. Še pred nekaj leti smo letno v naši klavnici skupaj zaklali 3.000 živali; kmalu se bo ta številka razpolovila, in to na račun zmanjšanja staleža živali oziroma prenehanja kmetovanja. Kmetij, ki so letno zaklale eno ali dve živali, ni več. V klavnici lahko koljemo ekološko in konvencionalno, čeprav je ekoloških zakolov zelo malo oziroma jih sploh ni, ker prodaja ekološkega mesa ni zaživela.

Se stalež živine še vedno zmanjšuje?

Stalež živine se zmanjšuje zaradi nizkih cen govedi, zadnjo zimo tudi zaradi lanske suše in trenda vedno manjše porabe mesa. K sreči pri nas še ni zaznati manjše potrošnje mesa. Debele krave in telice prodajamo tudi v Italijo, ker so cene nekoliko višje. Pred leti smo odkupovali tudi žrebeta in odrasle konje, a se je to povsem ustavilo zaradi padca cen. Rejo konj so imeli v glavnem rejci ob reji goveda, a se je ta v zadnjih letih zmanjšala za skoraj 80 %.

Ali otroci v vrtcih in šolah v Velikih Laščah jedo domače meso in pijejo domače mleko?

Zelo smo se trudili, da bi meso naših rejcev prodajali v šole, tako ekološke kot konvencionalne reje, a do tega ni prišlo. Nekaj mleka kupujejo direktno od našega kmeta, preko zadruga ne.

Kako je z odkupom mleka? Je glede na zmanjševanje števila kmetij mleka manj?

Kmetijska zadruga mleko odkupuje od nekaj proizvajalcev na območju Velikih Lašč, kot tudi iz Loške doline, Nove vasi in Cerknice. Letna odkupimo približno 1.100.000 litrov mleka. Še pred nekaj

leti je bilo proizvajalcev 20; danes jih je le deset, od tega sedem v občini Velike Lašče, ostali pa iz prej omenjenih krajev. Količinsko je mleka enako, a s to razliko, da je bila to prej količina mleka le od velikolaških proizvajalcev, danes pa ga odkupujemo iz širšega območja.

Glede na padanje cen mleka in višjih stroškov prireje je vprašanje, kako dolgo bodo kmetje še vztrajali s prirejo mleka.

Od bogatega odkupa suhe robe zadruga odkupuje le še palete?

Tradicijo velikolaškega zadružništva je vseskozi spremljal tudi odkup lesnih proizvodov. Po odcepitvi od jugoslovanskih trgov smo bili prisiljeni opustiti to dejavnost; ostal nam je le še odkup za palete. Pri odkupu poskrbimo za prevoz z našim vozilom. Tedensko prodamo kamion ali dva palet.

Če se vrneva h klavnici. Po dolgem iskanju ustrezne lokacije za novo klavnico lokacijo imate. Kako daleč ste z izgradnjo nove klavnice?

Za klavnico smo v 15 letih imeli že sedem lokacij. Povsod so se pojavljale določene težave. Prebivalci so podpisovali tudi peticije, s katerimi so nasprotovali preselitvi klavnice na predlagano lokacijo. Z izgradnjo industrijske cone Ločica na Turjaku pa je le prišlo do nakupa 60 arov velikega zemljišča, na katerem bi v prvi fazi zgradili novo klavnico, v drugi pa še predelavo in trgovino za prodajo. Pri pridobivanju vse potrebne dokumentacije za izgradnjo klavnice se je zataknilo pri zahtevi, da moramo imeti svojo čistilno napravo, za katero je potrebnih veliko

različnih soglasij in še investicija se podraži za približno milijon evrov.

Koliko bo stala izgradnja nove klavnice?

Niti približno si ne upam napovedati vrednost investicije. V 15 letih in v zadnjih 5 letih, odkar smo kupili zemljišče, se je vse tako podražilo, da bomo po pridobljenem gradbenem dovoljenju začeli z zbiranjem novih predračunov in takrat bomo poznali vrednost investicije. Vsekakor pa računamo na pridobitev evropskih sredstev na enem od investicijskih razpisov.

Zakaj je bila v juliju in avgustu zaprta klavnica?

Klavnica je bila zaprta dva meseca in pol zaradi nujnih vzdrževalnih in posodobitvenih del, kot to delamo vsako leto v poletnem času, ko delavci v klavnici koristijo tudi letni dopust in je zaradi višjih temperatur tudi najmanj zakolov.

Odkup vseh pridelkov se zmanjšuje. Kaj to pomeni za kmetijstvo na območju?

Šlo bo samo še na slabše, če bomo šli v tej smeri, kot gremo, vsaj kar zadeva kmetijske politike. Mi ne moremo konkurirati na primer z Madžarsko, tudi ob subvencijah, ki jih kmetje prejmemo. Pri nas ni mogoče, da bi na 10-hektarski njivi pridelali koruzo za silažo, ker takšnih njiv nimamo. Z naraščajočo divjadjo so samo še pašniki, pa še na pašnikih se namesto rejnih živali pase divjad in srnjad, domače živali pa napadajo divje zveri, kot so medvedi in volkovi.

Zadruga je močna v trgovinski dejavnosti.

Za celotno prebivalstvo imamo na voljo sedem trgovin, ki stojijo v krajih Velike Lašče, Turjak, Rob, Loški Potok, Nova vas, Stari trg pri Ložu in Babno Polje. Štiri trgovine so last zadruga, tri trgovine pa imamo v najemu. Poleg naštetih trgovin imamo tudi potujočo trgovino, ki oskrbuje prebivalstvo jugozahodne Slovenije. Imamo tudi trgovino z repromaterialom, ki je namenjena za oskrbo kmetov in vrtničarjev, trgovino s tekstilom in dva gostinska lokala.

Trgovine v manjših krajih izkazujejo negativno stanje. Zavedamo se, da je potreba po živilih tudi v odročnih krajih za obstoj prebivalstva velikega pomena, zato vztrajamo na teh področjih. Zavest zadruga je, da je potrebno prebivalcem služiti ne glede na poslovni izid posamezne prodajalne.

Kaj bo s trgovino v Robu?

Čeprav sam ne podpiram, da se trgovina zapre, se je upravni odbor odločil, da se trgovina v Robu in v Babnem Polju s 1. januarjem prihodnjega leta zapre. Vodstvo zadruga sicer išče morebitnega prevzemnika franšize Mercator, da bi krajani vseeno imeli trgovino z živili, a zaenkrat še neuspešno.

Kakšna je ponudba trgovine z repromaterialom?

Največ se še vedno proda krmil in gnojil, čeprav se je slednje v zadnjih desetletjih zmanjšalo za desetkrat. Kmetje zaradi bližine pri nas kupujejo rezervne dele strojev ali manjše stroje po naročilu. Trgovino želimo še bolj založiti z določenim materialom, ki ni namenjen izključno za kmeto-

vanje. Predvsem pa v Laščah pogrešamo trgovino z gradbenim materialom, in to bo dopolnitev naše ponudbe v prihodnje.

Trgovine z živili bi si želeli dopolniti s pridelki in predvsem izdelki naših članov. Toda ne moremo poslovati z gotovino, na primer pri medu, oziroma se s predelavo oziroma dopolnilno dejavnostjo na kmetiji sploh nihče ne ukvarja.

Kako posluje potujoča trgovina?

Potujoča trgovina ne posluje z dobičkom, a k sreči tudi ne z izgubo.

V preteklih letih je zadruga imela kar precej investicij!

Zadruga od ustanovitve po zakonu o zadrugah poslujejo pozitivno. V tem času se je zgradil ZTC v Velikih Laščah; prenovili smo več trgovin, kupili trgovino v Loškem Potoku, avtomobil za potujočo trgovino, računalniško opremo in programe ter kupili zemljišče v industrijski coni Ločica, za kar smo vložili 3 milijone evrov in s tem povečali kapital zadruga. Z letnim prometom več kot 9 milijonov evrov se zadruga uvršča v največje zadruga v osrednjem delu Slovenije, kamor spada sedem zadrug. Ocenjujem, da je kmetijska zadruga glavni dejavnik za krepitev gospodarske moči svojih članov; prav tako pa s svojimi storitvami prispeva k razvoju kmetijstva tako v občini kot tudi v širši regiji.

Glavne storitve zadruga so odkup mleka, živine in lesnih palet, storitev klanja in trgovina.

Je poleg izgradnje nove klavnice v načrtu še kakšna druga investicija?

Ker se gradnja klavnice zavlačuje, smo se skupaj z občino Nova vas odločili za izgradnjo nove zgradbe, v kateri bo v spodnjih prostorih naša zadruga trgovina z živili; v zgornjih bo občina zgradila neprofitna stanovanja. Zaradi lanskoletnega nekoliko slabšega poslovanja pa dokončna odločitev o tej investiciji še ni potrjena.

Zadruga ima kar nekaj praznih zgradb in glede na zapiranje trgovine v Robu jih bo še več. Kaj boste z njimi?

Res je, v središču Velikih Lašč je del zgradbe, kjer smo pred izgradnjo ZTC-ja imeli upravo; zaenkrat je prazno. V stavbi na Karlovici sta še trgovina in lokal v najemu. Tudi v Robu, kjer so šola, stanovanje, naša trgovina, ki jo bomo zaprli, in prostor, ki ga ima najet zasebnik, je že več časa prazen prostor tam, kjer je bila pred leti pošta. V primeru slabega vremena se v prostoru zadržujejo učenci podružnične šole Rob v času, ko čakajo na šolski prevoz. To se mi zdi dobro izkoriščen prostor. Imamo kar nekaj premoženja, ki bi ga bilo mogoče izkoristiti v primeru investicije.

Zadruga je največja gospodarska družba v občini; ima največ zaposlenih. Kako jo vidite čez deset let?

Kot sem že povedal, v kmetijstvu svetle prihodnosti ne vidim. Če bo šla kmetijska politika v trenutni smeri naprej, se bodo kmetije še bolj zapirale, kot se že. Kmečki prostor obvladujejo upokoјenci; mladih ni ali pa jih je zelo malo in pokrajina se bo zaraščala. Mogoče bo ostalo nekaj večjih kmetij, ki jih bodo kosili z velikimi stroji, kar ne zaobseže vseh mejic, ozkih delov parcel in zaraščanost se bo iz leta v leto večala. Vprašljiva bo pridelava hrane in ohranjenost krajine. Velik problem kot povsod po Sloveniji je tudi v občini Velike Lašče in na širšem obočju velika razdrobljenost površin. Namesto da bi kmet imel tri do pet parcel, jih ima 30 do 50.

Kakšna je prihodnost govedoreje na velikolaškem?

Območje Kmetijske zadruga Velike Lašče leži na meji med Dolenjsko in Notranjsko pokrajino. Zadnji podatki kažejo, da se od celotne površine, ki meri 103 km, za kmetovanje uporablja okoli 18 % površin in skupni izmeri približno 1.800 hektarjev. Območje

Zadruga si pri odkupu mleka in živine vzame 3 %.

večinoma pokriva gozd; od kmetijskih površin prevladuje travnati svet v izmeri 1.700 hektarjev; le 100 hektarjev je njiv, ki so namenjene pridelavi silažne koruze in drugih kmetijskih oziroma poljedelskih rastlin za samooskrbo.

Posledica take obdelave je, da je v večji meri zastopana govedoreja. Okoli 1500 glav živali je govedi vseh starosti; 140 glav je konj in žrebet in 550 je glav drobnice. V zadnjih letih smo priča zapiranju kmetijskih gospodarstev in posledično pada oskrba z domačo hrano. Glavne ovire so prevelika parcelna razdrobljenost, visoka starost lastnikov kmetij in vedno več nosilcev kmetije, ki se s kmetovanjem ne ukvarjajo, a so upravičeni do nepovratnih kmetijskih sredstev. V zadnjem času kmetovanje postaja moteč faktor za okolico, saj vaško jedro pridobiva značaj uporabnih bivalnih prostorov. Kmetije bi se morale ustvarjati in razvijati na obrobju vaškega prostora, vendar za preselitev kmetij ni primernih občinskih planov. Zaradi dveh naštetih dejavnikov velikolaški kmetje ne bodo zdržali pritiska prepoceni ovrednotenih proizvodov, saj še zdaleč nimajo enakih pogojev kot drugi kmetje v EU.

Imate kakšen predlog rešitve omenjenih problemov?

Kmetijska politika bi morala imeti več posluha za ohranjanje podeželja in kmetijstva. Kmet je premalo cenjen. Po mojem bi v šolah učenci morali imeti predmet, v katerem bi v teoriji in praksi spoznali pridelavo hrane. Predvsem pa bi otrokom starši in vzgojitelji v šolah in vrtcih morali privzgojiti, da bi imeli večje spoštovanje do zemlje, kmeta in pridelave hrane.

Ali občina dovolj podpira kmetijstvo?

Vem, da občina v proračunu nima veliko sredstev. Če bi se vsi župani podeželskih občin združili in od države zahtevali več sredstev za ohranjanje podeželja, za pridelavo hrane, bi bilo denarja več. Po drugi strani bi morali razvijati tudi gospodarstvo, da bi bili ljudje zaposleni in hkrati še imeli dve do tri ure časa na dan, da bi ohranili majhno kmetijo. Pri tem bi morala pomagati tudi kmetijska svetovalna služba, ki bi predvsem majhnim kmetijam ponudila

perspektivo in pomagala poiskati možnosti, kam in koliko naj vlagajo. Če nekdo zgradi velik sodoben hlev, a nima naslednika, je to lahko prevelika investicija.

Bili ste tudi v odboru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Zadrugne zveze Slovenije. Kako ste zagovarjali vaše člane, sovaščane, kmete?

V vseh teh organih je izredna nemoč v odnosu do državnih uradnikov in sprejemanju zakonov. Vsi zakoni, ki so predlagani, so stanovskim organizacijam običajno dani le dan pred sprejetjem. Četudi smo pravočasno dali pripombe, povečini le-te niso bile upoštevane. Mi nimamo časa, da bi se s kolesi vozili po Ljubljani. Mislim, da bi morali v parlamentu poleg ženske kvote imeti tudi kmetje svojo kvoto, da bi bilo več zdrave kmečke pameti pri sprejemanju zakonov in pravil. Spomnimo se, kako opevana sta bila kmetijstvo in pridelava hrane v času covid-19. Danes o tem ne govorimo več, saj so trgovske police polne izdelkov iz tujine in ni nobene bojazni, da ne bi bile tudi v prihodnje. Včasih imam občutek, da je kmetijstvo nebodigatreba, saj hrano lahko pripeljemo iz tujine.

Na območju je tudi velik problem z divjadjo in zvermi. Kakšna je rešitev?

Večji odstrel. Z lovci je nenehna borba. Enega medveda odstreliti je zelo velik problem, kmet pa lahko vsak dan porabi ure in ure časa, da nadzira, kontrolira in popravlja škodo na pašnikih, ki mu jih dnevno naredijo divje živali. Vedno večji problem pri obdelovanju kmetijskih površin in reji živali so tudi številne okoljevarstvene organizacije.

Kako velika je vaša kmetija?

Kmetija obsega dvanajst hektarjev obdelovalnih površin; okrog tri hektarje imamo še v najemu. To so travniki in pašniki; v lasti imamo tudi dvanajst hektarjev gozda.

V hlevih oziroma na pašnikih je dvajset glav živine, od tega je deset molznic; ostalo so mlade živali, telice za obnovo črede in teleta za pitanje bikov do 24 mesecev starosti, ko gredo v zakol. Glavni prihodek je mleko, saj letno oddamo 30.000 do 35.000 litrov mleka. Živali so v prosti reji. Kmetija je bila pred desetletji iz središča Dvorske vasi preseljena na rob vasi. Upam, da bo kmetijo tudi kdo prevzel, zagotovo pa ni dovolj velika, da bi dala vsaj eno delovno mesto, tako kot ni dala nama z ženo, ki sva kmetovala ob službah. Seveda pa si želim, da bi mladi ohranili kmetijo.

Ste 110-letnico že praznovali ali še sledi?

Praznovanja, kot smo ga imeli ob 100-letnici ne bo. Sto let je le sto let. Takrat smo imeli veliko razstavo živine; vrsta dogodkov je bila namenjena naši dolgi in bogati zgodovini, ki jo predstavlja 370 strani dolg zbornik. Tukaj se moram še enkrat posebno zahvaliti bivši sodelavki Anici Debeljak, avtorici zbornika z naslovom Prava pot – zbornik velikolaškega združništva. Na zadrugi je bila zaposlena celih 40 let. Svojo službeno pot je začela v zadrugi in jo tudi končala. Zbornik je pomembno delo, ki bo tudi za naslednje generacije. Po Aničini upokojitvi je računovodstvo v zadrugi prevzela Magda Petrič, ki je prav tako že upokojena in ki ji gre vsa zahvala za njeno delo.

Hvala tudi vam za pogovor in vse dobro naprej!

Zadružna zveza Slovenije vsako leto na kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni podeljuje priznanja zadrugnikom, zadrugnim delavcem in zadrugam. Tako kot je pred desetimi leti KZ Velike Lašče prejela priznanje ob častitljivi 100-letnici, je letos prejela priznanje za uspešno delovanje ob 110-letnici.

lokalno.
domače.
naše.

www.kzlasce.si

MESO SLOVENSKEGA POREKLA

Sveže meso, meso za žar, zorjeno meso, ...

Lokacije naših mesnic:

VELIKE LAŠČE, LOŠKI POTOK, STARI TRG, NOVA VAS

odkup
živine

odkup
mleka

trgovski
center

mesnica

kmetijska
trgovina

bar

odkup
palet

Poletje na Trubarjevi domačiji

Poletna muzejska noč

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Domen Jugovar

Poletje na Trubarjevi domačiji se že več let zapored uradno prične s Poletno muzejsko nočjo, največjo promocijsko akcijo slovenskih muzejev in galerij. Letos je ta potekala v soboto, 17. junija.

Trubarjeva domačija je bila s svojimi stalnimi postavitvami in aktualno likovno razstavo Trubarjevi kraji: Josip Stritar in likovna kritika odprta med 18. in 23. uro. Sicer pa je bil zagotovo eden od vrhuncev večera koncert Big Ban-

da in Pihalnih orkestrov Glasbene šole Ribnica: La Fiesta Grande »Por Amor« s posebnimi gosti s Kube, Hrvaške, Slovenije in mehiško zasedbo Mariachi Los Caporales. Kot so napovedovali ravnatelj glasbene šole Franci Malavašič,

vodja projekta profesor in dirigent Andrej Štrekelj in sodelujoči glasbeniki, je bil koncert edinstvena priložnost za doživetje manj poznanih, a zelo zanimivih pozitivnih vibracij z drugega konca sveta – s Kube, iz Mehike in drugih držav.

Koncert je otvoril Big Band Glasbene šole Ribnica, ki deluje projektno od lanskega aprila pod vodstvom Andreja Štreklja. V njem sodelujejo učenci, bivši učenci, učitelji ter seveda drugi odlični gostje. Z njimi so zaigrali tudi izjemni tolkalci: Acliet Cruz Artega, Leonel Salazar, svetovni znani Rolando Salgado in Črt Pšeničnik.

Sledil je nastop otroškega pihalnega orkestra glasbene šole, v katerem igrajo učenci od 1. do 3. razreda, preden se pridružijo pihalnemu orkestru. Zasedba deluje že tretje leto; od začetka ga vodi profesor in dirigent Luka Logar.

Mehiško obarvan del je pripadal zasedbi Mariachi Los Caporales, ki je s svojimi mehiškimi melodijami v značilni opravi dodobra ogrela občinstvo. Skupina je prvič nastopila s pihalnim orkestrom

Solist na vokalu, odlični Ivan Adroić iz Zagreba.

Rolando Salgado

glasbene šole, ki deluje že dolga leta; celo desetletje ga je vodil Vanjo Tomc, sicer profesor klarineta, zadnjih nekaj let pa ga vodi dirigent Andrej Štreklj. Najprej je zazvenela skladba Por Amor, ki je bila še bolj posebna, saj jo je spremljal tudi solist na vokal, odlični Ivan Adroić iz Zagreba.

Sledile so vsem znane skladbe Besame Mucho, Desperado in Havanna. Kot pa veleva že tradicija vseh nastopov orkestrov Glasbene šole Ribnica, se je tudi na Trubarjevi domačiji celoten večer zaključil z »ribniško himno« Veseli Ribničan ob obveznem sodelovanju ravnatelja Francija Malavašiča na harmoniki. Po koncertu je sledila zakuska v mehiškem slogu.

Bil je izjemen koncert z izjemnimi sodelujoči, zato vsem še enkrat iskrene čestitke in iskrena zahvala.

Poletne muzejske noči pa seveda še ni bilo konec. Že tradicionalno se je nadaljevala s predavanjem Andreja Perhaja v Trubarjevi spominski sobi. Tokrat je bilo posebno, saj je bilo predvsem namenjeno Josipu Stritarju in njegovemu delu. Konec koncev se to spodobi v letu, ko praznujemo 100. obletnico smrti Josipa Stritarja.

KAKO JE VATIKAN POSTAL LEVSTIKOV DOM

Razstavo Kako je Vatikan postal Levstikov dom si boste lahko ogledali v času Tržnice trajnostne mobilnosti, ki bo potekala v sklopu projekta ETM v

**soboto, 16. septembra,
od 8. do 12. ure.**

**Vodenje po razstavi bo
ob 10. uri.**

Levstikov dom je še danes osrednja stavba na velikolaškem trgu.

Zgrajen je bil po drugi svetovni vojni na porušenih temeljih nekdanje mogočne Grebenčeve hiše, imenovane Vatikan. V njej so se dogajale številne dejavnosti. Raznovrstnost le-teh se je nadaljevala tudi v povojnem času.

Dom je v desetletjih prerasel svoje prvotno poslanstvo, usmerjeno v združništvo, kulturne in izobraževalne dogodke. Postal je povezovalno središče velikolaške dežele, zgrajen iz skupnosti in za skupnost.

Vstop je prost!

Za ogled razstave lahko stopite v stik z nami preko telefonske številke 01/7881-006 ali po elektronski pošti info@trubarjevi-kraji.si.

Uspešno izpeljani trije poletni koncerti na Trubarjevi domačiji

Stella Vlašić, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Andreja Mihelič, Stella Vlašić

Trije različni glasbeni izvajalci in trije popolnoma različni glasbeni žanri – vsakič z vrhunsko predstavo in zelo dobrim obiskom!

Na začetku bi tako lahko povzeli letošnji glasbeni festival in tri koncerte nastopajočih na odprtem odru Trubarjeve domačije.

Glasbeni festival smo odprli v petek, 30. junija, z elegantno glasbeno-scensko predstavo *Musica Viva* sopranistke Petre Vrh Vrezec in baritonista Ala Vrezca, ki ju je na klavirju spremljal Tadej Horvat. Skozi preplet glasov in domiselno kostumografijo Matica Velerja je v svet narave obiskovalce popeljala tudi spretno izbrana foto-video produkcija, ki je ponazar-

jala neomajne lepote narave. Sponzorja koncerta sta podjetji DAFIN, d.o.o. in Bitis, storitvena družba, do.o.

14. julija je bil naš gost vipavski rapper Smaal Tokk, ki je velikolaškemu občinstvu že znan, a smo ga kljub temu v naše kraje povabili še enkrat. Na valilo se je z veseljem odzval. V okviru 90-minutnega nastopa nas je zabaval s humornim besedilom v vipavskem dialektu, ki ga je sicer zelo težko razumeti, a se nam je na koncu zdel čisto enostaven.

Tretji in zaključni koncert smo na Trubarjevi domačiji h koncu privedli z nastopom glasbene zasedbe SaGaDu-DaB, ki smo jo 28. julija gostili z razširjeno zasedbo deFonos. Predstavili so se z avtorsko instrumentalno glasbo, kjer smo bili lahko priča posebnim tehnikam igranja na saksofon, trobento in bas kitaro. V ozadju je za akustično spremljavo skrbel odlični izvajalec na klaviaturah. Z nekoliko drugačno glasbeno zvrstjo so nas popeljali v plesne ritme in tako poskrbeli za odziv, ki smo ga bili še posebej veseli. Ambient Trubarjeve domačije je ponovno dokazal, da je kos predvsem manjšim, intimnejšim koncertom, ki jih v prihodnosti zagotovo ne bo manjkalo.

Hvala vsem, ki ste prišli in s prisotnostjo popestrili letošnjo sezono glasbenega festivala.

METAMORFOZE OLJKE V PESMIH

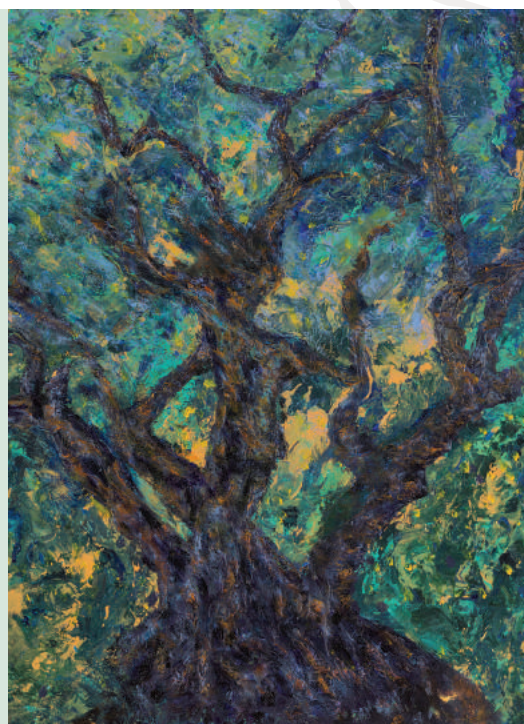
**petek, 15. septembra 2023, ob 19. uri
v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji.**

Čudovite impresije oljk slikarke Žive Agrež so navdihnile literate vrhniške skupine in nastale so pesmi, ki so skupaj s slikami izšle v knjižici *Metamorfoze oljke*. Na dogodku bo predstavljena razstava slik, ki jo bosta pospremila branje poezije in glasbeni program v izvedbi Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče.

Sodelovali bodo: slikarka Živa Agrež.

Avtorji/_ce pesmi: Nataša Bregant Možina, Jože Brenčič, Irena Holozan, Matjaž Ocepek, Metka Jančec Osojnik, Marija Malovrh, Bernarda Mrak Kosel, Jože Omerzu, Rozka Saje – Rozi, Marija Vesel, Milan Žniderič ter mentorica literarne skupine in urednica mag. Ana Porenta

Javni zavod Trubarjevi kraji

Poletna šola slikanja z Veljkom Tomanom

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Barbara Pečnik in Stella Vlašić

Veljko Toman je slikar, grafik in restavrator-konservator, ki je z domačijo povezan na različne načine že vse od njenega začetka; sodeluje na tradicionalnih likovnih srečanjih Trubarjevi kraji in nasploh rad prihaja v naše kraje. Veljko je tudi odličen mentor, zato sploh ni bilo vprašanje, ali bomo privabili dovolj tečajnikov in tečajnic. No, na koncu je bila zasedba popolnoma ženska.

Osnovna tematika delavnice je bilo slikanje z akrilnimi barvami na slikarsko platno. Sprva, ko je malo nagajalo vreme, so ustvarjalke slikale tihožitje, kasneje pa se nam je uspelo preseliti v naravo, kjer so prišli na vrsto krajina in motivi značilnih stavb domačije. Ob vsakem srečanju je Veljko najprej predstavil na platnu svoja izhodišča in nato tečajnice prepustil lastni domišljiji. Nastalo je lepo število slik, podobnih motivov, a vendar tako drugačnih med seboj.

Vzdušje na delavnici je bilo vsakokrat zelo prijetno, čemur sta pripomogli dobra družba in seveda prijetno okolje na domačiji. Na koncu je bila zato sprejeta odločitev, da z delavnicami v naslednjem letu nadaljujemo. Morda se opogumimo in začnemo tudi s slikanjem z oljnimi barvami.

Če vas zanima ustvarjanje in bi si želeli pridružiti, le stopite v stik z nami; sproti vas bomo obveščali, kaj pripravljamo.

MUZEJSKO
DRUŠTVO
RIBNICA

VABILO NA JESENSKO EKSURZIJO

Muzejsko društvo Ribnica vljudno vabi člane in nečlane društva, da se nam v soboto, 14. oktobra 2023, pridružite na zanimivi celodnevni jesenski ekskurziji »Po Selški dolini«. Tokrat bomo raziskovali in spoznavali Gorenjsko in kraje, kot so Dražgoše, Železniki, Sorica in številne druge.

Več informacij lahko najdete na naši spletni strani www.muzejskodrustvoribnica.si

Prijave sprejemamo do sobote, 1. oktobra 2023. Prijavite se lahko s klicem na 041-764-022 ali nam pišete na muzejskodrustvoribnica@gmail.com.

Vljudno vabljeni!

Knjižnica pod krošnjami

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji
foto: Boštjan Podlogar, Tjaša Tomc, Zdenko Samsa, Ana Porenta

Med 18. junijem in 27. avgustom je na domačiji spet gostovala Knjižnica pod krošnjami, ki jo organiziramo v sodelovanju z Zavodom Divja misel že peto leto. Obiskovalci so lahko brezplačno listali in prebirali knjige pod bralnimi krošnjami vsako nedeljo med 10. in 17. uro. Poleg naše pravljicarke Slave sta bili obiskovalcem pri izboru knjig v pomoč Ana in Sara.

Knjižnico je spremljal zanimiv program tako za otroke kot tudi odrasle. Najmlajši so se lahko štiri nedelje zabavali v glasbeni ustvarjalnici Društva Finta. Na vsakem srečanju so najprej spoznali novo pravljico in nato ustvarjali na temo pravljice. Izdelke so izdelovali iz recikliranih materialov.

Drugo julijsko nedeljo je bila na vrsti pravljica **Preveč korenja**.

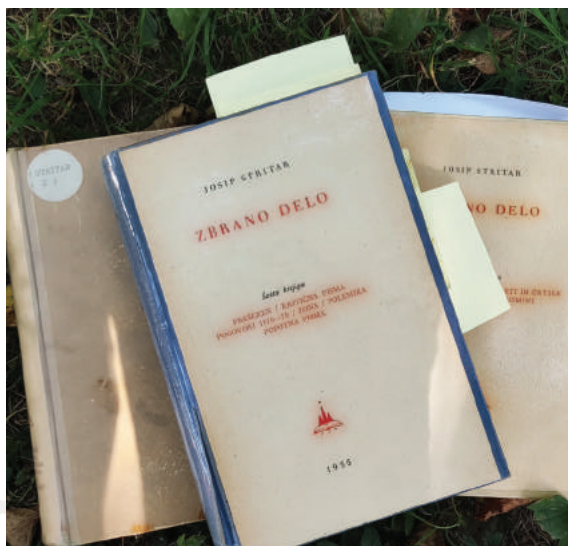

Na zadnji delavnici so se otroci poslavljali od poletja.

Naši že stalni gostje so bili član Literarne skupine KUD Primož Trubar, ki so v luči praznovanja 100. obletnice smrti Josipa Stritarja razmišljali o njegovem delu.

Sledimo Stritarju

Ana Porenta

V knjižnici pod krošnjami smo letos z Literarno skupino KUD Primož Trubar sledili delom in mislim Josipa Stritarja, saj mineva sto let od njegove smrti (rojen je bil 6. 3. 1836 v Podsmreki, umrl pa je 25. 11. 1923 v Rogaški Slatini). Najprej smo se pri njegovih Dunajskih sonetih navdihovali za družbeno kritiko, satiro in angažiranost. Njegove misli in verzi o (ne)poštenosti, smelosti, strahopetnosti in delovanju za boljši svet (ali obupu) so aktualne tudi zdaj. Darinka Grmek Štrukelj nam je predstavila njegovo utemeljitev Prešernove odličnosti, ki je pripomogla k temu, da je Prešeren še danes vrh slovenske literature. S pomočjo Stritarjevih kritičnih spisov smo spoznali pomembna načela za dobro pisanje in tako literaturo, ki ostane med ljudmi dlje časa kot njen avtor. V njegovem romanu Zorin smo iskali mesta, kjer je opisoval tuje prostore (Pariz), umetniške stvaritve (slike, glasbo) in priklical zavetje pred težo življenja v spominih na rodno krajino. Stritarjeva raznolika pesniška, dramska, prozna in kritična dela so nas prepričala, da ga je vredno brati in da nam tudi v današnji čas prinaša pomembna sporočila. Ker jih je tako veliko, jim bomo posvetili še nekaj časa v novem študijskem letu.

Letošnjo sezono knjižnice pod krošnjami je odlično zaokrožila pravljčarka Irena Cerar. Irena Cerar je prehodila že mnogo, mnogo pravljčnih poti. Kadar ne pripoveduje pravljič na prostem, v naravi, se na obisk k otrokom rada odpravi s pravljčnim nahrbtnikom. Poln je starih, zanimivih predmetov in njihovih pravljič. S seboj ga je prinesla tudi k nam. Najmlajši poslušalci so iz njenega nahrbtnika izbrskali ljudske pravljičice Zlata orehova vejica, Lonček, ki kašo kuha, in še mnoge druge. Odličen zaključek poletja!

Kot

Srečni kot koroške ali velikolaške dežele?

Kot Prežiha nese hrepenenje po očetnjavi,
tako mene vleče v srčni kot Koroške.
V gnezdo moje mladosti,
umeščeno med Uršljo, Peco in Raduho.
Brezkončni občutki v objemu dragih,
med globače ljubezni,
kjer je narojenih več generacij.

Danes se vraščam med
velikolaške velikane umetnosti
po Trubarju, Levstiku, Stritarju.

Na grebenih gora sedijo stičišča duha.
Naj živijo.
Tu bom večno izpolnjena.

Bernardka Petrovič Mager

Ireni so z veseljem prisluhnili tudi odrasli.

Raziskovalna novinarka Sara Terpin v Velikolaški

Stella Vlašić, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Carlo Ghio

Sara Terpin, doma iz Števerjana, tolmačka, popotnica in raziskovalka, ki živi v Gorici v Italiji, rada raziskuje lepote narave, kulturno in sakralno dediščino slovenskih krajev, tradicijo, kulinariko ter arhitekturne presežke. Obiskala je tudi velikolaške kraje.

Z italijanskim fotografom Carlom Ghiom, s katerim že 10 let uspešno vodi spletni portal *slovely.eu*, kjer v italijanščini pišeta in objavljata o doživetjih v Sloveniji ter tako Italijanom poskušata približati slovensko kulturo, običaje ter vse druge slovenske značilnosti, je k nam prišla v nedeljo, 13. avgusta.

Izrazila je željo po ogledu naših najpomembnejših kulturno-etnoloških znamenitostih: Trubarjeve do-

mačije, grada Turjak, Ilijevega kozolca, Stritarjeve kašče ter sušilnice sadja na Gradežu. Hkrati si je kot ljubiteljica sakralne dediščine želela ogledati tudi naše najpomembnejše cerkve in cerkvice, vendar se slednje žal ni uspelo realizirati, kar pa je ob odhodu omenila kot motiv dodatnega obiska v prihodnosti.

Nad videnim, prijaznostjo in gostoljubnostjo domačinov sta bila navdušena. Uspela sta zbrati več kot dovolj materiala za objavo članka v rubriki »Potepanja« v Primorskem dnevniku, ki je izšel 22. avgusta.

Želimo si, da naše objave na družbenih omrežjih še naprej dosejajo raziskovalne novinarje/novinarke ter vse ljubitelje skritih kotičkih, ki bodo spretno vihteli mikrofoni, kamero in fotoaparati ter nam tako pomagali in doprinesli k še večji promociji Velikolaške dežele ter k večjemu obisku predvsem tujejezičnih obiskovalcev!

Poletno sezono smo na Trubarjevi domačiji in v TIC Kozolcu zaključili z visokim številom obiskovalcev, tako domačih kot tujih. Poleg posameznikov, manjših skupin in večjih skupin so bili naši gostje v mesecu juliju tudi Američani iz Clevelanda, s slovenskimi koreninami, pod vodstvom gospe Mire Sedmak. Na Trubarjevi domačiji smo jim organizirali angleško vodenje z razlago o življenju in delu Primoža Trubarja ter delavnico izdelovanja miniaturnih knjižic v izvedbi Zavoda Parnas. Po obisku pri nas so se ustavili tudi na gradu Turjak. Domov so odšli zelo zadovoljni s stavkom »zagotovo se še vrnemo«.

V juliju so nas dvakrat obiskali tudi otroci, ki so se udeležili letošnje prve izvedbe počitniškega varstva. 4. in 7. julija smo v sodelovanju z zunanjimi izvajalci pripravili program za 30 otrok. Na srečo nam je vreme dobro služilo, da smo zastavljen program lahko uspešno izvedli. Otroci so si ogledali Trubarjevo domačijo, izdelali miniaturne knjižice s potiskom svojih začetnic, se podali po vasi Rašica z lokalnim vodnikom ter na kreativni delavnici izdelovali risbe morskih živali.

MKL, Knjižnica Frana Levstika
Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji vabita na

LEVSTIKOV VEČER

ki bo potekal v četrtek,
28. septembra 2023,
ob 19. uri
v Levstikovem domu
v Velikih Laščah.

Gostja večera bo etnologinja
Barbara Sosič.

Univ. dipl. etnologinja Barbara Sosič je kustosinja za kmečko gospodarstvo in promet v Slovenskem etnografskem muzeju. Med drugim so njena področja delovanja etnološka fotografija, ljudsko gospodarstvo in promet, čezmejne etnološke zbirke, digitalizacija muzejskega gradiva, predstavljanje vsebin na spletu in živa kulturna dediščina. Spregovorila nam bo o platnarstvu in gojenju lanu v Levstikovem času v okolici Lašč. Vabljeni!

Prireditev bo potekala v okviru
projekta DEKD 2023.

mestna
knjižnica
ljubljana

JAVNI ZAVOD
TRUBARJEVI KRAJI

Slavnostna podelitev Rožančeve nagrade

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

Esejist in pisatelj Marjan Rožanc bi 18. septembra dopolnil 93 let, Društvo Marjan Rožanc pa bo letos podelilo enaintrideseto nagrado za najboljšo knjigo esejev v preteklem letu.

Žirija, ki jo sestavljajo Manca Košir, Vlado Motnikar, Nada Šumi, Žiga Valetič in Ifigenija Simonović (predsednica), je obravnavala dvaindvajset knjig esejev, ki so izšle med 1. julijem 2022 in 30. junijem 2023. Bile so vpisane kot esejistične novosti v Narodni in univerzitetni knjižnici ali pa so nanje naleteli člani žirije, ki so se s prebiranjem ukvarjali vse leto.

Program prireditev:

V torek, 19. septembra, ob 17. uri bo pred nekdanjo hišo družine Marjana Rožanca v Volčjem Gradu položen venec v pisateljev spomin. Ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Volčjem Gradu potekal pogovor z avtorico in avtorji nominiranih knjig, ki ga bo vodila dr. Manca Košir.

Sledilo bo srečanje z avtorico in avtorji v Štithovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani v petek, 22. septembra, ob 18. uri. Pogovor z avtorico in avtorji bo vodila dr. Ignacija Fridl Jarc, odlomke iz nominiranih del pa bo bral dramski igralec Timotej Novaković. Po pogovoru bo žirija razglasila dobitnico ali dobitnika Rožančeve nagrade za leto 2023. Dogodek bo predvajan v živo preko MMC – Multimedijskega centra RTV Slovenija.

Žirija je za nagrado nominirala naslednje knjige:

- **Sami Al-Daghistani: Islam in ljubezen: Pričevanja o arabsko-islamski intelektualni zgodovini**, Beletrina 2023
- **Ivana Djilas: Ali si lahko vsaj enkrat tiho**, Goga, 2023
- **Miklavž Komelj: Hierarhija in drugi eseji**, KUD AAC Zrakogled, Hyperion, 2022
- **Aleš Šteger: Na kraju zapisano**, Beletrina, 2023
- **Lucijan Zalokar, Dirka od bloka do drevesa**, UMco, 2023

Dela lanskoletnih nominirancev.
foto: Boštjan Podlogar

PRAZNUJEMO DAN REFORMACIJE

Trubarjeva domačija bo na praznični dan, 31. oktobra 2023, odprta za obiskovalce med 9. in 17. uro.

Organizirano bo vodenje Trubar in čas; čez dan bodo potekale različne delavnice s predstavitev projekta

Poti knjige.

ob 18.30 uri: slavnostna posaditev cepiča najstarejše trte z mariborskega Lenta.

ob 19. uri: slavnostna prireditev ob dnevu reformacije

Slavnostni govornik bo dr. Peter Kovačič Peršin, slovenski teolog, slavist in pisatelj.

Sledil bo koncert Zasedbe Ditka trio (Ditka, Gorazd Čepin in Jan Lužnik) z uglasbljeno poezijo slovenskih pesnikov Ferija Lainščka, Toneta Pavčka, Karla Destovnika Kajuha, Kajetana Koviča, Srečka Kosovela.

Lepo vabljeni!

Občina Velike Lašče in
Javni zavod Trubarjevi kraji

MEJNIKI GLEDALIŠKE IGRE

THE LANDMARKS
OF THEATRE
ACTING

MEJNIKI GLEDALIŠKE IGRE,

nova stalna razstava Slovenskega gledališkega inštituta na Gradu Turjak

Slovenski gledališki inštitut v sodelovanju z upravljalcem gradu Turjak (podjetjem Delo osvobaja) predstavlja novo stalno razstavo, ki obravnava gledališko igro na Slovenskem. Na razstavi bodo lahko obiskovalci odkrivali posamezna historična poglavja in tudi slogovne razlike pri utelešenjih istega dramskega lika. S pomočjo fotografskih, zvočnih in avdio-vizualnih posnetkov bodo spoznavali temeljne poteze posameznih igralskih izrazov ter zasledovali igralske spomine in druge vrste ohranjanja gledališke igre.

Odprte razstave bo v četrtek, 28. septembra 2023, ob 18. uri, v okviru Dni evropske kulturne dediščine.

Organizirano brezplačno vodenje po razstavi, in sicer v soboto, 7. oktobra 2023, ob 17. uri.

Razstavo je finančno omogočilo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije; pokrovitelj je Občina Velike Lašče. Realizacijo razstavnih vsebin sta prostorsko in tehnično podprla Akademija za gledališče, radio, film in televizijo ter SNG Drama Ljubljana. Oblikovanje razstave so pripravili v Zavodu TRANS.

Prisrčno vabljeni!

ŽARENJE – MED ZVEZDAMI IN ZEMLJO razstava keramike

Mateja Šušteršič Dimić

četrtek, 12. oktober 2023, ob 19. uri
v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji.

Mateja Šušteršič Dimić, industrijska oblikovalka, magistra design managementa, kiparka in vsestranska ustvarjalka, se bo predstavila z izborom keramičnih skulptur, nastalih v obdobju med leti 2018 in 2023. Vsaka izmed njih govori svojo zgodbo med Zemljo in nebom ter odseva ustvarjalkina osebna čustva in izražanja.

Le vkup, velikolaška mladina!

Rok Kokošinek | foto: Boštjan Podlogar

Nedolgo tega je v nabiralnik Facebook profila festivala Rocktronica priletelo sporočilo z vprašanjem, ali letošnje izvedbe ne bo. Na kratko je odgovor pritrdilen; letošnje izvedbe res ne bo. A menim, da tako vprašanje sredi poletne sezone v občini, ki se ponaša z bogatim kulturnim programom, zahteva širši razmislek. Kar sledi, ni še en poizkus kritike in jamranja glede v zadnjem času še kako priljubljenih pristočasnih dejavnosti, temveč pogled nekoga, ki je v kulturno dogajanje občine na tak ali drugačen način vpet že celo življenje.

Začnimo z Rocktronicom, festivalom, ki je od svoje prve izvedbe leta 2015 vseskozi rastel, zamenjal več prizorišč, preživel več občinskih garnitur, se soočil s kopico problemov, se izognil kakšnemu polenu pod nogami in se s posebno, virtualno izvedbo prilagodil pandemiji. V naše kraje je privabil več tisoč obiskovalcev, jim vztrajno na obraz risal nasmeh in zabaval s številnimi aktivnostmi za vse starosti, se izkazal kot odskočna deska mladim izvajalcem ter se tudi največjim imenom slovenske popularne glasbe dokazal kot dogodek na najvišji ravni. Ne nazadnje si je prislužil občinsko priznanje, po poti sicer razjezil nekaj sosedov, v največji meri pa dobro izpolnjeval svoje osnovno poslanstvo tudi v naših krajih zagotoviti prepotrebno mesto alternativni glasbi. Vse to je plod skupine zanesenjakov, ki je prepoznala veliko vrzel v lokalni kulturni ponudbi in jo s trdim delom vsaj delno tudi zapolnila. Odziv, pomoč in odnos občine ter lokalne skupnosti so bili mestoma zadostni, mestoma odlični, pogosto pa žal razlog za razočaranje. Na tej točki se želim v imenu organizatorjev Roc-

ktronice še enkrat iskreno zahvaliti vsem, ki ste v teh letih kakorkoli pripomogli k izvedbi festivala. Samo skupaj smo lahko zgodbo pripeljali tako daleč.

Rocktronice letos ne bo. Morda smo se organizatorji z lansko izvedbo, ki je ponudila kar 12 izvajalcev na dveh odrih in z Mi2 ter Koala Voice pripeljala dve imeni iz vrha slovenske glasbe, približali maksimumu lastnih zmožnosti. Morda nam je po lanski izvedbi začasno enostavno zmanjkalo zanosa in motivacije. Morda je dogodek postal prevelik in predrag, da bi ga lokalno okolje lahko ali bilo pripravljeno vzdrževati. Morda bi se morali bolj osredotočiti na promocijo. Morda... O vsem tem se pogovarjamo med poletjem, ki smo si ga vzeli za refleksijo in načrtovanje prihodnjih projektov. Veseli dejstvo, da to lahko počnemo, ko posedamo s hladnimi napitki v rokah in uživamo v preostalem koncertnem dogajanju.

Letos je zaživelo Poletje na Trubarjevi domačiji s tremi koncerti žanrsko raznolikih izvajalcev; festival Peti inu obstati je sedaj že poletna stalnica. Občinski praznik junija tradicionalno prinaša bogat nabor dogodkov in dejavnosti, vendar pogled na koledar dogodkov na občinski spletni strani vseeno kaže na neizkoriščen potencial. Tu ne gre le za številčnost dogodkov, temveč tudi za oglaševanje. Za koncert Smaal Tokka sem na primer izvedel šele, ko se je ta že dogajal, pa osebno celo poznam nekaj vpletenih v organizacijo. Jazen in odločen, da se kaj takega ne ponovi, sem se odpravil na družabna omrežja in internet, kam pa drugam, in razočaran ugotovil, da prav občutne digitalne sledi sicer dober in

prijeten dogodek ni pustil. Informacije so resda na voljo tistim, ki jih načrtno iščejo, a v časih poplave informacij to ni dovolj. Korak v pravo smer na tem področju je nedvomno razvoj znamke Velikolaška. Skoraj sem izpljunil požirek kave, ko sem med brskanjem po spletni strani ugotovil, da obstaja celo mobilna aplikacija! Glede uporabniške izkušnje je še kar nekaj prostora za izboljšave, a vseeno aplikacija ponudi kopico zanimivosti in nas na zabaven, interaktiven in lahkoten način popelje po zgodovini kraja. Prav ta aplikacija je ob običajni prokrastinaciji glavni razlog, da sem komaj ujel rok za oddajo besedila, ki ga berete.

Da ne zaidem preveč – opažam kopico dobrih potez in pozitivnih premikov na področju dogajanja za mlade (in mlade po duši) v naših krajih. Prav tako ni težko opaziti prostora za napredek in nekaterih težav, ki nas pestijo na tem področju – v občini nimamo manjšega, notranjega, t. i. klubskega prostora za koncertne dogodke v času slabšega vremena; prostori mladinskega društva Vrt ostajajo premalo izkoriščeni; veliko še lahko storimo glede promocije in obveščanja, če naštejemo le nekatere. Kljub temu pa vem, da imamo v naših krajih veliko sposobnih in motiviranih posameznikov; tudi idej ne manjka. Z dobro mero dobre volje, trdega dela in posluha odločevalcev je nedvomno mogoče izpeljati uspešne zgodbe, ki odmevajo tudi zunaj meja naše občine.

Zato naj zaključim s pozivom – le vkup, velikolaška mladina! Le vkup, da se bo velikolaška lahko ponašala z dogajanjem, ki si ga kot zibelka slovenske kulture tudi zasluži.

Gledališki abonma 2023/2024

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

petek, 6. oktober 2023,
ob 19.30 uri.

Stand-up komedija Mali otroci, veliki problemi Siti Teater BTC

»Mali otroci, mali problemi, veliki otroci, veliki problemi!« je pregovor, ki ga je slišal že vsak starš. Pa je resničen? Je uvertura v starševstvo res preprosta in težavnost tega poklica zraste šele z leti? S temi in podobnimi vprašanji se bosta v stand-up predstavi ukvarjala mlada očka Uroš Kuzman in Aleš Novak, prvi z dvema šoloobveznima pretepačema in drugi s sveže pokakano plenico v rokah. Čigavi problemi so večji? Ne vemo! Vemo pa, da bosta oba vesela priložnosti, da lahko za poldrugo uro smeha pobegneta v vašo družbo. Ker – saj veste, kaj pravijo, ko imaš enkrat otroke – je vsak izgovor dober, da greš zdoma!

predvidoma 17. novembra Ivo Brešan: predstava Hamleta v vasi Spodnja Mrduša

KD Loški oder Škofja Loka

Brešan z veliko mero humorja, a tudi tragičnosti, ki se na silovit način razpre v koncu igre, prepleta tri plasti dogajanja. Prva je ideja partijskega sekretarja Bukovca, da bi preprosti kmetje in delavci zaigrali Tragedijo o Hamletu, danskem kraljeviču, ki jo mora proti svoji volji prireditelj Škufca, edini izobraženec v tej od boga zapuščeni vasi iz dalmatinske Zagore, kjer prebivalci v boju za golo preživetje nimajo veliko posluha za kulturo. Druga plast je zgodba o tem, kako vaška partijska funkcionarja Bukovec in Maček v zapor spravita očeta Jožka Skoka z lažno obtožbo, da je poneveril združni denar. Tretja plast te igre v igri pa temelji na ljubezenski zgodbi Jožka in Anice, hčerke tretjega vaškega oblastnika Franca Purgerja. Vse tri plasti so od prizora do prizora vedno bolj prepletene in pred gledalčevimi očmi se odpre nešteto, tudi za naš čas relevantnih vprašanj o tem, kdo rabi »kulturno prosvetljevanje« in kaj v resnici pomeni za preproste Mrdušane kultura ali »kultura«, ki naj bi jo udejanjila po(ne)srečena predelava tragedije o Hamletu.

Spoštovani ljubitelji gledališča!

Letošnja, že 25. sezona gledališkega abonmaja v Levstikovem domu v Velikih Laščah je tik pred vrati. Pripravili smo program, ki obsega gledališke predstave slovenskih profesionalnih gledališč; dve sta nagrajeni in odlično ocenjeni predstavi amaterskih gledališč. Kot že nekaj let smo tudi letos vključili v decembrski program predstavo, ki ni klasična gledališka predstava. Medtem ko smo lansko leto poslušali odličen koncert Orkestra Mandolina Ljubljana, smo letos v goste povabili vrhunsko plesalko sodobnega flamenka in pevko Urško Centa, vnukinjo našega slavnega rojaka akademskega slikarja Jožeta Cento. Zagotovo ne boste razočarani.

predvidoma 8. decembra Jošt Lampret & Urška Centa Flamenco project: NOMAD koncert s plesom flamenka

Jošt Lampret – električni bas in
kontrabas Urška Centa – ples,
palmas, vokal Andrej Tomazin –
cajón

Nomad je suita za bas kitaro in kontrabas solo, ki predstavlja popotovanje skozi različne glasbene stile in kulture, s katerimi se je v letih ustvarjanja srečal in se v njih naselil kontrabasist in bas kitarist Jošt Lampret. Rdečo nit projekta tke glasbeno izročilo flamenka, ki preko vplivov klasične, jazz, vzhodnoevropske, španske in elektronske glasbe sestavlja serijo glasbenih motivov in stavkov ter jih povezuje v celostno glasbeno izkušnjo.

CENE ABONMAJSKIH VSTOPNIC (6 PREDSTAV):

- **redna cena:**
60 EUR
- **za dijake, študente
in upokojence**
(po predložitvi dokazila): 55 EUR
- **v prosti prodaji:**
15 EUR na predstavo

predvidoma 26. januarja **Dario Fo: Vse zastonj!** **vse zastonj!** Prešernovo gledališče Kranj

Zgodba te duhovite, a hkrati ostre Fojeve družbenokritične farse se začne tik po upor v trgovinskem centru, ko se ženske, ogorčene nad ponovnim dvigom cen, odločijo, da temu naredijo konec. V uporniškem zanosu ženske v hipu stopijo skupaj, saj imajo dovolj neprestanega izkoriščanja in višanja cen osnovnih živil, zato sprva zahtevajo polovično ceno, kasneje pa jih jeza in upor pripeljeta tudi do tega, da si živila preprosto stlačijo pod obleke in z njimi odkorakajo domov. V prologu k satirični komediji s pomenljivim naslovom *Vse zastonj!* Vse zastonj! avtor zato zapiše, da se je zdela ob premieri leta 1974 zgodba o delavkah iz milanskega predmestja, ki se odločijo upreti vrtoglavemu naraščanju cen, nekaterim kritikom neverjetna oziroma celo nadrealistična. Toda že čez nekaj mesecev je izbruhnilo natanko to, o čemer je uprizoritev spregovorila na odru: obubožane delavce so zaradi »državlanske nepokorščine« celo zapirali in v času sodne razprave avtorje predstave obdolžili, da so s predstavo nahujskali delavce k upor in h kraji.

REZERVACIJE BOMO SPREJEMALI NA TEL. ŠT. 040 505 960

- za občane Velikih Lašč: od ponedeljka, 18., do srede, 20. septembra 2022, med 8. in 14. uro
- za občane sosednjih občin: od ponedeljka, 25., do torka, 26. septembra 2022, med 8. in 14. uro.

predvidoma 16. februarja **Komedija** **Nikolaj Vasiljevič Gogolj:** **Revizor** Šentjakobsko gledališče Ljubljana Režija: Ira Ratej

Komedija *Revizor* je eno osrednjih del ruske dramatike iz obdobja realizma. *Revizor* N. V. Gogolja še vedno ostaja duhovita, ostra in neprizanesljiva satira s kritiko malomeščanstva in birokracije. Skupnost ljudi in njihova miselnost v zatohlem mestu, kjer prebivajo, je v pričakovanju revizorja, ki naj bi pometel s korupcijo in človeško pokvarjenostjo. Je nečimrn, puhoglav, nagnjen k uživanju, pa če je pravi ali izmišljeni revizor; meščani ob spoznanju svoje zmote pripravijo zmagoslaven pir; rajanje preseže meje doumljivega realnega in poštenega življenja. S satirično in komedijsko ostrino bo igra zagotovo požela odobravanje občinstva, ker vzporednice z nami, družbo in politično kulturo, ostajajo.

VPIS:

- **Sreda, 27. 9., od 9. do 17. ure**
(sprejemnica Trubarjeve domačije)
- **Četrtek, 28. 9., od 9. do 12. ure**
(sprejemnica Trubarjeve domačije)
- **Petek, 29. 9., od 10. do 17. ure**
(TIC na Trubarjevi domačiji)

Lepo vabljeni k vpisu!

predvidoma 15. marca **Tri milijone minut** Mestno gledališče ljubljansko

Uprizoritveno besedilo *Trije milijoni minut*, ki je nastalo na podlagi scenarija za film in igre 7 let (7 años) Joséja Cabeze, je priredila režiserka Barbara Hieng Samobor in igralsko zasedbo sestavila iz samih žensk – kar je posebna kakovost priredbe –, medtem ko v izvirni ku nastopajo štirje moški in ena ženska. Štiri prijateljice so dolgotrne družabnice ustanoviteljice uspešnega podjetja. Poleg uspeha in mnogih skupnih spominov jih družijo tudi »poslovna skrivnost«. Že nekaj časa vodijo dvojno knjigovodstvo: denar prenakazujejo v Švico in tako utajujejo davke. Nenadoma pa njihova vodja izve, da jim sledi finančna policija in da lahko agenti vsak čas zahtevajo vpogled v računalnike in druge dosjeje. Odvetnica ponudi izhod: če ena izmed družabnic prepiše zatajeni dobiček nase, bo krivda padla le nanjo. Ta, ki bi se žrtvovala, bi šla v zapor za predvidenih sedem let ter rešila preostale tri in tudi podjetje. Vznemirjena četverica najame mediatorko, ki naj bi jim pomagala doseči (spo)razumno izbiro.

Berem, bereš, beremo

Maja Smole, MKL

Zgodbe, ki jih slišimo ali preberemo, nas lahko več naučijo o nas samih kot o drugih. Seveda, če se opazujemo. Včasih beremo in se zaljubimo v osebo, ki nastopa v zgodbi. Ko se meni to zgodi, se vprašam, kaj je na tej osebi takšnega, da sem tako reagirala. Zaljubljenost namreč nima skoraj nič opraviti z osebo, v katero se zaljubimo. Opazujemo, kaj nam je na tisti osebi najbolj všeč. To je namreč tisto, kar mislimo, da bomo dobili, če bomo imeli takšno osebo. Takšni si na skrivaj želimo biti, a mislimo, da nam ta oseba lahko to da. V resnici pa imamo vse to v sebi. Samo dovolj pogumni moramo biti, da stopimo iz cone udobja.

Mladinski oddelek
Jezikoslovje za mladino
Garguláková, Magda N.: V, na ali nad? – naučimo se predlogov
Epistola, 2023

Oh, ti predlogi! Kje je to in kje je tisto? Ali je na, v, pod ali nad? Kako je prav? V knjigi, ki je namenjena najmlajšim, bodo otroci spoznali osem osnovnih predlogov in jih lahko tudi povadili.

Mladinski oddelek Stripi
Muster, Miki: Krvavi kapitan; Kamena doba
Buch, 2023

Pred nekaj leti je začela izhajati zbirka Zvitorepec v barvah. In sedaj je izšla že dvanajsta knjiga te zbirke, v kateri Zvitorepec, Trdonja in Lakotnik, najbolj znani stripovski junaki Mikija Mustra, zaživijo v barvah. Dvanajsta knjiga vsebuje zgodbe Krvavi kapitan in Kamena doba.

Mladinski oddelek Resničnost
D'Adamo, Francesco:
Pot čez morje
KUD Sodobnost International, 2023

Italijanski pisatelj Francesco D'Adamo, prejemnik Andersenove nagrade, se problematike begunstva in migracij loteva povsem z druge strani. Glavni junak romana stari Ezechiele je ribič, ki živi v vasi Scuglizzi na Siciliji. Nekega jutra v bližini naplavi barkačo z brodolomci in izkaže se, da so to begunci iz Afrike. Ko jih domačini uspešno rešijo, se le-ti hitro in brez zahvale, predvsem zaradi strahu, porazgubijo. Za njimi ostane majhen otroški nahrbtnik, ki ga najde stari Ezechiele. Po pogovoru s svojo pokojno ženo se odloči, da bo nahrbtnik odnesel mami otroka in ji predal sporočilo, da je fantek srečno prispel v Italijo. Tako se začne pot čez morje, ki je vse drugo kot običajna. Starca spremljata vnuk in njegov psiček Spaghetti. Zgodba je polna metaforičnih prizorov. Zapleti, ki jih doživlja prijazen stari, se nam usidrajo v srce in nas predvsem prisilijo v premislek glede našega dojemanja beguncev in migrantov.

Odrasli oddelek

Druga svetovna vojna

Strauss, Gwen: Deveterica – resnična zgodba o skupini žensk, ki je preživela grozote nacistične Nemčije

Hiša knjig, HKZ, 2023

Avtorica Gwen Strauss je v svoji petletni raziskavi ustvarila nepozabno zgodbo devetih žensk, ki jim je uspelo skoraj nemogoče. Gre za resnično zgodbo, ki temelji na zgodovinskih dejstvih in dejanskih zapisih; predvsem se je avtorici zdelo pomembno, da odkrije skrivnosti, ki so jih dolga leta nekateri zmolčali. Hélène Podliasky, ena izmed devetih žensk, je pravzaprav avtoričina prateta, ki ji je leta 2002 zaupala zgodbo, ki je ni povedala še nikomur oziroma le redkim. Gre za zgodbo devetih žensk, ki so se v drugi svetovni vojni pridružile francoskemu odporiškem gibanju Résistance. Prijateljstvo med njimi se je oblikovalo, medtem ko so se srečevale v različnih krajih, ječah, prehodnih taboriščih in v taborišču Ravensbrück na severu Nemčije. Prijateljstvo pa se je močno okrepilo, ko so pristale v delovnem taborišču v Leipzigu. Tik pred koncem vojne, 14. aprila 1945, ko so bili zavezniki že skoraj pred vrati, so jih nacisti prisilili na pohod smrti; takrat so se odločile, da pobegnejo. Zgodba opisuje njihovo tragično izkušnjo koncentracijskih taborišč, pot pobega in kako so se po osvoboditvi skušale vrniti nazaj v svoja življenja.

Viri: dobreknjige.si, stripi.si, galarna.si.

mestna
knjižnica
ljubljana

**Knjižnica
Frana Levstika
Velike Lašče**

Obratovalni čas

- ponedeljek: 12:30–19:00
- torek: zaprto
- sreda: 10:00–15:00
- četrtek: 12:30–19:00
- petek: 12:30–19:00

Odrasli oddelek Slovenski spomini
Nussdorfer, Vlasta: Tanka črta – spomini tožilke
Beletrina, 2023

Vlasta Nussdorfer je svojo zanimivo življenjsko pot že opisala v knjigi Nekaj vam želim povedati. V novi knjigi Tanka črta nam podrobno predstavlja svoje delo državne tožilke; opravljala ga je 35 let. Marsikdo si ne predstavlja, kako naporen je tožilski poklic. Ogledi krajev zločina ali nesreč ob vsakem času, soočenja s storilci in žrtvami kaznivih dejanj, prepoznavanje resnic in laži, kjer je potrebno veliko psiholoških in intuitivnih zmožnosti, moči duha, da se ne zlomiš ob spoznanjih, česa je zmožna človeška sprevrženost. Kazenske zadeve so razdeljene v več sklopov – mladoletni delinkventi, razne nesreče, spolne zlorabe otrok, ropi, goljufije, umori. Avtorica je iz ogromnega števila primerov, ki jih je obravnavala, izbrala tiste najbolj posebne in pretresljive, ki so se ji vtisnili v zavest. Spomini tožilke se berejo kot napeta kriminalka, ki pa ni fikcija, ampak kruta realnost. Še ena vznemirljiva knjiga Vlaste Nussdorfer, ki bralcem razkriva del sodne prakse na poljuden in razumljiv, tudi edukativen način.

*Knjižnice smo
pomembne zaradi
vseh ljudi, ki imamo
radi zgodbe.*

Odrasli oddelek Družbeni romani
Ankaoua, Maud: Srce Himalaje – navkreber do sreče
Hiša knjig, HKZ, 2023

Maëlle, finančna direktorica uspešnega zagonskega podjetja, za svoje sanje preprosto nima časa. A to se spremeni, ko jo najboljša prijateljica Romane prosi za veliko uslugo – gre za vprašanje življenja in smrti. Proti svoji volji odpotuje v Nepal, ne vedoč, da bo vzpon na himalajske vrhove tudi začetek potovanja, na katerem predvsem spozna sebe. Prek izkušenj in novih poznanstev Maëlle odkrije skrivnosti prave sreče in spremeni življenje. Toda ali ji bo uspelo rešiti prijateljico? Roman, sicer avtoričin prvenec, prinaša nadvse zanimiv vpogled v medosebne odnose in predvsem upanje in življenjske nauke, ki bodo za vedno spremenili vaše razumevanje drugih in vas opomnili na stvari, za katere je resnično vredno živeti.

Iz velikolaškega okraja O kopanju v Rašici

Metka Starič

Ker voda ob hudem deževju in spomladi ne more hitro odtekati, stopa čez bregove in poplavlja, narašča – od tu naj bi izviralo ime za Rašico oz. Rastčico, kot je ime zapisoval Trubar, do danes pa se je njeno ime obrusilo v Rašico oz. Rašco, kot ime izgovarjajo domačini. Jezikoslovci ime povezujejo z rakami – žlebovi iz lesenih dil, ki usmerjajo vodo od jezca pod vodna kolesa.

O potoku Rašica je Janez Debeljak izbrskal bajko, ki pravi, da so ljudje kleli ob povodnji, ki vsako leto jeseni in spomladi prizadene te kraje. V kazen zato Bog ni dopustil, da bi Rašica tekla še naprej v dobrepoljsko in struško ravan, ampak se že po dobrih dveh kilometrih pod vasjo v kraju Ponikve izgubi v zemljo. Tako je nastala proti vzhodu Suha krajina.

V letu 1937 Anton Mrkun zapiše: »V Dobrépoljski dolini ni tekoče vode. Zato so se hodili kopat v Rašico v Ponikve ali še dalje do vasi Rašice. Stari ljudje niso veliko držali na kopanje. Mladina pa se je vselej rada kopala, posebno iz Ponikev,

kjer imajo tekočo vodo. Vsak šolar je znal plavati. Starejši ljudje se kopljejo le bolj v redkih primerih, npr. ob mlačvi, ko so se v skednju močno zaprašili in gredo potem zvečer, da se omijejo v Rašici in se znebe nadležnega prahu. To delajo samo moški, odrasle ženske se ne gredo nikoli kopat. V novejšem času so si nekateri napravili kopalne kadi, da se lahko doma kopljejo in umijejo v mrzli ali topli vodi.«

Tudi sosednja fotografija kopalcev za jezom nad Temkovim mlinom in žago, danes Trubarjevo domačijo, je bila posneta še pred drugo svetovno vojno. Shranjena je med zapuščino Janeza Debeljaka, objavljena pa v 2. dopolnjenem ponatisu Trubarjeve Rašice.

Rašica je imela od zmeraj primerne predele, kjer se je bilo mogoče kopati in točno se je vedelo, kje se kdo sme kopati. Največje kopališče je bilo prav nad jezom nad Temkovo žago – ta del so imenovali Zarezje. »Jože Pečnik – Temkov je spomladi odprl jez in spustil vodo, ki je s seboj potegnila tudi vso nesnago, ki

se je nabrala za jezom. Tako je bilo poleti tam kot nalašč za kopanje. Ta del so si za kopanje seveda pridržali Raščanje, sezona pa se je običajno pričela v prvih dneh poletja, ko je bilo konec šole,« se spominja Miran Perhaj z Rašice. »Jelše ob vodi so bile precej bolj na redko posejane kot danes,« pripoveduje naprej, »zato je bila tudi voda precej toplejša kot danes. Pa seveda tudi bolj čista, saj vanjo še niso bile speljane cevi z odpadnimi vodami.« Plavati se je naučil v šoli v naravi, ko so jih poslali na Debeli Rtič, marsikoga pa so vrstniki enostavno kar vrgli v vodo in če ni začel plavati, so ga potegnili ven.

Malce starejši generaciji kot Miran pripada Silvo Pontelli, ki je svojo mladost ravno tako preživel ob Rašici, kasneje pa so se z družino odselili. Spominja se, da se je včasih med obema jezovoma – med nekdanjim zgornjim oz. Šklopovim ter srednjim oz. Temkovim mlinom – nabralo tudi več kot 150 kopalcev. Voda je bila ponekod globoka celo dva metra.

Vir: Janez Debeljak: Trubarjeva Rašica
(Zavod Parnas, 2008).

Spomladi so tekmovali, kdo se bo prvi kopal. Zakurili so ogenj; sledil je skok v vodo. Prep-lavali so na drugo stran, se do-taknili brega in spet nazaj pred ogenj. Tam so se ogreli. Njegova pripoved me je spomnila na po-dobno današnjo navado, ko se na prvi dan v letu na istem mestu najpogumnejši poženejo v lede-no mrzlo Rašico. Kar se je pri-čelo zaradi nekega preprostega, »saj si ne upaš,« počasni prerašča v novo tradicijo.

Miran nadaljuje z opisom kopališč: »V ovinku, malce višje ob vodi na drugem bregu Rašice, so se kopali tisti iz Malih Lašč, Raščanom pa je pripadalo ko-pališče, ki so mu rekli Konjska. Konjska zato, ker je bila voda tako globoka, da so lahko vanjo hodili kopat tudi konje.«

Na tem mestu Rašica še danes napravi ovinek, voda pa ni več tako globoka, saj so tam napravili razbremenilni kanal, ki ob višjem vodostaju odvaja del vode in jo nižje spet vrača v glavno strugo.

»Na Rašici smo se kopali v Konjski jami – kar Konjska smo rekli,« pripoveduje Vlado Peček. »Teren je bil tu malo dvignjen in tam je bila dovolj globoka voda, da si lahko skakal tudi na glavo. Če nisi pazil, si seveda lahko po-drsal s trebuhom po dnu. Kdor je znal, je tudi premet ali pa sal-

to lahko naredil, kakšnega pa so tudi noter vrgli. Slava je prav tam moža spoznala: zagrabil jo je in vrgel v vodo. Matjak je bil velik; on ni bil za nogomet.

Lahko si si vzel tudi zalet, ker je bilo vse pokošeno, vse čisto. Malo višje so imeli svoj log Brinj-ski. Pomagat sem jim šel nalagat; imeli so voz na šarage. Brinjski ga je pripeljal od Lovkata dol. Tam okrog pa vse do Velikega loga takrat ni bilo nobenega dre-vesa, le ob vodi je sem in tja rasla kakšna jelša.«

Mladina s Kukmake se je ko-pala že nad Šklopovim mlinom. Kopali so se seveda tudi drugi, višje ob vodi, v Stopah, Kneju in pri Pečnikovem jezu v Podlogu. Ponikovci pa običajno nižje ob Rašici, najraje v bližini Gačniko-vega mlina.

Miran Perhaj se ne spomni, da bi bili Raščani kaj hudi »rau-bšici« oz. krivolovci. Tisti, ki so jih ribe zanimale, so se kasneje pridružili ribičem in so potem lahko to počeli uradno. Silvo Pontelli se še dobro spominja, kako so v Rašici kot fantje lovili ribe: »Običajno smo jih lovili na roko. To pomeni, da si ribe prep-lašil, da so se skrile v skalne vot-line ali med korenine, potem pa si ji pobral z roko. Ker si včasih prijel tudi belouško, smo to le poredko delali. Ja, palica in laks pa velikokrat. Tudi bežali smo, če so nas odkrili.«

Eden najbolj poznanih raub-šicov – tudi ob Rašici – je bil stari Korlovec. Lovil je s palicami in na trnke in tudi, ko so mu možje postave le-te pobrali, je imel na notranji strani suknjiča pripete že nove in tudi nove palice si je postavil. Znana je prigoda, ko je Zakrajškovi gospe prinesel na-lovljene ribice, pa ga je ta vpraša-la: »Kaj češ raje, bel kofe ali dva dinarja?« »Ali pa če daste oboje,« se je glasil njegov odgovor.

Janez Debeljak: Trubarjeva Rašica (Zavod Parnas, 2008).

Anton Mrkun: Ljudska medicina v dobrepoljski dolini (Revija Etnolog, 1937)

Ustni viri: Miran Perhaj, Silvo Pontelli, Vlado Peček

Bajka o Ribnici

Nam Bajka govori,
da, kjer zdaj Ribnica stoji,
nekoč bilo je jezero,
v njem rib veliko je bilo.

Med njimi zlata ribica
od vseh najlepša je bila,
je v temi pot kazala,
da ribič se ne izgubi.

Ta ribič bil je velikan
in vsem je dobro bil poznan;
čez dan nihče ga videl ni;
lovil pod plaščem je noči.

Od daleč so ljudje prišli
in vodo so zajemali;
z njo ribice zajeli so,
med skale odvrgli jo.

Okamenela ribica
več videla ni ribiča;
zaman iskal jo je vse dni;
ponoči mu sledila ni.

Razjezil se je velikan,
vse kamenje je vrgel stran
in prej mogočno jezero
je čez noč izginilo.

Na dnu ostale ribe so;
ljudje so videli vse to
in rekli, da naj bo tako,
ta kraj zdaj Ribnica naj bo.

Da bajka ta resnična je,
v grbu riba nam pove
in prej kot suhorobarji
tam ribiči so bili.

Da bi v vseh grbih
zasijala svetloba,
upanje in ljubezen,
med nami pa naj bi se
prebudile vrednote, ki bi
nas povezovale in sklenile
v krog človečnosti.

Nataša Vybiralik Klinc

Adl o tem in onem

Pripravljala Jože Starič

O dopustu

Za dopust si moraš vzeti vsaj štirinajst dni. Manj je premalo. Namenjen je polnjenju akumulatorjev in tisti, ki te možnosti nimajo, so močno prikrajšani. Na dopustu naj bi se človek odklopil od vsakdanjih obveznosti in rutine. Možgani morajo »na pašo« in tudi telo se mora sprostiti. To so pomembne stvari.

Oditi je treba nekam stran, kjer večine ljudi ne poznaš. Le tako se lahko odklopiš od lastnega okolja. In ko se spet vrneš v domačo sredino, si vsaj malo vesel. Veliko ljudi odhaja na morje; nekateri raje izberejo hladnejše kraje. Za nekatere je dopust žur do nezvesti, za druge avantura; tretji hočejo videti in spoznavati nove kraje.

Za zadovoljevanje dopustniških potreb se je razvila prava industrija. Dopustniška mrzlica se tako prične že veliko pred dopustom in traja še nekaj časa po njem, ko so glavna tema pogovorov dogodivščine z dopusta. Počasi sledi vrnitev v vsakodnevno rutino in razmišljanje o prihodnjem dopustu.

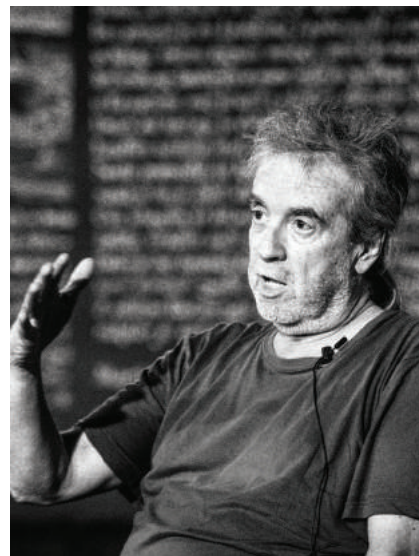
V moji mladosti so bile najboljše počitnice na Rašci, kjer smo preživeli vsak možni trenutek. Tam smo se praktično vsi naučili plavati. Dneve smo preživljali ob kopanju, kartanju in igranju nogometa na logu. Na Rašci so bili rajoni: v Zarezi je bil prostor za Raščane, naprej so bili Dobrepoljci, v Konjski jami smo bili Laščani, čez vodo Malolaščani. Bil je red, ki smo se ga držali. Prehod med rajoni

je bil možen in ni predstavljal problema, le njihova dekleta si moral pustiti pri miru. V nasprotnem primeru so te vrgli v vodo ali pa te pripravili do tega, da si skočil sam.

S starši smo šli vsako poletje nekam drugam na morje. Običajno smo se peljali do Splita, nato pa je padla odločitev, ali zavijemo na kak otok, ali nadaljujemo do Makarske riviere. Tam si le redko srečal kakšnega Slovenca; običajno so bili okrog nas le Nemci in Čehi. Živo imam v spominu, kako smo na začetku 70. let čakali trajekt in je oče v koloni zagledal nekega Kranjčana. Oba sta bila tako vesela, da sta v tujini našla rojaka, da sta morala skupaj na pivo.

Čeprav mi je bilo na morju všeč, sem vseeno komaj čakal, da smo šli domov. V primerjavi z Rašco mi je odhod na morje pomenil obveznost. Na morju si bil sam, pa še nikogar nisi poznal. Tam sem odšteval dneve, kdaj bom spet na Rašci, kjer so bili prijatelji.

Kasneje smo se s kolesi vozili kopat na Kolpo. Bili smo generacija, ki je že imela kolesa na prestave: češka kolesa Favorit s tremi prestavami in zavito, dirkalno balanco. V Dolu takrat še ni bilo gostilne; kampirali smo kar v nekem sadovnjaku. Kasneje smo se zapeljali do Vinice; tudi tam še niso imeli kampa. Na Kolpi smo ostajali tudi po tri tedne. Kasneje nas je tja dol odpeljal kdo z avtom ali pa smo šli z avtobusom.

Na dopust se od doma odpravim zato, da ne gledam ljudi, ki so sicer okrog mene vsak dan. Najraje ga preživim v Slovenskih goricah. Tam je prijetna klima; z vrha kakšne gorice je čudovit pogled na trte, ki valovijo v vetru, imajo dobro hrano in pijačo, pa še cene so sprejemljive. Tudi v Maribor grem rad. Pomeni mi izhodišče za izlete v Graz, ob Dravi na Koroško, v Celje, v Prekmurje. Zvečer pa grem kaj pojest v mesto in malo pogledat na korzo. Ne obiskujem krajev, kjer je vroče ali pa gneča. Letos mi na dopust žal ni uspelo, a mi bo spet prihodnjič. Načrtov za dopust si nisem delal nikoli; izbral sem le, kam grem, včasih pa še tega ne. Dopust mora biti neobvezen. Natančno planiranje dopusta je nepojmljiv koncept, ki ga ne razumem.

Spomladi je prišel v Lašče moj sošolec iz gimnazije in tu preživel tri dni. Čas je izkoristil predvsem za pohode. Rekel je, da mu je tak dopust všeč in da mu ni prav nič dolgčas. Rabil je odklop in pomembno mu je bilo, da ni doma. Pogrešal je le, da Lašče nimajo več trinajstih hudičevih kapelic kot pred sto leti. Ostalo jih je bore malo.

Razkritje: Adl z odprtimi očmi in ušesi spremlja svet okoli sebe, zato so pogovori z njim vedno zanimivi. Ker se mi zdi škoda, da bi vse odletelo v pozabo, pogovore snemam in nato iz njih izluščim, kar se mi zdi zanimivo. Vse, kar je napisano, je povedal Adl, možno pa je, da je zapisano v drugačnem kontekstu, zaradi česar je odvezan vsakršne odgovornosti za zapisano.

Ivanka Kaplan 100 let

Franc Kaplan | foto: Barbara Cimerman

Rodila se je 4. septembra leta 1923 v vasi Ponikve (Dobrepolje), na katero jo vežejo zelo lepi, a že rahlo bežni spomini. Imela je eno sestro, s katero sta bili zelo povezani, saj sta se redno obiskovali vse do njene

smrti. Leta 1953 se je poročila, preselila na Malo Slevico in imela 5 otrok. S sovaščani je spletla lepe prijateljske vezi. Mož je odšel po želji za boljšim zaslužkom v Nemčijo, otroci pa so odrasčali. Mama je bila za njih vse – mama, oče, gospodinja in gospodar. In kaj pravi mama za svoje otroke? Bili so pridni in delavni. V smehu doda, da so bili tudi nekoliko nagajivi, a vedno pripravljeni pomagati. Vesela je, da so njeni otroci vedno držali skupaj in se imeli radi.

Ivanka ima 4 vnuke (Metka, Andrej, Rok in Tjaša) in 4 pravnuke (Kristjan, Matič, Filip in Julija).

Vnukinja jo rada povpraša o njeni mladosti, recimo: »Kako je bilo pa z zabavo?« Ivanka pravi, da na veselice niso hodili tako kot zdajšnja mladina. Bile so zelo redko, kakšno nedeljo po maši, saj so se poleg dela včasih morali tudi malo sprostiti.

Čeprav ji življenje velikokrat ni prizaneslo, je vesela, da je dočkala tako lepo

starost. Zdaj svojo jesen življenja živi s sinom Frenkom in njegovo družino. Pravi, da jo je do take starosti vodila vera, predvsem pa veselje do življenja.

Za svoj 100. rojstni dan je doživela najlepše presenečenje. Pred hišo so ji postavili mlaj, s svojo družino, vaščani in prijatelji pa se je poveselila in podružila. Nikoli si ni mislila, da se bodo vsi odzvali v takem številu, zato se vsakemu posebej zahvaljuje.

PRIBA OKNA

KVALITETA
VARNOST
VARČNOST
disajn

**VRHUNSKA KVALITETA IN
BREZČASEN DIZAJN**

051 402 780 / info@priba-okna.si / www.pribaokna.si
Obrtna cona Ločica pri Turjaku

Pohod učencev prvega razreda na Karlovico

Veronika Lipovec | foto: Veronika Lipovec

Kar nekaj česa je bila ideja o bivanju na Karlovici samo v naših glavah, saj nam je močno zagodlo vreme in deževje kar ni ponehalo. A ker za vsakim dežjem posije sonce, smo se 14. junija odločili, da pohod učencev prvega razreda na Karlovico tudi izvedemo. Ta dogodek je bil organiziran pod vodstvom gospoda Boštjana Škulja in staršev ter je bil poln zabave, smeha in nepozabnih trenutkov.

Popoldne se je začelo z navdušenjem, ko so se učenci prvega razreda zbrali pred šolo. Z nahrbtniki na hrbtu in obuti v udobne pohodne čevlje so bili pripravljeni na nepozabno avanturo. Odpravili smo se na pot proti Karlovici. Ko se pot prevesi proti Adamovem, so nas v senci dreves pričakali nekateri starši in poskrbeli za prigrizek in osvežilen sok. Otroci so se okrepčali, medtem ko so občudovali čudovito naravo, ki jih je obdajala. Po uri hoje smo končno prispeli na cilj pred gasilni dom, kjer nas je pričakal gospod Boštjan Škulj.

Otroci so vzeli pot pod noge in se odpravili proti Karlovici.

Gospod Boštjan je bil pravi gostitelj. Za večerjo je pripravil okusno makaronovo meso in slastne palačinke, s katerimi so si otroci potešili svojo lakoto. Po obroku so se odpravili na ogromen pokosen vrt, ki je bil preoblikovan v pravo igrišče. Pripravljenih je bilo več različnih iger za otroke: med dvema ognjema, vlečenje vrvi, tekmovanje z avtomobili in ob številnih drugih igrah so otroci uživali v razburljivem vzdušju. Kasneje smo se odpravili na nočni pohod z baterijami, med katerim so raziskovali temne koticke in videli celo škrate z rdečimi in zelenimi kapicami.

Naslednji dan je bil prav tako poln dogajanja. Učenci so v parku zasadili drevo s sporočilom v steklenici. Vzeli so

si čas, da so napisali svoje misli in želje ter jih skrbno shranili v steklenico, ki so jo zakopali ob drevesu. To je bil njihov prispevek k ohranjanju narave in spomin na ta poseben dogodek.

Kmalu zatem so prispeli starši-gasilci, ki so pripravili različne aktivnosti. Pokazali so nam, kako učinkovito gasijo požar z gasilnim aparatom; predstavili so nam tudi njihov gasilski avtomobil in nas naučili osnov prve pomoči in oživljanja. Otroci so bili navdušeni in so z zanimanjem poslušali ter sodelovali v praktičnih vajah. Poleg tega so se lahko otroci igrali z vodo, kar je prineslo še več smeha in zabave. Srečali so se tudi z otroki, ki bodo v prihodnjem šolskem letu prvič stopili v prvi razred. Na koncu je bil dogodek še posebej čaroben. Gospod Ivan Rupar in njegovi prijatelji iz konjerejskega društva so prispeli s šestimi vozovi in konjskimi vpregami, da bi otroke odpeljali nazaj v šolo. Učenci so bili navdušeni, ko so se vkrcali na vozove.

Na poti v šolo so odmevali petje, smeh in veselje. Nepozabni trenutki na pohodu na Karlovico so se vtisnili v srca učencev in hvaležni smo vsakemu, ki je prispeval svoj čas in se družil z nami in tako popestril naše bivanje na Karlovici. Ta izkušnja bo za vedno ostala v njihovih spominih kot edinstvena priložnost za skupno povezovanje, zabavo in odkrivanje narave.

Krasen sprejem in veselo druženje z gasilci.

Trubarjev vrtniček

Veronika Lipovec | foto: Veronika Lipovec

Vzgajanje otrok v skladu z naravo, vrednotami samooskrbe in povezanostjo z zemljo je izjemno pomembno. Zato smo se z učenci, ki obiskujejo krožek inovativnost in podjetništvo ter krožek živimo z naravo, odločili, da ustvarimo inovativen vrtniček, imenovan Trubarjev vrtniček, kjer bi ostali učenci naše šole pridobivali praktično znanje o vrtnarjenju. Za izvedbo projekta smo uporabili stare palete, ki so jih prispevali posamezni starši. Uspešno smo ustvarili dvignjene grede, zasajene z zelišči in jagodami. Poleg tega smo uporabili reciklirane palete za izdelavo privlačne in funkcionalne ograje v obliki svinčnikov.

Ustvarjanje dvignjenih gred iz starih palet:

Prvi korak pri ustvarjanju Trubarjevega vrtnička je bil zbiranje starih palet. Starši so se prijazno odzvali na našo prošnjo za donacijo in nam zagotovili potrebne materiale – stare in nove palete. V okviru krožka smo naredili načrt in po zastavljenih korakih enkrat tedensko začeli s preoblikovanjem starih palet v dvignjene grede. Palete smo najprej pripravili, odstranili odvečne dele ter jih zbrusili, da bi se izognili morebitnim nevarnostim za otroke. Gospod Boštjan Škulj nam je doniral gosto mrežo, s katero smo naredili dno in notranjost obložili z debelejšim filcem.

Na svetovni dan Zemlje smo začeli postavljati prostor za vrtniček. Izbrali smo sončno lego pred šolo in zemljišče, primerno za vrtnarjenje. Pomemben del vrtnička je tudi zastirka, ki smo

jo ustvarili s pomočjo sekancev. Tu so se še posebno dobro odrezali mlajši učenci in pridno poprijeli za delo. Zastirka je pokrila tla med dvignjenimi gredami, kar je pomagalo ohranjati vlago in zmanjšalo rast plevela. S tem smo otrokom omogočili, da se osredotočijo na rastline in se izognejo težavam, povezanim z vzdrževanjem vrta.

Nato smo na filc naložili pripravljene palete in med njimi ustvarili poti, ki omogočajo dostop do rastlin. Na pobudo gospoda ravnatelja smo poleg gred iz palet postavili še grede, ki jih je priskrbela šola. Sledil je pomemben korak – napolnili smo palete z vrtno zemljo, bogato s hranili, da bi rastline imele optimalne pogoje za rast. Trgovina Obi in gospa Ružica Pavlica ter vrtnarija Ferbežar sta se prijazno odzvali na našo prošnjo po donaciji rastlin, ki smo jih potrebovali za zasaditev, in nam zagotovili potrebne sadike. Pridne roke drugošolcev so rastline zasadile in že obiramo prve sadove jagod.

Čeprav je konec šolskega leta, pa naš zastavljeni načrt v okviru krožka še ni realiziran. V naslednjem letu bi radi izdelali sušilec zelišč in jih čim več tudi posušili. Tako bi naredili zeliščni čaj iz Trubarjevega vrtnička.

Ograja iz recikliranih palet v obliki svinčnikov:

Da bi vrtniček postal privlačen in obenem funkcionalen, smo se odločili za izdelavo ograje iz recikliranih palet v obliki svinčnikov. Otroci so se aktiv-

no vključili v ta del projekta. Skupaj smo zbrusili palete in jih pobarvali v živahnih barvah. Svinčnikom podobna ograja je ustvarila čarobno vzdušje in poskrbela za varnost vrtnička. Da bi Trubarjev vrtniček dobil svojo identiteto, smo ga poimenovali po naši šoli. Ime »Trubarjev vrtniček« odraža pomen slovenskega jezika in kulture ter spodbuja zavedanje dediščine našega naroda. Za dodatno prepoznavnost smo izdelali tablo z napisom in logotipom šole. Boštjan Škulj, ki nam je pomagal pri dobavi materiala, je prispeval svoje veščine in izdelal čudovito tablo, ki krasi vrtniček.

Trubarjev vrtniček predstavlja doživež, ki združuje praktično učenje, povezanost z zemljo in vrednote samooskrbe. Otroci iz druge in tretje triade so se aktivno vključili v proces ustvarjanja dvignjenih gred iz starih palet, zasaditve zelišč in jagod ter izdelave privlačne ograje. Skozi ta projekt so pridobili znanje o vrtnarjenju, pomenu recikliranja in odnosa do narave. Trubarjev vrtniček je postal prostor, kjer otroci spoznavajo praktično pripravo hrane, skrbijo za rastline ter se povezujejo z zemljo. Ta projekt bo nedvomno vplival na njihovo razumevanje pomembnosti samooskrbe in trajnostnega načina življenja.

Erasmus+ projekt Glasbene šole Ribnica se nadaljuje

prof. Kristina Jeke

Erasmus+ projekt Glasbene šole Ribnica je letos v polnem razmahu. Podpira izobraževanje in usposabljanje posameznikov ter mednarodna sodelovanja med različnimi institucijami v evropskih državah. S podporo Cmepius projekta in gospoda ravnatelja Glasbene šole Ribnica Franca Malavašiča sem dobila priložnost, da se tudi sama odpravim na mednarodno usposabljanje.

V sredini prof. roga Wiesław Grochowski in njegov asistent Waldemar Matery skupaj s študentko roga

Sem Kristina Jeke, profesorica klavirja in korepetitorica Glasbene šole Ribnica. Moja odprava se je začela 19. marca, ko sem srečno prispela v Katowice, center industrijske Šlezije na Poljskem.

V Katowicah sem pred desetimi leti zaključila študij klavirja na tamkajšnji Akademiji za glasbo (Akademia Muzyczna w Katowicach im. Karola Szymanowskiego), zato sem se na nek način vrnila v domače mesto, kjer sem živel štiri leta.

Za sodelovanje sem se dogovorila s profesorico Anno Czaicko – Jaklewicz, zaposleno na Glasbeni šoli Panstwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. M. Karłowicza in tudi na Akademiji za glasbo v Katowicah.

Njene ure sem obiskovala cel teden od ponedeljka do petka na obeh lokacijah. Na akademiji so me zanimale predvsem njene korepeticije z različnimi instrumenti. Udeležila sem se tudi veliko ur in korepeticij profesorice Henryke Januszewskiej-Stanczyk, solopevke na Akademiji za glasbo.

Prav tako pri profesorju klavirja Łukaszu Trepczynskemu, rednemu profesorju Akademije za glasbo. Profesorica Anna Czaicka – Jaklewicz je zaključila šolanje pri profesorju Wojciechu Switałi, profesor Łukasz Trepczynski pa pri profesorju An-

drzeju Jasinskem; oba sta žiranta svetovno priznanega Chopinovega tekmovanja na Poljskem. Sodelovati in pridobivati znanje pri izjemnih profesorjih in tako visokem nivoju, kot ga ima Poljska, je bila zame neprecenljiva izkušnja. Nazadnje sem obiskala ure hornistov; korepetirala jih je profesorica Anna Czaicka – Jaklewicz. Povabila me je na ure njenih korepeticij na akademiji pri profesorju Wiesławu Grochowskim. Profesor Grochowski ima asistenta Waldemara Materya, ki je budno spremljal vse ure študentov. Nad urami sem bila izredno navdušena; sodelovanje med njimi je izvrstno in korepeticije nadvse odlične.

Moj cilj je bil spoznati čim več poljske literature, kompozicij manj znanih poljskih skladateljev. Želela sem pridobiti čim več gradiva za reševanje različnih pianističnih tehničnih problemov, ki bi ga vpeljala v svoj učni načrt. Zanimala sta me tudi jazzovska literatura in sistem učenja a vista. Kot korepetitorica se ves čas soočam z novimi programi, novo literaturo in veščine a vista (prvo branje) igranja mi še kako prav pridejo.

Sala koncertowa, dvorana Akademije in simfonični orkester

Z leve proti desni: prof. Anna Czaicka – Jaklewicz, prof. Łukasz Trepczynski, prof. Kristina Jeke

Profesorica klavirja Anna Czaicka – Jaklewicz

Med drugim sem v času svojega bivanja v Katowicah obiskala koncert orkestror Akademije za glasbo, tekmovanje komornih skupin nižje stopnje, ki je potekalo ravno tiste dni v obnovljeni dvorani Akademije za glasbo (Aula Szabelskiego). Dvorana je prekrasna, akustika izvrstna in udeleženci izjemno pripravljeni in suvereni nastopanja. Prejela sem veliko not; v dar sem dobila tudi nekaj zgoščenkov profesorjev, ki sem jih obiskala. Nekatere sem oddala v knjižnico Glasbene šole Ribnica kot spomin na to čudovito izkušnjo, ki so mi jo omogočili.

Zadnji dnevi so bili malo bolj umirjeni, saj me je čakalo pakiranje in vrnitev domov. Čas sem izkoristila za sprehod skozi Katowice in obujanje spominov na čas študija. Veliko kolegov, ki sem jih srečala tiste dni, še vedno nadaljuje svoje poslanstvo na Akademiji.

Izobraževanja in priložnosti, da ponovno obiščem Katowice, ne bom nikoli pozabila. Za to izkušnjo se neizmerno zahvaljujem našemu ravnatelju Francu Malavašiču, ki mi je vse to omogočil. Profesorica Anna in prav tako vodstvo šole Karłowicza je v bodoče pripravljeno na sodelovanje z našo glasbeno šolo.

Glasbena šola Ribnica

prof. Maja Povše, učiteljica tolkal

Glasbena šola Ribnica je v šolskem letu 2022/23 postala del vseevropskega projekta Erasmus+. Projekt šoli omogoča več različnih oblik izobraževanja v tujini, tako za učitelje kot tudi za učence. Splošni cilji programa so z mobilnostjo vseh deležnikov izobraževanja oz. z vseživljenjskim učenjem podpirati izobraževalni, poklicni in osebni razvoj ljudi na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v Evropi in po svetu, krepitev evropske identitete in aktivno državljanstvo. Ker je bil to za našo šolo prvi tovrstni projekt, smo se odločili za bolj osnovne in krajše oblike sodelovanja, tiste večje, ki vključujejo tudi mobilnost učencev, pa pustili za naslednje edicije programa. Tako sta pod okriljem Erasmusu dve ribniški učiteljici odšli na seminar na Islandijo, ostali pa smo se dogovorili za t. i. job shadowing oziroma hospitacije na različnih šolah po Evropi.

Moj prvotni cilj je bil izboljšanje kompetenc na področju skupinske igre tolkalcev. Predvsem me je zanimalo področje tolkalnih skupin v gibanju, saj tovrstnih skupin na področju Slovenije ni prav veliko. Tozadevno so zelo aktivni na zahodu Evrope, še posebej v Belgiji in na Nizozemskem, zato sem svojo prijavo usmerila tja. Kot se pogosto zgodi, pa je moja pot zavila nekoliko v drugo smer ... Še vedno bomo igrali skupaj, korakali pa bomo kdaj drugič.

Ko sem na začetku januarja na seminarju za timpane na Konzervatoriju za glasbo in balet Ljubljana spoznala prof. Nicka Wouda, sem se odločila, da bom še vedno ostala pri skupinski glasbi, a ne nujno v gibanju. Prof. Woud je pravkar upokojeni svetovno priznan timpanist, dolgoletni član orkestra Concertgebouw, hkrati pa timpane poučuje tudi na Conservatorium van Amsterdam (CvA). Z

njegovo pomočjo sem prišla do koordinatorke za Erasmus programe omenjene šole. In potem do vseh profesorjev oddelka za klasična tolkala, ki so bili prisotni v predvidenem tednu.

Izbrali smo teden, v katerem so imeli študenti t. i. Lunch Concert v dvorani Muziekgebouw. Na koncertu so igrali znamenito skladbo S. Reicha: Drumming. Skladba je napisana v minimalističnem slogu in kot glavno kompozicijsko tehniko uporablja "phasing", pri kateri dva glasbenika igrata enak repetitivni vzorec, ki ga nato eden izmed njiju nekoliko pospeši toliko, da se mu doba zamakne in tako dobita nov vzorec. Potem lahko nekaj časa ostaneta v istem tempu ali spet eden izmed njiju vzorec pospeši, odvisno od želenega učinka. Skladba ima 4 dele, v katerih slišimo različno zvoneče instrumente – od štirih parov uglašenih bongosov v prvem delu in preko marimbe, človeških glasov, žvižganja in flavte pikolo do konglomerata vsega na koncu skladbe. Glede na to, kako hitro prehajajo glasbeniki iz ene faze v drugo, lahko skladba traja poljubno dolgo.

Nizozemski sistem glasbenega šolstva se precej razlikuje od našega. Kot so mi razložili profesorji na konzervatoriju, javnega nižjega glasbenega šolstva tam sploh ne poznajo več. Z izjemo nekaterih glasbenih šol pod okriljem in za potrebe pihalnih orkestrrov na jugu države večina otrok prve glasbene korake naredi pri privatnih učiteljih. Ker so privatne lekcije drage, si jih mnogi ne morejo privoščiti. Tako niti ni presenetljivo, da je v študijskem letu 2022/23 od štiriindvajsetih študentov oddelka za klasična tolkala na enem izmed največjih glasbenih konzervatorijev v državi – CvA samo en Nizozemec. Čeprav se tolkala obravnava kot en instrument (najbrž je vsem jasno, da je to pravzaprav skupina instrumentov), je

tu vsak izmed profesorjev specialist za svoje področje. Naj naštejemo samo tiste, pri katerih sem hospitirala: predstojnik oddelka je prof. Jansen, ki ima veliko različnih nalog. Kot omenjeno, timpane poučuje prof. Woud. Za marimbo in komorno glasbo je zadolžena Rachel Xi Zhing. Laurent Warnier poučuje vibrafon in skupinsko igro. Mark Braafhart je specializiran za orkestrska tolkala. Marijn Korff de Gidts predava metodologijo tolkal in etnična tolkala.

Moram priznati, da me je najbolj navdušil prof. Marijn Korff de Gidts. Njegov pouk poteka v skupinah. Pouk tehnike igranja in uporabe etničnih tolkal je obvezen za študente prvega letnika. Pri urah aktivno sodelujejo. Prva ura, ki sem se je udeležila, je bila v ritmihi senegalske glasbe. Vsak izmed nas je dobil svoj Sabar (tradicionalni boben iz Senegala) in po dva skupaj isti ritmični vzorec, ki smo jih po nekaj ponovitvah sestavili v celoto. Medtem je profesor razložil ozadje in uporabo te glasbe. Podobno je potekala tudi ura arabskih tolkal, kjer smo se osredotočili na eno izmed različic arabskega tamburina.

Med tednom mojega obiska na CvA sem prav pri vsaki uri našla nekaj novega, kar se že trudim uvesti v lastne ure pouka. Zato sem iskreno hvaležna ravnatelju naše glasbene šole, ki je imel dovolj zaupanja vame, da me je vključil v projekt. Seveda pa gre zahvala tudi programu Erasmus+, ki omogoča mobilnost v šolskih klopih: s tem daje podporo za vseživljenjsko učenje učiteljem in nam širi učna obzorja.

Oratorij v Velikih Laščah

Branka Levstik

Oratorij je potekal od 21. do 25. avgusta.

Tema letošnjega oratorija je bilo književno delo *Hobit*, avtorja J. R. R. Tolkiena, znanega tudi po fantazijski trilogiji *Gospodar prstanov*. Njegova zgodba *Hobit* je bila napisana kot knjiga za otroke in vsakega bralca hitro pritegne v Tolkienov pisan domišljijski svet. Zgodba spremlja preprostega hobita Bilba, ki si želi mirnega življenja v svoji duplini, vendar se na povabilo čarovnika Gandalfa pridruži veliki pustolovščini družine škratov. Skupaj bodo poskušali iz krempljev strašnega zmaja osvoboditi škrtji zaklad, ki jim ga je le ta ukradel, ko je uničil njihovo podzemno mesto v Samotni gori. Da pa bodo do tam prišli, bodo morali premagati številne ovire. Bistveno sporočilo, ki ga najdemo v *Hobitu*, je pomembno razlikovanje med dobrim in zlom, med pravi in napačnim, med pravo resnico in krivico.

Letošnjega oratorija se je udeležilo 105 otrok in 20 animatorjev. Veseli smo,

da so se animatorjem pridružili tudi letošnji birmanci. Oratorij smo začeli in končali s sveto mašo v naši cerkvi, ki jo je daroval župnik Andrej. Tako smo naše delo na začetku izročili Bogu in se mu na koncu tudi zahvalili. Kljub vročini so vse aktivnosti potekale po načrtu, ki smo si ga zadali.

Vsaki dan so otroci sledili oratorijski zgodbi, imeli kateheze, igre in delavnice. Vsako jutro smo dvignili oratorijsko zastavo in jo ob koncu dneva tudi spustili. Poleg naših dejavnosti smo povabili tudi goste. V ponedeljek sta nas obiskali medicinski sestri ga. Brigita in ga. Anka iz ZD Ribnica. Mlajši so se učili o prvi pomoči pri poškodbah, pikih,

alergijah, starejši pa so se že urili na lutki v oživiljanju in prvi pomoči ponesrečencem. V torek nas je obiskal policist g. Saša iz PP Ribnica, nas seznanil s prometno varnostjo, uporabo čelade, pravilno hojo v skupini in samostojno ter nam prikazal opremo, ki jo imajo policisti. V sredo smo se z avtobusi odpeljali na izlet na Zaplaz, kjer smo imeli sveto mašo, nato pa nam je mag. g. Igor Luzar, ki je postulator za Grozdetovo

svetništvo, predstavil življenje Alojzija Grozdetja. Po malici iz popotne torbe smo šli na ranč Aladin, si ogledali živali, se zabavali na igralih in se posladkali s sladoledom.

V četrtek smo šli peš do Dvorske vasi in se ustavili na Mali Slevici ter si ogledali našo podružnično cerkev, ki nam jo je predstavila ga. Nada. Po pikniku so na igrišču potekale zabavne vodne igre. Zadnji dan oratorija smo si poleg katehez in iger ogledali tudi mojstrovine izpod hitrih rok čarovnika Johna.

Tudi letos smo imeli zagotovljene tople obroke. Zahvaljujemo se našima stalnima sponzorjema: Kmetijski zadruzi Velike Lašče in gostilni Pri Kropcu. OŠ Primoža Trubarja pa se zahvaljujemo za kuhanje kosila zadnji dan in za izposojlo posod. V torek smo za otroke pripravili kosilo animatorji.

Letos so nas finančno podprli tudi sponzorji, za kar se jim lepo zahvaljujemo (Občina Velike Lašče, Občinski odbor SDS, N.Si, KG-DENT Katja in Marko Gradišar). Hvala tudi posameznikom, ki

ste prispevali dar v cerkvi, za pecivo za animatorje in otroke in lepe besede, ki smo jih bili deležni. Dvakrat smo se v popoldanskem času sladkali s sladoledom in za to se zahvaljujemo Petri in Ajdi. Peko na žaru v Dvorski vasi sta tudi letos prevzela Milan in Ivan. Hvala PGD Velike Lašče za klopi in mize, prav tako tudi PGD Dvorska vas – Mala Slevica za uporabo gasilskega doma, brentač in hvala gasilcema Tadeju in Janiju za pripravo prostora.

Ob zaključku oratorija so animatorjem sponzorirali pice v Piceriji Pri Roku. Hvala.

*Hvala Vam, spoštovani starši,
da ste nam ponovno zaupali
svoje otroke. Vam, dragi otroci,
pa hvala za prijetno druženje.*

*Naj bo novo šolsko leto
ustvarjalno z veliko
znanja, lepimi besedami in
prijateljstvom z Njim, ki nas
ima zelo rad. Bodimo podobni
Bilbu – vztrajni in srčni.*

Odprte prijave za novo skavtsko leto!

Legendarne žvine medse vabimo nove člane. Vsi otroci, najstniki in mladi, ki si želite okusiti in zaživeti skavtstvo, vabljeni, da se nam pridružite. Bi rad s prijateljem gledal zvezde, odšel v neznano, pel pesmi ob tabornem ognju, skupaj s prijatelji igral roverčka, jedel kobilice, zakuril ogenj z lokom, prespal v bivaku ali igluj, si sam izdelal svojo žlico, držal obljubo in bil bližje Bogu? Pri nas najdeš znanje, pustolovščino, naravo in prijatelje. Če si na vsaj eno izmed vprašanj odgovoril z da, je zadnji čas, da se nam pridružiš.

Prijave sprejemamo v tri starostne skupine:

1. Volčiči in Volkuljice (3. – 5. razred OŠ)
2. Izvidniki in Vodnice (6. razred OŠ – 1. letnik SŠ)
3. Popotniki in Popotnice (2. letnik SŠ – 21 let)

Skavti ŠKOCJAN-TURJAK 1
PRIDRUŽI SE NAM!

povezava do prijavnice →

PRIJAVE SO ODPRTE DO SOBOTE, 30. 9. 2023

Za več informacij nas kontaktiraj:
mail: skocjan.turjak1@skavti.si
telefon: 051 218 511 (Zala)

Zajčji lov 1813

V spomin zmage avstrijske nad Napoleonovo vojsko, po kateri so Francozi dokončno zapustili velikolaške kraje, se bomo skupaj odpravili na voden pohod, na katerem bomo prisluhnili starim vojaškim zgodbam, ki so bile zapisane po bitki v Velikih Laščah pred skoraj točno 210 leti.

Vabljeni vsi, ki ste radi v naravi in spoznavate zapuščino naših krajev.

Dobimo se v nedeljo, 24. septembra, ob 9. uri na trgu pred velikolaško cerkvijo; hoje s postanki in ogledi bo za 3-4 ure; vodi Jože Starič.

Športna obutev in voda v nahrbtniku.

Prijave: 041-833-456 ali info@zavod-parnas.org

Dogodek podpira Občina Velike Lašče.

Zavod Parnas in Tenis Cereja

Kotnik Popotnik

Nika Možek | foto: Samo Kotnik

Poletje je najbolj priljubljen čas za potovanja, ko nas sonce ogreje in se malo sprostimo. Mo-gočni grad Turjak privablja številne popotnike od blizu in daleč. Radi ga obiščejo tudi ljubitelji jeklenih konjičkov. Kar nekaj se jih pripelje mimo in ustavi na kakšni kavici. Ampak med vsemi je en izstopal. Na prtljažnem delu motorja je imel plišasti igrači – medvedka in jelenčka. So to amuleti, ki so mu jih podarili njegovi otroci? Ne. Mlad je, verjetno še nima svoje družine. Za tem se mora skrivati neka zgodba. In res se. Zgodba Sama Kotnika iz sosednje Ribnice, ki se je pri 24ih letih sam odpravil na pot na vrh Evrope, najsevernejšo točko – Nordkapp.

Kdaj se je pojavila želja po potovanju na Nordkapp? Kako si se pripravil na tako dolgo pot in kaj vse si moral vzeti s sabo?

Za Nordkapp me je navdušil Brmbi, kolega motorist iz sosednje Hrvaške. Brmbi že zadnjih nekaj let vsako poletje obišče vrh Norveške. Od njega sem pridobil vse informacije in nasvete, za kar sem mu izredno hvaležen. Moral sem precej dopolniti svojo opremo na motorju in vso prtljago zložiti nanj. Potem pa ugotovil, da je stvari preveč, zmanjšal za četrtno in potem še enkrat za četrtno. Naslednjič, bi še pol prtljage pustil doma.

Kako so novico o odhodu sprejeli tvoji domači? Na družabnih omrežjih imaš ogromno podpore.

Vsi so me zelo podpirali. Mama mi je v šali obljubila petstotaka, saj si je po tihem mislila, da itak ne bom šel. Ko je ugotovila, da mislim resno, je obljubo držala. Nisem pričakoval tolikšne podpore. Facebook stran Kotnik Popotnik sem začel le z nekaj sledilci, nato pa jih je bilo čedalje več, tudi iz tujih držav. Ti so sicer rekli: »Mi te nič ne razumemo, ampak res si faca in te z veseljem spremljamo«.

Od kod ideja za ime Kotnik Popotnik?

Razmišljal sem, kako bi se poimenoval. Najprej sem malo dvomil v besedo popotnik. Z motorjem sem namreč obiskal le balkanske države, najdlje sem pri-

šel do Grčije. Se pa popotnik rima z mojim priimkom. To je na koncu pretehtalo.

Odziv sledilcev je bil velik, telefon je stalno zvonil. Si telefon dojemal kot dodatno obremenitev ali kot motivacijo?

To mi je dalo dodaten zagon in energijo za pot. Z veseljem sem sproti opisoval dneve. Na začetku sem imel še pogo-vore z družino in prijatelji, potem pa sem pri snemanju čelade zataknil in zlomil mikrofon, tako da mi je ostala le še glasba in tista teta iz navigacije. Ob večerih sem odgovoril na vsa sporočila in se parkrat javil tudi z videom v živo. Prijetno je bilo vzpostavljati stike z ljudmi v Sloveniji, medtem ko si sam daleč stran.

Bi se ponovno odločil, da bi šel sam, ali bi raje vzel še koga s sabo?

Sem bil sam, nikoli pa nisem bil osamljen. Definitivno bi se na pot še enkrat podal sam.

Med vožnjo poslušáš glasbo. Prilagajaš pesmi stanju na cesti? Ko se ti recimo vleče ravna avtocesta, našeš Highway to Hell?

Ne. (smeh) Imam različne pesmi, shranjene že od prej. Zaženem in kar se predvaja, se predvaja. Zdaj so mi postale še bolj všeč, ker me spomnijo na različne dele poti, ki sem jih prevozil, medtem ko so se predvajale. Kljub glasbi na motorju ostajam zbran. Osredotočam se na pot,

kaj me še čaka tisti dan, kaj in kdaj bom jedel, kje prespal in kje opral perilo ter kako ga bom pravočasno posušil. Na tako zahtevno pot se moraš podati brez svojih problemov in skrbi. Ne pridejo vsi do vrha v prvem poizkusu.

Kako bi primerjal cestno infrastrukturo in kulturo voznikov drugod in pri nas?

Ceste so v tujini boljše. Ponekod imajo drugačen, bolj grob asfalt. Pri nas ti v mokrem vremenu ob prehitevanju lahko zdrsne na sredinski črti. Na severu pa imajo v njih nekakšne zareze. Vsa vozila so opremljena z dodatnimi lučmi, ki se avtomatsko zasvetijo, če vozilo zazna divjad na cesti. Ta sistem zazna tudi motorista. Tudi kultura voznikov je neprimerljivo boljša v tujini. Vsi spoštujejo predpisane omejitve hitrosti. Kazni so visoke, poleg denarnih tudi mesec dni zapora.

Kako je potekala tvoja pot?

Na Nordkapp sem šel po vzhodni strani, čez Avstrijo, Češko, Poljsko, Litvo, Latvijo, Estonijo in potem z ogromnim trajektom do Finske. Motor so mi na trajektu kar privezali. Po nasvetu Brmbija sem sli-kal, kje sem parkiral, sicer ga ne bi našel. Na poti domov ga kljub temu nisem, zato sem sledil dvema motoristoma, ki sta parkirala zraven mene. Domov sem se vračal po zahodni strani čez Norveško, Švedsko, Dansko, Nemčijo in spet Avstrijo.

Katere znamenitosti si si ogledal na poti?

Ustavil sem se pri Gori križev (Hill of Crosses) na severu Litve. Po osvojitvi Nordkappa sem si na Norveškem ogledal več znamenitosti. Glavno mesto Oslo sem obiskal v družbi Brmbija in njegovih kolegov, ki so potovali na Nordkapp v nasprotni smeri. Na Švedskem sem se ustavil pri Ribnčanu Đerđu na prebranec s klobaso. Posebno lepo je bilo slišati domače ribniško narečje sredi Skandinavije. Sam sem bil še na otočju Lofoten; peljal sem se čez prelaz Trollstigen in po Atlantic Road ter obiskal muzej arktičnega kroga (Arctic Circle Center). Norveška pokrajina me je najbolj navdušila. Tudi Finska je lepa; zelo mi je bila všeč Božičkova vas, kjer sem prespal. In ko sem prvič zagledal severnega jelena. Noro. No, na koncu sem jih videl toliko, da sem se jih že naveličal.

Kako si imel urejena prenočišča?

Večinoma sem našel prostor v hišicah v kampih; prespal sem tudi v hotelih in hostlu ter v šotoru. Nisem vnaprej rezerviral nočitev; to sem urejal sproti. Žal mi je, da si nisem vzel še dodatnega dneva v Božičkovi vasi. Tam sem si privoščil savno. Potem sem sedel na teraso in poklical domov, kjer so zagnali paniko, češ kaj je narobe, da kličem ob njih zjutraj. Pomiril sem jih, da je vse v

redu, in pojasnil, da nimam občutka, koliko je ura, saj na severu poleti ponoči ni teme.

Od Božička si potem krenil proti Nordkappu. Kako si doživil zadnje kilometre pred zadanim ciljem?

Tik pred Nordkappom cesta poteka skozi tunel, ki gre 212 m pod gladino morja. Dolg je 6.870 m in nima urejenega prezračevanja. Gradnjo so dokončali istega leta, ko sem se rodil. Voda kaplja iz sten in na koncu imaš v ustih okus po slabem zraku v tunelu. Nato sem zagledal svoj cilj.

Nordkapp?

Ja, prišel sem na vrh. Občutki so neverjetni. Neopisljivi. Najprej sem ga obiskal podnevi; ogromno je bilo turistov in avtobusov. Vreme je bilo megleno, zato prav daleč nisem videl. Srečo z vremenom sem poizkusil še med polnočjo in šesto uro zjutraj. Takrat imamo tudi motoristi dovoljenje, da se zapeljemo prav do globusa, ki označuje vrh Evrope. Vreme mi tudi tokrat ni bilo naklonjeno; prav tako napoved ni bila videti najbolj obetavna, zato sem se odločil nadaljevati pot proti domu. Od tu naprej se je mojemu medvedku, ki ga imam na motorju že dlje časa, pridružil še severni jelenček. Če se malo stisnemo, bo prostor še za kakšnega sopotnika.

Teto je ves čas skrbelo, če imaš kaj za pod zob. Ti je kaj skuhalo, ko si prišel domov?

Ja. (smeh) Rekla je, da sem shujšal in me povabila na kosilo, ampak še nisem šel. Malce sem res shujšal, ampak ko sem bil na poti, nisem imel dosti apetita.

To je bil tvoj prvi Nordkapp. Je bil tudi zadnji? Kam se Kotnik Popotnik odpravlja zdaj?

Prvi in gotovo ne zadnji. Najprej bom zamenjal pnevmatike na motorju in naredil servis. Pozimi, ko bo motoristična sezona mirovala, bom pregledal vse fotografije in posnetke, ki so nastali na potovanju, in jih združil v krajši video. Razmišljal sem tudi o potopisnem predavanju. Naslednje leto si želim osvojiti najbolj zahodno in najbolj južno točko Evrope. Cilj sta torej Portugalska in Španija.

Kaj bo poleg plišaste družbe na motorju tvoj spomin na prvi Nordkapp?

Pnevmatike, ki sem jih imel na motorju samo za pot na sever. Preveč so obrabljene za nadaljnjo vožnjo. Opremil jih bom s fotografijo in s pomočjo epoksi smole se bo naredila stenska ura. Spomin za vedno.

V življenju srečamo mnogo ljudi. Vsak piše svojo zgodbo. Včasih si moramo vzeti čas in prisluhniti sočloveku. Nikoli ne veš, kaj se skriva za njim. Samo Kotnik, prijazen in nasmejan fant, sestavljavec vrat, prostovoljni gasilec, motorist in ljubitelj potovanj je zaupal del svoje zgodbe. Veliko je ostalo še nezapisanega. Zaključil je z mislijo – Spomni se, nekaj let nazaj si le sanjal o tem, kjer si danes. Lepu bodite.

Zapisano po pogovoru s Kotnikom Popotnikom.

Čas trajanja potovanja?

15 dni.

Število prevoženih kilometrov?

9.634 km.

Najdaljša prevožena pot v enem dnevu?

1.100 km, povratek s Švedske v Nemčijo.

Število konzerv hrane?

Spakiral preveč, a sem na poti kupil konzerviranega severnega jelena in se mi je zdel okusen.

Koliko kav si popil?

Uf, nisem štel. Bom naslednjič!

Strošek potovanja?

Nekje med 2.000 in 3.000 evri.

Število prevoženih držav?

12, skupaj s Slovenijo.

Koliko Slovencev si srečal?

En avtobus in eno družino.

Količina natočenega goriva?

Približno 500 litrov.

Kje si točil najcenejše in kje najdražje gorivo?

Najcenejše za domov na Pijavi Gorici, najdražje na avtocesti v Nemčiji in na Norveškem. Šele ko sem prišel domov, sem ugotovil, kako poceni gorivo imamo. Cene na severu so na splošno visoke za vse stvari.

Upokojski kotichek

Helena Grebenc Gruden | foto: Martin Gruden

Končujejo se počitniški dnevi in potrebno je napisati, kako je bilo. Nekateri upokojenci smo uspeli priti do morja; mnogi naši člani so žal poletno vročino in deževje premagovali doma. Najbolj korajžni smo se celo podali na plovbo po morju do in okoli Kornatov, nekateri pa po Ljubljani do Zmajskega mostu. Vsi smo se vrnili zdravi, zadovoljni in polni lepih vtisov.

Kornati: pristanek in plaža na otoku Levrnaki in ribogojnica

Malo po morju ...

Kako tudi ne. Murter je bila naša letošnja počitniško – morska destinacija. V mojih službenih časih je sodelavka tam vsako leto preživljala počitnice. Z navdušenjem je opisovala idiličen, z mediteranskim zelenjem poraščen, samotno – prvinski, malo naseljen in lahko dostopen otok, s čistim, modro-zelenim morjem. In po mnogih letih smo šli spoznavat ta otok od preteklosti do danes tudi mi.

V zgodovini so tam živeli antični narodi. O tem pričajo sledovi grobov, zidov in ime našega prenovljenega hotela Colentum. Prvo naselje je bilo Veliko selo (od 18. stol. preimenovano v mesto Murter). Nato so ob preseljevanju nastali še trije večji kraji: Jezera, Betina in Tisno. Prebivalci Tisnjani so bili kmetovalci in vinogradniki, povezani s celino. Jezerjani so bili mornarji in ribiči. Betinjani s severa otoka so izdelovali lesene ladje gajete in kalafate. Murterjani pa so zasedli večino

Kornatov. Tam so gradili dolge suhozidne ograje za drobnico in nasade oliv. Ob koncu 19. stol. so se življenjski pogoji tudi pri njih pričeli spreminjati. Industrijska revolucija je vplivala na drugačno razmišljanje. Graditi so pričeli cestne povezave in turizem ni bil več »tabu tema«. Nastali so avtocampi in nato poplava apartmajev, gostinskih objektov in nekaj hotelov. Spoznali so tudi, da so sosednji, skoraj prazni, goli ali malo poraščeni Kornati lahko vrednota, ki bi se dobro tržila. Razcvetela se je ponudba kamnatega hribovja in mnogih idiličnih zalivov, peščenih in plitvih, strmih in skalnatih, ter vse obdano s kristalno-čistim morjem in njegovim bogatim podvodnim svetom. Raj za navtike, potapljače in vse, ki imajo radi morje. Otočje je tako postalo najlepše ekološko ohranjeno področje, ki ga je potrebno videti in doživeti.

In tako je bilo. Naše enotedensko bivanje v hotelu Colentum v zalivu Slanica je bilo res počitniško, umirjeno, brez animatorjev in neke prisile. Vsak je dneve doživljal po svojih usklajeno z našimi željami: nekateri so bili zagnani pohodni-

ki, drugi samo sprehajalci; nekateri so plaval v morju in šli na Kornate; drugi so se raje namakali v bazenu, se sončili ob njem in počivali. Ob večerih smo se porazgubili po simpatičnih lokalih ob vodi ali šli čez hrib v mesto Murter, nekateri tudi dlje. Vsi smo tako v miru napolnili svoje baterije in se vrnili v zadovoljstvu, saj nam je ustrezala predsezona brez turistične gneče in hude vročine.

... malo po Ljubljani

Vsekakor pa je za upokojence veliko manj naporno in razburljivo preživeti dopoldne na ladjici, ki plove po Ljubljani. Ljubljano večina zelo dobro pozna. Nekateri smo tam službovali ali celo prebivali in lepo je obujati spomine. Še bolj je zanimivo prestolnico videti z drugega zornega kota, tako bregove Grubarjevega kanala kot Ljubljance, ki teče skozi središče mesta. Slednja različica je bil naš cilj. Bila je idila poletnega dne in kar nismo vedeli, ali naj uživamo v druženju, plovbi, osvežujoči okolici ali se raje posvetimo arhitekturi

Hotel Colentum, pogled s hotela na zaliv Slanica in na hotelski bazen

Plaža Slanica

in mostovom. Prav slednji so bili tisti, ki jih redko vidimo v zanimivi perspektivi in ne nazadnje ima prestolnica 25 mostov in brvi, ki jih velja spoznati. Izlet naj bi imel ta izobraževalni naboj, a je bilo vsega veliko in zato samo na kratko ponovimo, pod katerimi mostovi smo pluli.

Vkrkali smo se na Prulah pod Prulskim mostom in odppluli proti Barju vse do mosta pri Livadi in še malo naprej. Nato smo se obrnili nazaj. Pri Špici smo od daleč videli brv na Špici že v Grubarjevem kanalu. Pot smo nadaljevali po drugem kraku reke proti mestu in ponovno pod Prulskim mostom prišli pod obnovljenega litoželeznega Hradskega mostu. To je prestavljen bivši »mrtvaški most in povezuje Grudnovo nabrežje in Krakovski nasip. Sledil je Šentjakobski most, ki veže Karlovško in Zoisovo cesto. Najprej je bil lesen (1824) in potem železobetonski (1915). Pri njem so zaradi potresne varnosti prvič uporabili tudi konzolno

konstrukcijo. Naslednji Čevljarski most vsi poznamo kot Šuštarški in še prej kot Mesarski most. Tudi ta je bil najprej lesen (1614) in nato litoželezen. V 30. letih 19. stol. ga je Jože Plečnik projektiral v nov betonski most s stojnicami. Pred Tromostovjem se je nad nami prikazala novejša začasna Ribja brv, ki je bližnjica za na Kongresni trg. In nato smo bili že pod legendarnim Tromostovjem. Osnove mostu segajo v srednji vek (1280). Z veliko različicami in spremembami je

Tromostovju dal današnji izgled Plečnik in s tem postavil tudi urbanistično vodno os in os grad – Rožnik. Nazadnje so Tromostovje obnovili leta 1992. Ko smo pluli mimo Plečnikovih arkad ob Adamič – Lundrovem nabrežju smo nad nami zagledali novejši, modernejši Mesarski most (2010). Njegovi temelji so na pilotih; konstrukcija je iz jekla; robni pas je iz stekla in pod mostom so razne napeljave. Sledil mu je najbolj zanimiv in eden najlepših primerov secesijske arhitekture mostov Zmajski most s štirimi velikimi kipi zmaja. Imenovan je bil tudi Jubilejni most, ker je bil po prenovi 1901 posvečen 40-letnici Franca Jožefa. Takrat je bila to prva železobetonska konstrukcija v mestu. Danes je zaščiten kot tehnični spomenik in je znamenitost mesta Ljubljane. Nadaljevali – pluli smo še do Poljanskega nasipa, se pri novi Žitni brvi obrnili in vračali proti centru, kjer se je naš izlet zaključil.

Niko, hvala za organizacijo in trud!

Več slikovnega materiala naših aktivnosti lahko vidite na: du.velike-lasce.si

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče – KUD Primož Trubar Velike Lašče vas vabi na **SREČANJE OB ZAČETKU NOVEGA ŠTUDIJSKEGA LETA 2023/2024**

**sreda, 18. oktober 2023, ob 18. uri
na Trubarjevi domačiji na Rašici**

Srečanje je namenjeno tako sedanjim članom UTŽO kot tudi drugim, ki bi se želeli pridružiti na novo. Na srečanju bodo predstavljeni način dela UTŽO, posamezni študijski krožki ter druge aktivnosti. Po predstavitvi nas čaka še skupno druženje ob majhni pogostitvi.

Lepo vabljeni!

Dober tek!

V Trobli ponovno uvajamo rubriko recepti, zato vse občanke in občane pozivamo, da z nami delijo svoje dobrote. Poudarek je na receptih s sezonskimi in lokalnimi pridelki in proizvodi.

Bučna skutna torta

Čas priprave: 30 min

+ hlajenje

Za 12 kosov

Sestavine:

- 150 g Speculaas piškotov
  - 60 g masla
  - 2 žlici sladke smetane
  - mleti ingver in cimet
-
- 200 ml sladke smetane
  - 500 g skute (pasirana ali nepasirana)
  - 300 g bučnega pireja*
  - 90 g sladkorja
  - 6 listov želatine
  - vaniljeva pasta, cimet, muškadni orešček, ingver
-
- sladka smetana in karamelna omaka

Postopek:

1. Zmeljemo ali zdrobimo piškote. Stopimo maslo na nizki temperaturi in ga prelijemo čez piškotne drobtine; dodamo še 2 žlici sladke smetane in vse skupaj dobro premešamo.
2. Pripravimo obod velikosti 20 cm in na dno enakomerno potlačimo piškotno podlago.
3. Stepemo sladko smetano na srednji hitrosti do mehkih vrhov.
4. Namočimo liste želatine v hladni vodi za 10 min.
5. Skuto, bučni pire, sladkor in po ščep začimb premešamo z metlico, nato pa s spatulo počasi vmešamo še stepeno sladko smetano.
6. V kozico damo dve žlici bučno-skutne mase in namočene liste želatine ter segrevamo na nizki temperaturi toliko, da se želatina stopi. Nato jo počasi primešamo nazaj k masi.
7. Vlijemo v model, pokrijemo z živilsko ali aluminijasto folijo in postavimo v hladilnik za vsaj 6 ur, še bolje čez noč. Postrežemo s sladko smetano in/ali karamelno omako.

*Bučni pire dobimo tako, da bučo (hokaido, maslenka) prerežemo na pol in postavimo v pečico na 200 °C za 45-60 min. Nato odstranimo semena, jo izdolbemo in s paličnim mešalnikom zmiksamo v pire.

Turistično društvo Turjak vabi na
KOSTANJEV POHOD
nedelja, 8. oktober 2023, zbirno mesto
oz. začetek ob 9. uri izpred trgovine Turjak.

Potek poti: Turjak, Smrečje, Mali Osolnik, Veliki Osolnik, Škamevec, Javorje, Turjak. Vmes bosta 2 postanka z ogledi.
Predvideni zaključek prihoda na cilj je med 13. in 14. uro. Na cilju bo sledila peka kostanja. Pohod je primeren za družine z otroki.

Startnina znaša 8 evrov in vključuje voden pohod in ob zaključku pohoda merico kostanja. Otroci do 10 let brezplačno.

Lepo vabljeni!

Kote

Srečo Knafelc | foto: Srečo Knafelc

Kote so bile, kot vsako leto 22. julija, prizorišče prijazne in spoštljive spominske slovesnosti na 12 ustreljenih domačinov iz Osredka in Cent julija leta 1942. Samo dobrih 14 dni prej smo se poslovili od Toneta Purkarta, ki je bil v času usmrtitve svojega očeta star dve leti, mati pa je takrat pod srcem že nosila njegovega brata Janeza. Vedno znova poslušamo nekaj politikov in kvazizgodovinarjev, ki sprenevedavo govorijo o spravi, obenem pa opravičujejo kolaboracijo z okupatorjem. O strpnosti oziroma nestrpnosti v našem kraju najboljše govori tudi odlom-

ljena usmerjevalna tabla, ki kaže pot k morišču, ki smo jo našli na tleh ob stebričku ob prihodu na svečanost.

Koliko je vredna vsiljena sprava, se vidi tudi na spomeniku v Karlovcu, ki ga že po slabih desetih letih od postavitve vidno najeda zob časa ...

Slovesnost je imela tudi kulturno noto; priložnostni govor je prebral predsednik Društva Zarja spominov. Med drugim je dejal ob zaključku: »Naša naloga, spoštovani prisotni, je popolnoma jasna in enostavna - ohraniti moramo spomin na to najstrašnejšo svetovno vojno in ne dovoliti, da netilci sovraštva zakuhajo novo. Ostanimo budni in se zavedajmo, da je človečnost vedno na prvem mestu. Zato vas, dragi umrli rojaki, ne bomo pozabili in bomo vedno ohranjali spoštljiv spomin na vaše žrtve.«

Prizorišče slovesnosti z obiskovalci.

Odlomljena usmerjevalna tabla.

LJUDSKI PLESI

v Mišji dolini

Zbiramo prijave za vpis v novo folklorno skupino v občini Velike lašče.

Kdo?

Vsi med 7. in 99. letom, ki jih zanima ljudsko izročilo. Izkušnje niso potrebne.

Učiteljja:

Nicola in Domen Šeruga, bivša plesalca FS Tine Rožanc

Prijava in več informacij:

040 390 525 ali
domen.seruga@gmail.com

Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE ZAVAROVALNICE

BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO

AVTOMOBILSKA ASISTENCA IN POMOČ NA CESTI

SERVIS IN POLNENJE AVTOKLIME

SERVIS VSEH VRST TER ZNAMK VOZIL

VULKANIZERSTVO IN PRODAJA PNEVMATIK

KLEPARSKA TER LIČARSKA POPRAVILA

PRANJE IN KEMIČNO ČIŠČENJE

MENJAVA AVTOSTEKEL

Triglav Asistenca

POGODBENI SERVIS TER CENITEV VOZIL ZAVAROVALNIC:

GENERALI
POGODBENI SERVIS

triglav
POGODBENI SERVIS

KOMPOLJE 77
1312 VIDEM-DOBREPOLJE
041-580-295, 041-990-868
WWW.RIGLER.SI INFO@RIGLER.SI

Spominski park v Dvorski vasi

Ladka Deterding

Občina Velike Lašče se ponaša s skoraj devetdesetimi naselji. Po zaslugi skrbnih lastnikov hiš in parcel je večina vasi, vasic in zaselkov lepo urejenih. Pohvala velja tudi Občini, saj so središča večjih naselij, ki so v občinski lasti, urejena in lepo vzdrževana.

Dvorska vas dobiva novo podobo.
foto: Ladka Deterding

Splet srečnih okoliščin in posluh s strani občinskega vodstva v treh mandatih je pripeljal do tega, da je tudi Dvorska vas dobila novo podobo.

Dobrih sedemdeset let je sredi vasi stala hiša, ki je kot tujek kazila podobo kmečkega naselja.

Leta 2019 ni bilo »Drjanca«, ki se ne bi ustavil ob kapelici in očaran opazoval, kako z vsakim metrom porušenega zidu vaško središče postaja svetlejša, sončna, kako se odpira čudovit pogled na našo cerkvico. Tisti trenutek niti ni bilo važno čemu naj bi služil pridobljeni prostor.

Pravijo, da naključij ni! Tako je bila verjetno našemu vaškemu središču že davno določena tudi vsebina. V letu 2022 je bila skupinici vaščanov predstavljena želja še živečih Drjancev, ki so kot malčki pred osemdesetimi leti doživeli bombardiranje Dvorske vasi, da bi do 25. junija (datum obletnice) nekako obeležili dogodek, ki je tragično zaznamoval življenja takratnih prebivalcev vasi. Jože Brinjšek nam je predstavil idejo Jožeta Cente, naj bi na prostoru blizu cerkve posadili spominsko drevo in postavili leseno tablo z vžganim besedilom in sliko bombardiranja vasi. Strinjali smo se; željo bomo skušali izpolniti.

Prišel je 9. maj 2022 in žalostna novica: umetniška duša je odšla v večnost. Jože Centa je za vedno zaspal. Čez noč se je porodila nova ideja: prostor sredi vasi naj v celoti postane spominski park, spomin na 80. obletnico bombnega napada in spominsko obeležje našemu rojaku, akademskemu slikarju Jožetu Centi.

Idejno zasnovo parka je z veseljem pripravil naš rojak, še en umetnik – Dušan Zekovič.

Po nekaj zapletih smo vaščani z enoletno zamudo doživeli veseli dan. Letos na kresni dan, 24. junija, ko gođuje zavetnik naše cerkvice sveti Janez Krstnik, na predvečer žegnanja, smo se po sveti maši zbrali v parku sredi vasi.

Povabljene goste, številne vaščane in obiskovalce je pozdravil in nagovoril predsednik vaškega odbora Ivan Levstik.

Sledila je otvoritvena slovesnost, ki se je začela spektakularno. Tišina zgodnjega poletnega večera so zmotili zvoki letal. Prisotni so nemo strmeli v nebo. Lahko so podoživljali grozo vaščanov izpred enainosemdesetih let, le da tokrat letali nista sejali uničujočega ognja ... Po preletu letal, ki je bil seveda del scenarija, se je prireditev nadaljevala. Zasnovana je

bila malo drugače, kot so običajno podobni dogodki.

Park namreč ni bil dokončan. Osrednji element – slikarski štafelaj – je imel tri odprtine, ki so čakale, da jih avtor Dušan Zekovič zapre.

Najprej je nekaj misli o Dvorski vasi v prostoru in času povedala Ladka Deterding. Sledila je izročitev reprodukcije risbe »Dvorska vas pred vojno«, kot jo je v spominu ohranil Jože Centa. Dušanu v montažo jo je predal najstarejši, od rojstva v vasi živeči vaščan Anton Petrič.

Mojca Šilc je iz knjižnega prvenca Jožeta Cente »Ne ugašajte mi luči« prebrala odlomek, pretresljiv opis bombnega napada na avtorjevo rojstno vas, ki je tragično zaznamoval umetniškovo življenje. Reprodukcijsko upodobitve bombardiranja vasi je do štafelaja prinesel Jože Brinjšek, ena redkih še živečih prič strašnega dogodka.

O umetnikovem življenju in delu ter o njegovem prizadevanju, da z organiziranjem slikarskih kolonij na Trubarjevini utrdi vsestranski kulturni pomen naših krajev, je spregovoril Matjaž Gruden. Pronicljivim besedam je sledila namestitve reprodukcije avtoportreta, ki jo je Dušanu izročil umetnikov sin Urban Centa.

Čas med vsako montažo reprodukcije na štafelaj so s prepevanjem lepih, na žalost skoraj pozabljenih ljudskih pesmi popestrile pevke vokalne skupine Alegria.

Spominski park je dobil končno podobo in prišel je trenutek za slovesno otvoritev. S kratkim nagovorom je župan Matjaž Hočevar uradno predal namenu novo vaško pridobitev.

Sledil je še blagoslov prenovljenega vaškega središča, ki ga je podelil gospod Anton Dobrovoljc.

Prireditve je zaključil Ivan Levstik s povabilom na prižig kresa in druženje ob domači kapljici ter odličnih prigrizkih, ki so jih pripravile vaščanke.

Otvoritvena slovesnost spominskega parka v Dvorski vasi je bila po besedah prisotnih primerljiva s slovesnostmi na najvišji ravni. Za to gre zasluga in zahvala vsem že omenjenim sodelujočim v programu. Posebna zahvala Miranu Mencinu za idejo o preletu letal in Mencinovim, ki so to organizacijsko in finančno omogočili.

Evforija otvoritve se je podelila. Ob pogledu na »parcek«, kot smo ga domačini ljubkovalno poimenovali, me vsakič prešine, da je sedaj vse prav in na svojem mestu. Vaško središče je dobilo podobo, ki mu pristaja; pokojni umetnik je v zadoščenje, na pravem mestu, dobil obeležje.

Hvala vsem, ki ste v letih z besedami in dejanji pomagali uresničiti naše sanje.

Srečanje Gradišč Slovenije v Vojniku

Dragica Heric | foto: Milan Richter

Po Sloveniji je precej krajevnih imen, ki se ponavljajo v več občinah in regijah. Eno takih so Gradišča, ki imajo že tradicionalno srečanje Gradišč Slovenije v eni od vasi. Letošnjo 20. srečanje Gradišč Slovenije so pripravili Gradiščani Športnega Društva Bovše iz Gradišča pri Vojniku v sodelovanju z Občino Vojnik, krajevno skupnostjo Vojnik in drugimi tamkajšnjimi društvi. Gradišče v občini Velike Lašče sta zastopali Irena Javornik in Dragica Heric.

Na 20. srečanju Gradišč Slovenije se je zbralo več kot 200 Gradiščanov iz devetih Gradišč iz različnih koncev Slovenije (pri Tišini, Slovenj Gradcu, Lukovici, Šentjerneju, Škofljici, Materiji, Kozjeku in Velikih Laščah). Vsi Gradiščani so se v soboto, 24. junija, ob 14. uri zbrali pred cerkvijo sv. Jerneja v Vojniku, kjer jih je sprejeli Gradiščani, člani Športnega društva Bovše. Skupaj so se odpravili do prireditvenega šotora, kjer so jim dobrodošlico zaigrali godbeniki Godbe na pihala KUD Nova Cerkev in izstrelili strele Možnaristi Lemberg – Lanšperg. V uradnem delu prireditve so goste in navzoče pozdravili župan Branko Petre, predsednica Sveta KS Vojnik Lilijana Obreza in predsednik odbora Gradišče pri Vojniku Martin Jošt. Zatem so se na kratko, nekateri tudi v svojem

dialektu in s skeči, predstavili Gradiščani iz Slovenije. Predstavniki Gradišča pri Škofljici, ki so člani društva Vaška interesna skupnost Gradišče, katere predsednik je Milan Richter, so Gradiščanom pri Vojniku predali meč in knjigo Srečanj Gradišč Slovenije, ki ju bodo imeli do srečanja Gradišč naslednjega leta, ki bo predvidoma v Gradišču pri Lukovici. V knjigi so zapisana vsa srečanja z natančnim datumom, krajem in imenom organizatorja ter koliko Gradišč se je posameznega srečanja udeležilo.

Po uradnem delu so se Gradiščani družili ob zvokih Ansambla Grand kvintet in krajan KS Vojnika, ki so na ta dan praznovali svoj krajevni praznik. Na stojnicah ob šotoru na igrišču osnovne šole Vojnik so se predstavile tudi članice Društva podeželskih žena Meta, Društvo Dobra Volja, Jožica Povše, Turistično Društvo Vojnik in Klučarjeva Domačija.

PGD Dvorska vas – Mala Slevica obeležilo 100-letnico

Jani Levstik, PGD Dvorska vas – Mala Slevica | foto: Peter Centa

V prijetnem sobotnem julijskem poznem popoldnevu je Prostovoljno gasilsko društvo Dvorska vas – Mala Slevica obeležilo 100-letnico delovanja s parado gasilcev in s prevzemom novega gasilskega prapora.

Leta 1923 je svet še vedno okrevljal po grozotah, ki jih je prizadejala 1. svetovna vojna. V majhni vasi nedaleč stran od Velikih Lašč se je 20 pogumnih mož odločilo, da ustanovijo svojo prostovoljno gasilsko četo. Prostovoljna gasilska četa Dvorska vas je obsegala območja Dvorske vasi, Male Slevice, Kota, Medvedjeka, Podkraja in do leta 1971 tudi Škrlovice. Ustanovni datum je 26. 8.; čez tri dni so imeli prvo sejo. V prihodnjem letu je bil zgrajen nov gasilski dom, ki je stal več kot 70 let. Med drugo svetovno vojno je gasilska oprema prišla še kako prav, še posebej leta 1942, ko je bila vas med bombardiranjem požgana; poškodovan je bil tudi gasilski dom in s tem tudi zapisniki o preteklem delovanju čete. Gasilci so aktivno pomagali pri obnovi Dvorske vasi in okolice ter pri drugih aktivnostih – pred vojno zgrajena šola je imela večnamensko dvorano, kjer so igrali gledališke igre; prirejali so razne koncerte in del izkupička je šel v gasilsko blagajno. Gasilci so pomagali pri izgradnji vaškega vodovoda, ki so ga

leta 1975 tudi slavnostno otvorili. Med leti 1983 in 2003 so organizirali skakalne tekme na Pipčkovi 40-metrski skakalnici nad vasjo. Delo gasilcev že takrat ni bilo omejeno le na območje okrog gasilskega doma in tako je še danes.

Ob okroglem jubileju so gasilci prevzeli nov gasilski prapor, za katerega so sredstva velikodušno donirali krajsani in podporniki, za kar se gasilci vsem iskreno zahvaljujemo.

Donatorji za trak: Občina Velike Lašče, Družina Gruden, Družina Kaplan, Družina Knavs, Gostilna Kropec, Družina Levstik, Družina Petrič, Marko in Romana Petrič, Družina Rotar, Jože Rotar, Marko in Martin Virant, Družina Zakrajšek, Družina Jožeta Žužka, Avto Rudnik, KG-Dent d. o. o., Kmetija Petrič Medvedjek, Kmetijska zadruga Velike Lašče, Priba okna d. o. o., Replika Pro d. o. o., Slovenska demokratska stranka.

Donatorji za zlati žebliček: Družina Ahačevčič, Jože Debeljak, Družina Deterding, Družina Erbežnik, Družina Hočevar, Ivan Hočevar, Jože Ivanc, Vero-

nika in Franc Ivanc, Družina Jaklič, Franc Kaplan, Tjaša Kaplan, Družina Kožar, Družina Krajnc, Družina Križman, Bogdan Lavrič, Štefan Levstek, Mamba, s. p., Družina Marinč, Alojz in Francka Marolt, Družina Marolt, Janez Marolt, Družina Mehlin, Družina Mencin, Družina Miklič, Družina Nemček, Janez Petrič, Jernej Petrič, Družina Poplatnik, Marko Pozelnik, Sami, Družina Sedej, Dvigala Sušnik, d. o. o., Družina Škulj, Družina Šilc, Slavko Šilc, Družina Tekavec, David Trček in Sabrina Križ, Edvard Trček, Vida Trček, Družina Vesel, Jože Vintar, Jože Virant, Danilo Zakrajšek, Boštjan Žužek, Družina Tomaža Žužka.

Donatorji za srebrn žebliček: Družina Babor, Ivan Blatnik, Družina Centa, Miran Drobnič, Družina Gakovič, Goga, Miha Goljar, Dejan Gruden, Roman Hočevar, Družina Ilc, Boštjan Jaklič, Pavla Jaklič, Javorski, Aljaž Jovan, Andrej Kaplan, Družina Košir, Janez Kožar, Jure

Ponosni na 100-letnico PGD Dvorska vas – Mala Slevica.

Kožar, Družina Lavrič, Gregor Lavrič, Libo in Žagarjevi, Družina Ložar Pipan, Družina Malavašič Medvešček, Kristjan Mehlin, Matic Mehlin, Jože Merlak, Primož Ogri-nec, Andreja Pavšič Fajdiga, Živa Pavšič, Maja Petrič, Sonja Petrič Pezo, Tone Pe-

trič, Stanislav Pozelnik, Tadej Prijatelj, Družina Sivec, Mojca Šilc, Boštjan Škulj, Marko Tekavec, Družina Truden, Tadeja Virant, Družina Zabukovec, Nejc Zakrajšek, Alenka in Aleš Zgonc, Marko Zeko-vič, Žunko Trgovina d. o. o.

Prapor je slavnostno odvil župan ob-čine Velike Lašče Matjaž Hočevnar in ga predal predsedniku PGD Dvorska vas – Mala Slevica Tadeju Levstiku. Sledile so zaobljube in predaja prapora novemu praporščaku Mateju Maroltu. Prapor je blagoslovil gospod župnik Andrej Mulej.

Na slovesnosti so bila podeljena tudi priznanja Gasilske zveze Slovenije, ki jih je podelil predsednik Gasilske zveze re-gije Ljubljana Franc Bradeško. Gasilsko plamenico 3. stopnje so prejeli Janez Rotar, Janez Ahačevčič, Miran Drobnič, Jože Rotar in Tomaž Žužek. Gasilsko odlikovanje 3. stopnje sta prejela Boštjan Hočevnar in Slavko Šilc. Priznanje za posebne zasluge sta prejela Matej Gru-den in PGD Dvorska vas – Mala Slevica.

Slovesnost, ki jo je z zaigranimi skladbami obogatila Godba Dobrepo-lje, se je na športnem igrišču nadaljeva-la z gasilsko veselico.

Praznovanje dneva gospodinj na Mali Slevici

Dragica Heric | foto: Peter Centa

29. julija praznuje god sv. Marta, zavetnica gostoljubja, doma in družin. Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so dan godu v nedeljo, 30. julija, tudi letos praznovale Dan gospodinj, tokrat v Mali Slevici.

God sv. Marte so članice DPŽ letos praznovale v okviru svete maše v podružnični cerkvi Sv. Jakoba na Mali Slevici. Najprej so sodelovale pri sv. Maši in po njej, kot je že v navadi, pogostile vse, ki so se je udeležili. Pogostile so jih s svojimi dobrotami, nad katerimi so vsi zelo navdušeni in hvaležni. Sledilo je še druženje z nji-

hovimi stanovskimi prijateljicami iz Kočevja, Grosuplja in Dobrepolja. Pridružil se jim je tudi podžupan Dejan Zakrajšek. Kot je povedala predsednica DPŽ Velike Lašče Magdalena Peterlin, je bila počastitev praznika sv. Marte, zavetnice gospodinj, prijetna in lepa in še vreme jim je bilo naklonjeno.

Članice DPŽ vse leto sodeluje-jo tudi z drugimi društvi v občini. Tako so v poletnih mesecih v svojih društvenih prazničnih oblekah so-delovale na prireditvi ob 100-letnici PGD Dvorska vas in ob 40-letnici PGD Karlovica.

Slavje ob 40 let PGD Karlovica

Boštjan Škulj | foto: Peter Centa

V soboto, 12. avgusta, se je Karlovica prelevila v prizorišče praznovanja, ko je Prostovoljno gasilsko društvo Karlovica zasijalo na svoji spektakularni paradi ob 40. obletnici ustanovitve. Dogodek je bil ne le slavje ob številčnem članstvu in strokovnosti društva, ampak tudi izjemna priložnost za druženje vseh krajanov Mišje doline s povabljenimi gosti od blizu in daleč. S svojo prisotnostjo so nas počastili kolegi gasilci iz ostalih društev GZ Velike Lašče, gasilci iz sosednjih gasilskih zvez (Ig, Škofljica, Ribnica). Prav tako so s svojo navzočnostjo dodali piko na i nekateri ustanovni člani.

Obletnica je zaznamovala štirideset let nepretrgane predanosti, trdega dela in strasti do gasilskega poslanstva. Uradno ustanovljeno leta 1983 je Prostovoljno gasilsko društvo Karlovica postalo trdna vez med skupnostjo in varnostjo ter se razvilo v izjemno organizacijo, ki se ponaša s strokovnostjo, usposobljenostjo in solidarnostjo.

Slavnostna atmosfera se je razširila na vse prisotne, tako gledalce kot tudi sodelujoče. S svojo prisotnostjo so člani Konjeniškega društva dodali gasilski paradi zven domačnosti in s konjskimi vpregami popestrili dogajanje. Društvo podeželskih žena se je predstavilo v narodnih nošah in v gasilsko parado vneslo nek poseben prizvok. Kot na vsaki paradi tudi nam ni manjkala godba, in sicer so nas z svojim ubranimi koračnicami počastili kolegi iz Pihalni orkester Kovinoplastika Lož.

Kot posebnost na paradi je bil predstavljen gasilski voz, ki ga nam je velikodušno posodilo sosednje društvo iz Dvorske vasi. Ta voz je restavriral in popravil g. Miha iz Male Slevice in svoje delo je dobro opravil. Gasilski voz je del gasilske tradicije in ker nam to nekaj pomeni, je bilo samoumevno, da mora biti tudi voz del gasilske parade. Z vozom so se z največjim veseljem popeljali naši najmlajši člani, v katere polagamo nadaljnjih 40 let našega poslanstva.

Kot vsaka parada tudi ta ni šla brez svečanih govorov povabljenih gostov in vsi skupaj so si bili edini: brez gasilcev ne gre, saj smo gasilci steber družbe in družbenega življenja.

40 let predanega dela in služenja skupnosti smo praznovali kot ponosno poglavje v zgodovini PGD Karlovica. Parada je bila priložnost za poklon vsem, ki so prispevali k uspehu društva in za zaznamovanje te izjemne obletnice v spominu vsakega člana in občana. Ob tej priložnosti se je društvo posebej zahvalilo s plaketami vsem ustanovnim članom, ki so bili prisotni, ter nekdanjemu poveljniku PGD Karlovica g. Franciju Zakrajšku za njegovo dolgoletno poveljevanje v naših sredinah. Naš član g. Rudolf Rupar pa je s strani GZ Slovenije prejel visoko priznanje za dolgoletno delovanje na področju vodenja GZ Velike Lašče.

Društvo se zdaj obrača proti prihodnosti s ciljem ohranjanja in nadgrajevanja dediščine predanih gasilcev ter zagotavljanje varnosti in pomoči skupnosti. 40. obletnica je bila dokaz, da so trdo delo, skupna predanost in enotnost gonilna sila za doseg teh ciljev.

PGD Karlovica zdaj gleda v prihodnost s ciljem ohranjanja in nadgrajevanja dediščine predanih gasilcev.

Kot del ohranjanja tradicije in razvoja prihodnosti je PGD Karlovica po končanem slavnostnem delu organiziralo veselico z ansamblom Vzrock, ki je kot običajno uspela zelo dobro. Na Karloviči merimo uspeh zelo različno. Eno merilo je odmevnost veselice. Tega smo zelo dobro presegli in postavili visoka merila že v preteklosti. Drugo merilo je trajanje veselice. Nekateri obiskovalci so odhajali v poznem jutru. Predvsem pa nam je glavno merilo zadovoljstvo vseh obiskovalcev in s tem je poplačan ves trud in vloženo delo.

Naj se na koncu v imenu PGD Karlovica zahvalim za odziv vsem ustanovnim članom, županu in podžupanu Občine Velika Lašče g. Matjažu Hočevanju in g. Dejanu Zakrajšku, predstavniku GZ Slovenije g. Francu Bradešku in ostalim gostom.

Prav tako gre zahvala vsem donatorjem in sponzorjem, saj tako z vašo pomočjo vzdržujemo ustrezen nivo opremljenosti.

Za konec vas pozdravljam z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Hiter odziv Lions kluba Ribnica na prizadete v poplavah avgusta 2023

Lions klub Ribnica

Člani Lions kluba Ribnica smo se poleg članov ostalih Lions klubov po Sloveniji že prve dni po najhujših poplavah, ki so na začetku letošnjega avgusta prizadele več delov Slovenije, priključili akciji pomoči prizadetim v najhujših poplavah.

V tej akciji smo ob soglasju celotne Zveze Lions klubov Slovenije ravno v našem klubu (ob izdatni pomoči našega člana Andreja Andoljška ter ekipe podjetja Andotehna) kljub dopustniškemu in prazničnemu času in v le tednu dni organizirali dostavo skoraj 350 razvlaževalcev iz Nemčije, ki smo jih prepakirali, vse opremili z navodili za uporabo in Lions nalepkami, ter do 16. 8. 2023 že skoraj vsa razposlali klubom po Sloveniji (Kamnik, Ljubljana Barje, Ljubljana Tivoli, Celje, Velenje, Ljutomer, Slovenske Konjice, Rogaška, Murska Sobota, Slovenj Gradec) ter na Zvezo Lions klubov Slovenije – Distrikt 129.

Posebna zahvala gre tudi družbi Petek transport d. o. o. iz Ribnice, ki je na svoje stroške opravila prevoz teh naprav iz Nemčije.

Dodatno smo z donatorji zbrali že več kot 3.000,00 EUR sredstev, ki jih bomo namenili za najbolj prizadete v teh poplavah.

Vse dobre ljudi po srcu vabimo, da podprejo delovanje našega kluba z donacijo v korist kluba:

LIONS KLUB RIBNICA, Škrabčev trg 21, 1310 Ribnica, IBAN: SI56 0232 1026 1890 353. Za vsak prispevek se že vnaprej zahvaljujemo in obljubimo, da bomo poiskali kar najbolj upravičene prejemnike pomoči.

Silovita neurja prizanesla gozdovom širšega območja Kočevske

Tina Kotnik, Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje

Narava to poletje kaže svojo moč z vetrolomi, ki so v preteklih dveh tednih povzročali škodo v gozdovih. Škoda v slovenskih gozdovih zaradi vetroloma po prvih ocenah znaša že več kot 450.000 m³.

Najbolj poškodovana območja gozdov po vetrolomu so na območju gozdnogospodarskega območja Bled, in sicer v dolinah Radovna, Krma in Kot, kjer je veter podiral cele sestoje. Zaradi obsežnosti ujme so še vedno neprevozne posamezne ceste. Po silovitih neurjih so prizadeta še gozdnogospodarska območja Tolmin, Kranj, Nazarje, Slovenj Gradec, Maribor in Murska Sobota, kjer so podrti posamezna drevesa ob robovih in infrastrukturah; ponekod je podiralo v šopih, tudi sestojno. V noči na sredo, 19. 7. 2023, je močno neurje s silovitim vetrom med drugimi območji prizadejalo večje poškodbe tudi gozdom predvsem v višje ležečih predelih jugovzhodne Slovenije (Rog) in tudi

drugod po Sloveniji, predvsem na bolj izpostavljenih sestojnih robovih, na grebenih, tudi v jarkih ter infrastrukturi.

Gozdom gozdnogospodarskega območja Kočevje, ki sega od Turjaka na severu, Kolpe na jugu, Bloške planote na zahodu in do masiva Roga na vzhodu, je bilo tokrat (v neurjih preteklih 14 dni) večinoma prizaneseno. Po natančnejših ocenah, ki so jih revirni gozdarji pridobili tudi s pregledi gozdov s pomočjo brezpilotnih letalnikov, je skupaj podrtih in poškodovanih okoli 5000 m³ drevja. Neurje je največ škode povzročilo v nižini, to je v gozdovih v okolici Kočevja oz. kočevskega polja. Največ poškodovanega drevja je na območju gozdno

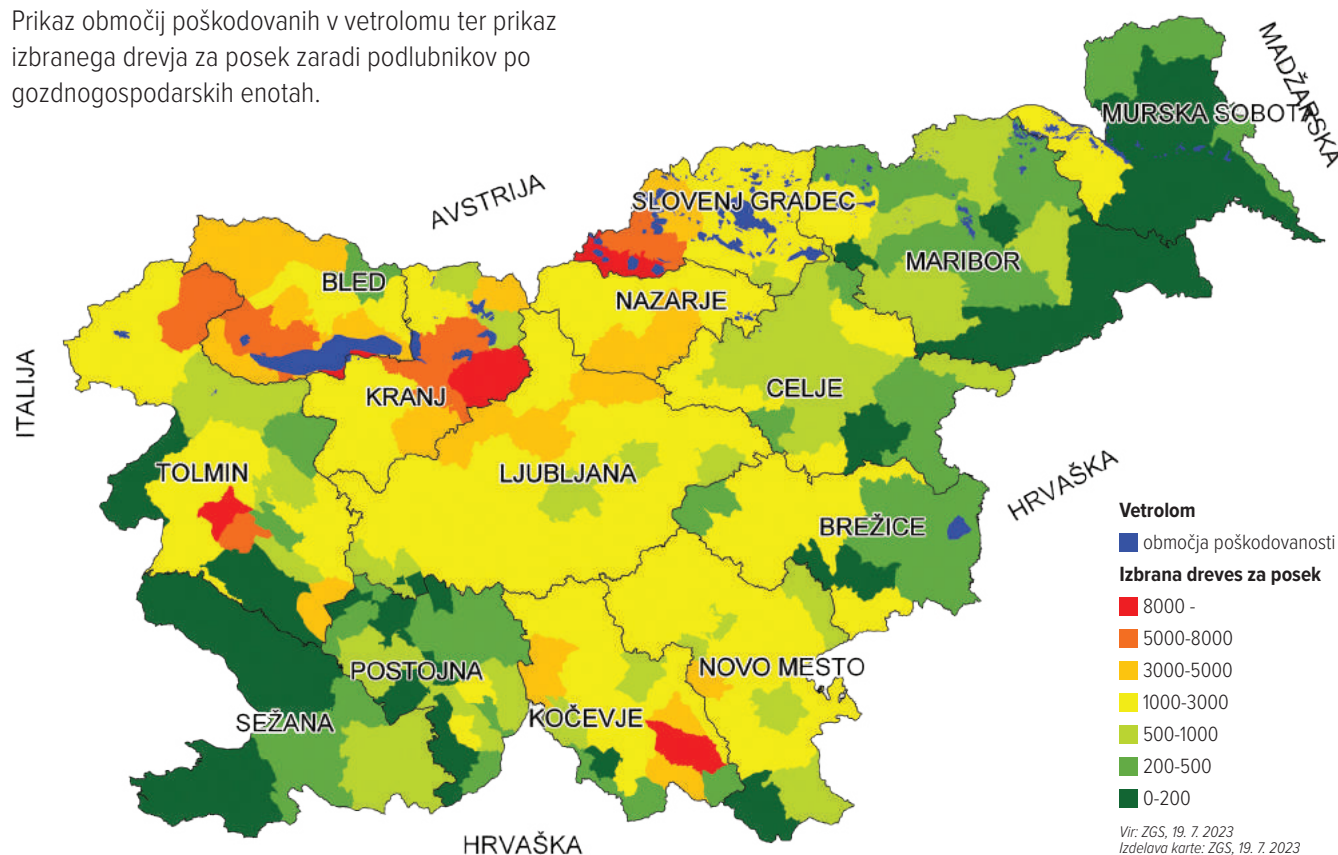
gospodarske enote Rog, natančneje v revirjih Mozelj in Željne-Laze. Gre pretežno za podrti posamezna drevesa, razpršena po gozdu, mestoma tudi za podrti skupine drevja, a površine teh območij ne presegajo 1 ha.

Poškodovani so tako listavci kot iglavci, pri katerih je največ poškodb na smrekah. Tako so se s podlubniki napadenim drevesom, ki so se bolj številčno pokazala v mesecu juliju (pretekle ujme, lanska suša ter semenenje, ki so smreko izčrpali), pridružila še številna po močnem vetru padla in poškodovana drevesa smreke, ki so zelo primerna za še večjo namnožitev podlubnikov.

Zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije OE Kočevje bomo v najkrajšem času pregledali poškodovane gozdove in označili poškodovana drevesa za posek, obvestili lastnike gozdov ter jim podali usmeritve za sanacijo. Zaradi obsežnosti območja in predvsem zara-

Poškodovani gozdovi po vetrolomu, julij 2023

Prikaz območij poškodovanih v vetrolomu ter prikaz izbranega drevja za posek zaradi podlubnikov po gozdnogospodarskih enotah.

di razpršenosti po vetru poškodovanega ali podrtega drevja Zavod za gozdove Slovenije k sodelovanju poziva vse lastnike gozdov, da pregledajo svoje gozdove **in o poškodovanih drevesih (bodisi po podlubnikih ali po vetrolomu poškodovana drevesa) obvestijo pristojne revirne gozdarje.** Ključnega pomena je, da se najprej pregledajo poškodovani gozdovi na območjih, kjer prevladuje smreka, da se prepreči razvoj podlubnikov in s tem dodatna škoda.

Del v gozdu se je vedno treba lotiti previdno in primerno opremljeni. Posek prelomljenih in prevrnjenih po ujmah poškodovanih dreves je izredno nevarno opravilo, zato lastnikom gozdov priporočamo, da se za samostojno izvedbo sečnje odločijo le, če so za to usposobljeni. V nasprotnem jih pozivamo, naj najamejo usposobljene gozdne delavce.

Opozorilo velja tudi za vse obiskovalce gozdov, da se ne gibajo v poškodovanih gozdovih do zaključka sanacije, saj obstaja velika nevarnost padanja visečih in poškodovanih dreves.

Varnost je na prvem mestu, zato vsem svetujemo veliko previdnost.

Pomoč pri odpravi posledic poplav 2023

Franci Modic, poveljnik GZ Velike Lašče | foto: Primož Ogrinc

V petek, 4. 8. 2023, ob 6.25 uri je poveljnik CZ RS Srečko Šestan razglasil sklep o aktiviranju Državnega načrta zaščite in reševanja ob poplavih. Takoj naslednji dan je naša gasilska zveza poslala tri vozila in 20 gasilcev na pomoč v Mengeš; prioriteta je bilo črpanje vode iz kletnih prostorov hiš.

Na pomoč smo bili pozvani še v četrtek, 10. 8. 2023, ko smo odšli s sedmimi vozili in 45 gasilci. Tokrat je bilo naše delovišče Ljubno ob Savinji,

natančneje prostori podjetja KLS, kjer smo odstranjevali ogromne količine blata in mulja.

Zadnja naša pomoč se je dogajala v četrtek, 17. 8. 2023, s šestimi vozili in 27 gasilci. Dodeljeno nam je bilo delovišče v Nazarjah, v prostorih podjetja BSH; tudi tu je bila naša naloga čiščenje blata in mulja.

Vseh treh delovnih akcij smo se udeležili v okviru GZ regije Ljubljana; sodelovali so člani iz prav vseh društev Gasilske zveze Velike Lašče.

Posledice močnega vetra

Srečo Knafelc | foto: Srečo Knafelc

Občina Velike Lašče je ena od redkih slovenskih občin, ki ni prijavila večje škode zaradi zadnjega divjanja narave. Kljub temu je bilo kar nekaj takih dogodkov, ki si zaslužijo omembo - predvsem podrta drevesa. Tako je v močnem vetru 11. julija podlegla velika košata lipa na posestvu Tonija Intiharja v Krvavi Peči; ob istem času je podrlo

še en oreh in polomilo nekaj vej z dreves; razkrilo je tudi dele posameznih streh, kar pa so prebivalci popravili sami in pomoč gasilcev ni bila potrebna.

Zanimivo je, da je naša občina vsaj zaenkrat v tisti coni, ki jo oplazijo neurja v nekoliko milejši obliki, in upajmo, da bo tako tudi v bodoče ...

Utrinek s solidarnostne akcije Inštituta 8. marec

Srečo Knafelc

Slovenci znamo ob naravnih ujmah stopiti skupaj in pomagati pomoči potrebnim. Ob tokratni poplavni katastrofi je bil eden od organizatorjev pomoči tudi Inštitut 8. marec. V njegovi organizaciji sem se 14. avgusta udeležil enodnevnih akcij v Mengšu. Moj namen je podariti samo dve razsežnosti te katastrofe, ki sem ju ob tej akciji še posebej zaznal.

Prva razsežnost je velikost materialne škode pri poplavljenih in s tem v zvezi uničen trud mnogoletnega dela lastnikov hiš. V prvi hiši, kjer smo pomagali pri čiščenju spodnje etaže, je bilo nujno odstraniti vse tlake; obnoviti bo treba električno in vodovodno napeljavo. Lastnik hiše si je ob reševanju opreme v višje nadstropje

zlomil roko ... Pri drugi hiši, kjer sem pomagal, je hitrost poplavnega vala tako presenetila prebivalce hiše, da jim kljub naporom ni uspelo rešiti pred poplavo nobenega od petih avtomobilov, ki so bili takrat parkirani na dvorišču in pred vhom na ulici. Uničenih je bilo tudi več kot deset strojev v pritlični delavnici ...

Druga razsežnost te katastrofe je ekološka škoda - pri pomoči pri drugi hiši je bilo očitno, da je prišlo do mešanja poplavne vode s kurilnim oljem popolnoma potopljene cisterne v kleti objekta. Kako zelo se je zažrl vonj po nafti v vse predmete in stvari, ki smo jih odnašali iz objekta na plano, da bi se presušili, je povedal moj nos, ki se nikakor ni mogel

navaditi na intenzivnost smradu. Tudi domačinom je bilo jasno, da je neuporaben tudi ves pridelek na vrtu in topli gredi.

Prvi izpostavljeni vidik - materialna škoda - bo povzročil mnogokatero psihološko preizkušnjo za ljudi, ki so bili prizadeti s poplavo.

Drugi izpostavljeni vidik - ekološki - pa bo imel dolgotrajne posledice - tako v neposredni okolici poplav kot tudi v neskončnih kupih odpadkov, med katerimi se bo našel tudi marsikateri zelo škodljiv in bo pomenil nevarnost za okolje tudi v širšem smislu! Resno dvomim, da bo ob strahoviti količini vseh vrst odpadkov možno preverjati tudi vsebine in škodljive vplive le-teh!

MEGADOM
URESNICI IDEJE CENEJE!
BREZPLAČEN IZRIS KOPALNICE

salon kopalnic Ribnica
MEGADOM | RIBNICA | 01/8351 640

STEKLARSTVO
PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Podjetniški zajtrki v avgustu

mag. Peter Grabner

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Ljubljana Vič so se tudi v mesecu avgustu dogajali zanimivi in poučni podjetniški zajtrki. Vsak petek dopoldne ob 8.30 imajo podjetniki in posamezniki priložnost slišati strokovnjake, ki predstavijo teme z različnih področij poslovanja in vodenja podjetij. Poglejmo si, kaj so bili glavni poudarki in kdo so bili gostje na posameznih srečanjih.

Na prvem podjetniškem zajtrku v avgustu s temo Reči ne vsemu, ki vas omejuje! nam je gost Milan Krajnc, psihoterapevt in križni vodja, mednarodni svetovalec in univerzitetni profesor ter avtor več knjig na temo vodenja in odnosov predstavil, kako težko je reči NE tako, da nimamo občutka, da smo storili krivico. V resnici pa gre za svobodno voljo in kadar se podredimo, pomeni, da smo del svojega »življenja« podarili. Predstavil je pomen, da se s svojimi odzivi postavimo zase in brez slabe vesti.

Na drugem podjetniškem zajtrku v avgustu na temo Spodbude za mlade za tehniko, naravoslovje in znanost nam je izr. prof. dr. Marko Jankovec, univ. dipl. inž. el., Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko, predstavil aktivnosti zaradi pomankanjem delavskega in tehničnega kadra. Predstavil je aktivnosti promocije znanosti in tehnike med mladimi v Polhovem Gradcu, skupino KoKOŠ (komunikacija za Kakovostno Osnovno Šolo) in FabLab Rihard Ursini, v okviru katerih pripravljajo raznovrstne delavnice za otroke. Predstavil je tudi pilotno zagnani izbirni predmet Elektronika z robotiko, ki se je

sedaj razširil na več kot 20 osnovnih šol po Sloveniji in priprave za Blagajevo učno pot, kjer bodo z zanimivimi eksperimenti dopolnili projekt učilnice na prostem.

Na tretjem podjetniškem zajtrku v avgustu je gostja mag. Brigita Leona Lazar, MBA, svetovalka, Plan B+ predstavila temo Ali res 65 % poslovnih priložnosti pridobijo uporabniki preko LinkedIna? Gostja je predstavila izzive, kako graditi kredibilnost, blagovno znamko in pridobivanje potencialnih kupcev. Predstavila je LinkedIn platformo, ki vam lahko pri teh ciljih pomaga, kajti kar 71 % uporabnikov spleta uporablja družbene medije.

Zadnji petek v mesecu smo gostili go. Andrejo Samec Koderman, specialistko managementa. Lotili smo se zanimive in zelo aktualne teme, kaj vse mora podjetnik nujno vedeti o kadrovskih evidencah, personalnih mapah in delovnem času. Z mesecem novembrom namreč v veljavo vstopa novela ZEPDSV-A, ki nalaga dodatne obveznosti delodajalcem.

ZAVAROVALNO ZASTOPANJE

Boštjan Rojc s. p.

Trubarjeva cesta 67, 1315 Velike Lašče
m: 031 777 945, e: bo.rojc@gmail.com

Uspeh NK Ribnica na mednarodni ravni – prvaki U17 »Futsal Week Poreč 2023«

Sabina Grgurič

Med 21. in 25. junijem 2023 je v Poreču potekal mednarodni turnir »Futsal Week Poreč 2023«. Naš klub se je z velikim veseljem odzval povabilu. Poleg nas so bile povabljeni še: Malta, Hrvaška in Portugalska.

Ekipa – zgoraj levo: Alen Zgonc (golman), Mihael Čop (ŠD Extrem), Ažbe Gradišar, Jure Grgurič, Jan Stekić, Urban Sevenšek, Lado Grgurič (trener); spodaj levo: Lan Pahović, Jakob Čampa, Luka Kujavec, Žan Sinanović (kapetan), Tinjan Blatnik in Đorđe Đorđević (ŠD Extrem). Na sliki manjka Liam Strnad (Brinje Grosuplje), ki se je priključil ekipi na sobotni tekmi proti Hrvaški.

Zmagovalci »Futsal WEEK Poreč 2023«

V sredo, 21. junija, je ekipa odigrala prvo tekmo proti reprezentanci Malte. Tekma pravzaprav ni bila vprašljiva, saj je Alen Zgonc zaklenil gol, ekipa pa je držala nepremagljivo obrambo in močan napad. Tekma se je končala z lepo zmago naših fantov – 8 : 0.

V soboto, 24. junija, se je v dvorani Finida odvila tekma proti naši sosedki Hrvaški. V prvih nekaj minutah je povedla Hrvaška, vendar ne za dolgo; ekipa je spremenila način igre in odigrala vrhunsko tekmo, ki se je končala z visoko zmago naših fantov – 10 : 3.

V nedeljo, 25. junija, ob 12.30 je v Športni dvorani Veli Jože potekala odločilna tekma s portugalsko reprezentanco, ki je bila favorit turnirja. Tekma je bila napeta, energična, popuščanja ni bilo; ni bilo prostora za napake, rezultat ob polčasu pa je bil pričakovan – 0 : 0.

Po podelitvi medalj, pokala in plaketa

Najboljša peterka turnirja

Alen Zgonc, GK
(Futsal Ribnica)
David Gita Paulino (POR)
Diogo Loureiro (POR)
Žan Sinanović
(Futsal Ribnica)
Lan Pahovič
(Futsal Ribnica)

Sledil je drugi polčas, ki je postregel z vrhunsko tekmo – neverjetne akcije, preigravanja, skratka tekma, na kateri ne sedi! Zagotovo je bila to tekma, ki ni pustila ravnodušnega prav nobenega. Pritisk so občutili vsi igralci, ki so se borili z neverjetno energijo do samega konca.

Zmagovalni gol je v drugem polčasu zadel Mihael Čop v akciji z Ažbetom Gradišarjem! Čudovita akcija, ki jo lahko vidite na FCB strani NK Ribnica! 1 : 0 se je končala tekma, ki je bila nepozabna tako za igralce kot za gledalce.

»Uspeh mladih Ribničanov odmeva tudi v državi evropskih prvakov!« je bil eden izmed zapisov po tekmi, o katerem je med drugim pisal tudi portugalski časopis. Prav gotovo smo bili presenečenje turnirja.

Igranje s skoraj najboljšimi na svetu si štejemo v velik ponos in čast! Fantje so po turnirju povedali, da je bilo izredno doživetje. Doživeli so pritisk, čustva, napetosti; skratka čustva so delovala tako pri njih kot pri nas, gledalcih, navijačih, starših. Izredno ponosni smo, da je ekipi s skupnimi močmi uspelo. Vsak posameznik je prispeval svoj del k tako pomembnemu uspehu. Pohvale in hvala vsakemu posebej za doprinos, ki ga ne bomo pozabili. Dobili smo nov elan za naprej in še več motivov za prihodnje uspehe.

Med vsemi igralci turnirja je bil za najboljšega golmana izbran Alen Zgonc in za najboljšega igralca Lan Pahovič. Čestitke in le tako naprej!

Spoštovani starši in navijači, v imenu kluba se vam iskreno zahvaljujemo za udeležbo, pomoč in sodelovanje na turnirju. Predvsem pa se vam zahvaljujemo za izkazano zaupanje in tudi, da ste del ekipe ter da ste pomagali pri soustvarjanju naše lepe skupne zgodbe.

NK Ribnica vabi k vpisu v nogometno šolo otroke od 4. leta dalje!

Urnik treningov
od 1. septembra dalje za
vse starostne skupine:
v ponedeljek, torek in četrtek
ob 18. uri na stadionu Ugar

Prvi mesec vadbe je brezplačen!
Več informacij o treningih in vpisu:
info@nkribnica.si; 041 393 490 (Sabina)
Spremljajte nas na FB, Instagramu in
spletni strani www.nkribnica.si!

O Nogometnemu klubu Ribnica

Ribniška nogometna šola (ustanovljena l. 2017) zagotavlja kvalitetno in strokovno vadbo s trenerji z opravljenimi licencami, ki jih vsako leto potrjujejo na izobraževalnih seminarjih, in z izkušnjami s treniranjem mlajših selekcij, ki vsako sezono dosegajo odlične rezultate v futsalu in nogometu.

Treningi potekajo po strokovnem učnem načrtu/programu za vsako starostno selekcijo posebej, kar je izrednega pomena za gibalni razvoj otrok. V NK Ribnica postavljamo kakovost in strokovnost treningov na prvo mesto, saj je oboje pogoj za uspešnost ne le ekipe, ampak razvoja posameznega otroka.

Otroke bomo naučili nogometnih skrivnosti, jih navdušili za gibanje in s pravilno oblikovanimi treningi vplivali na razvijanje gibljivosti in splošne motorike v povezavi z nogometom.

Trener razvija osebni pristop do vsakega otroka, spodbuja njegove vrline in nadzira pravilno izvajanje obojega – splošnih vaj za gibljivost IN nogometno tehniko – pravilno ustavljanje žoge, točne podaje, itd.

Prvoligaška sezona se približuje!

Frenk Ambrožič | foto: arhiv ŠD Extrem

V ŠD Extrem smo po lanskih uspehih zavihali rokave in pošteno zagrizli v izzive, ki nam jih ponuja bližajoča se sezona – tokrat v prvi ligi članske ekipe in z novim generalnim sponzorjem. Na začetku priprav sem se pogovarjal z dvema članoma na najbolj odgovornih mestih v klubu. Najprej sem dal besedo trenerju članske ekipe Niku Jeliću.

Članska ekipa v sezoni 23/24, 6. in 7. v zgornji vrsti od leve proti desni sta Mihael in Luka Čop iz Velikih Lašč.

S pripravami na sezono ste že začeli. Ali gre vse po načrtu in imate že izdelan načrt treningov in prijateljskih tekem?

S pripravami smo že začeli. Tri dni smo bili na Turistični kmetiji Oblak na Riglju. Imeli smo zelo zahtevne fizične priprave. Sedaj pa nadaljujemo s treningi trikrat na teden. Na začetku se bo še bolj delalo na fizični pripravi. Septembra bosta v ospredju žoga in taktika. Imamo že tri dogovorjene prijateljske tekme (Mlinše, Siliko, Bronx). Zaenkrat gre vse po načrtu.

Ekipo sta okrepila dva igralca, povratnik v ŠD Extrem Timi Debeljak (FK Dobovec) in članski reprezentant Denis Totošković (MNK Square Dubrovnik). Je to, kar ste iskali? Sta to pravi okrepitevi?

Okrepitevi sta pravi; manjkale so nam predvsem izkušnje. Predvsem z Denisom Totoškovićem, ki je že ogromno preigral futsala, tudi v tujini, smo slednje dobili. Timi Debeljak je igralec, ki bo določene situacije reševal predvsem v napadu, predvsem tiste, ki jih v določenih situacijah lani nismo. Vzgojen je pri nas in je domačin; na tej strategiji tudi gradimo prihodnost kluba – čim več domačih igralcev.

Štirje nosilci igre (Čop, Žlindra, Gregorič in Ambrožič) gredo od 3. do 10. septembra na evropsko prvenstvo U-19 v Poreč. Bo to vplivalo na priprave in kasnejše tekme?

Vplivalo bo tako, da v tednu evropskega prvenstva mogoče izpustimo kakšen trening. Bomo pa šli pogledat kakšno tekmo in spodbujati naše fante tako igralci kot trenerji. Igralci bodo prav gotovo s prvenstva prinesli bogate izkušnje, kar bo tudi za njih in naš klub velika prednost.

Kateri so cilji v sezoni 2023/24 in kaj vi osebno pričakujete od ekipe?

Prvi in osnovni cilj je jasen, da obstanemo med elito. Gremo mesec za mesecem, tekmo za tekmo. Glede mojih pričakovanj je tako, da moram najprej videti te fante igrati na najvišjem nivoju z najboljšimi ekipami. Moja želja je nekje sredina lestvice, vsekakor pa ne končnica za obstanek, kjer o usodi odloča tekma ali dve.

Naslednja sogovornica je prva oseba kluba, ki skrbi, da vse poteka, kot je treba. Že drugi mandat predseduje klubu predsednica Nuša Klajič Ambrožič.

Kako potekajo priprave na novo tekmovalno sezono v klubu (organizacijsko, marketinško, kadrovsko)?

Tudi letos bomo nastopali z vsemi mladinskimi selekcijami in člansko ekipo, tokrat v prvi ligi, kar je vsekakor velik zalogaj. Priprave so se začele že ob koncu prejšnje sezone. Klub so zapustile članice, saj so se odločile za samostojno pot. Vsi v klubu jim želimo srečno in uspešno nadaljnjo pot; dekleta so motivirana in zagotovo v ženskem futsalu naredijo še veliko.

V izvršilnem delu kluba, ki skrbi za izvedbo tekem in ostalega dela v društvu, se nam je pridružilo nekaj novih članov; ravno tako smo v upravni odbor izvolili predstavnike sponzorjev. Marketing izvajamo vse leto, saj sponzorje obiskujemo in se dogovarjamo z njimi vse leto.

Pri trenerskem kadru sledimo težnji po čim boljši strokovnosti in usposobljenosti naših trenerjev. V novi sezoni bomo imeli v klubu dva trenerja z B-licenco, poleg obstoječih pa so še trije igralci-člani pridobili trenersko licenco C. S tem delo na izboljšanju strokovnosti trenerskega kadra še ni zaključeno, saj gradimo sistem prenosa in pridobivanja znanja tako znotraj kluba kot z zunanjimi izobraževanji, ki jih našim trenerjem nudimo.

Pogrešam pa v nekaterih predvsem mlajših selekcijah večje sodelovanje in podporo klubu s strani staršev. Stremimo k okrepitevi tehničnega osebja. Moram priznati, da smo nekoliko šibki pri časomerilcih. Bomo morali pa okrepiti tudi osebje na področju varovanja in novosti v letošnji sezoni, kadru pri vstopnini (samo pri članih).

ŠD Extrem je dobil tudi generalnega sponzorja THE NUTRITION.

Drži. Naša velika želja je bila, da privabimo generalnega sponzorja. V podjetju so prepoznali naše dobro in uspešno delo. Selekcije U-13, U-15, U-17, U-19 in člani bodo tekmovali z imenom THE NUTRITION – EXTREM. Pridobili smo tudi nekaj novih sponzorjev. Vsem se zahvaljujemo za njihov prispevek.

Kot predsednica bi po koncu sezone 2023/24 ocenili sezono kot uspešno!

Če začnem pri članih, je to postati soliden prvoligaš s čim več doma vzgojenimi igralci. Pri mladinski ekipi je cilj prihajajoče sezone ubranitev naslova iz prejšnje sezone, saj večina igralcev ostaja v ekipi. Pri mlajših selekcijah pa uvrstitve v končnico tam, kjer te bodo, in boj za čim višja mesta.

Osebnostno si želim čim bolj mirno sezono brez poškodb in drugih pretresov v klubu, veliko gledalcev in dobro vzdušje na tekmah. Zato ob tej priložnosti vsi lepo vabljeni na tekme ŠD Extrema, da skupaj z domačimi navijači Sršeni dokažemo, da smo skupaj močnejši!

Članska ekipa THE NUTRITION – EXTREM začne tekmovalno sezono 2023/24 v petek, 29. 9. 2023 v domači dvorani v Sodražici ob 20. uri proti lokalnemu rivalu FK Dobropolje. Liga se igra po trikrožnem sistemu. V prvem delu sledijo še domače tekme po naslednjem sporedu: 20. 10. KMN Oplast Kobarid, 3. 11. FK Siliko, 17. 11. KMN Meteorplast. Vse tekme bodo ob petkih ob 20.00 v Športni dvorani v Sodražici.

Vsi lepo vabljeni na ogled tekme superfinala, ki bo med ekipama FK Dobovec in FK Siliko odigrana v soboto, 23. 9. 2023 zvečer v sklopu izvedbe Slovenskega dneva futsala. Izvedba dneva futsala je bila klubu podeljena s strani Komisije za mali nogomet pri NZS, kar si v klubu štejemo v čast in ponos.

Vabimo vas na

3. memorial Antona Straha v turnirju odbojke,

ki bo v nedeljo, 1. 10. 2023, od 14. ure naprej na športnem igrišču na Turjaku.

Ekipa v odbojki mora vsebovati 3 igralce, vsaj enega ženskega spola. Za malico in pijačo bo poskrbljeno. Najboljše ekipe bodo nagrajene.

Prijavnine ni. Prijave se predhodno zbirajo na naslov simba.tbm@gmail.com in eno uro pred začetkom turnirja. V primeru dežja turnir odpade.

OO SDS VELIKE LAŠČE

SDS

Naročnik oglasa je SDS.

KNUT
ŠVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

NAJUČINKOVITEJŠA TOPLLOTNA ČRPALKA

NIBE F2120

TOPLLOTNE ČRPALKE

NIBE
nibe.si

KAMINI

Contura
contura.si

080/71-72 | knut.si

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 7,99 €/mesec
- paketi NEO po enotni ceni že za 28 €/mesec

* več na www.telekom.si

DELOVNI ČAS

PON - PET

8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

SOBOTA

8.30 - 11.30

TelekomSlovenije

Nova predsednica Društva Šola zdravja - Zdenka Kavčič

Neda Galijaš | foto: arhiv Društva Šola zdravja

Predstavljamo vam žensko, ki si želi, da bi bil svet okoli nje še lepši, ki želi obogatiti prostor, v katerem biva in ga spremeniti v prijaznejšega in toplejšega. Gre za novo predsednico Društva Šola zdravja – Zdenko KAVČIČ, profesorico športne vzgoje, ki prihaja iz starodavnega belokranjskega mesta, iz Metlike.

Zase pravi, da je ženska z mnogotericimi vlogami v življenju – je žena, mama, hčerka, snaha, sestra, sosedka, učiteljica ... Odraščala je v sožitju z naravo; zaznamovalo jo je trdo delo na kmetiji. »Starši so mi privzgojili delovne navade, ljubezen do narave in spoštovanje do sočloveka. Športne aktivnosti v mojem otroštvu so bila kmečka opravila; tako me je želja po športu pripeljala na Fakulteto za šport in postala sem učiteljica športne vzgoje.«

Da ne bo pomote, z bivšo predsednico Društva Šola zdravja Zdenko KATKIČ imata enako ime in tudi podobna priimka, a gre za dve različni osebi. Bivša predsednica društva Zdenka Katkič je naredila in uspešno zagnala velik projekt, ko se je leta 2009 odločila ustanoviti Društvo Šola zdravja, s čimer je odprla novo smernico v življenjih več kot 5000 članov društva, ki se kar naprej razvija in raste. Prav zaradi obsežnosti projekta in prezasedenosti z delom se je Zdenka Katkič odločila, da je prišel čas za novo predsednico društva.

In tako je na oder Šole zdravja z aprilom 2023 stopila nova predsednica

Prejšnja in zdajšnja predsednica DŠZ

društva Zdenka KAVČIČ. S Šolo zdravja se je prvič srečala pri projektu »Dihamo z naravo«, ko je bila povabljena k sodelovanju. »Vedno so mi bile blizu vsebine, kjer se ljudje gibljemo v naravi, opazujemo svoje občutke, počutje, dihanje. Sprva sem sodelovala kot strokovna sodelavka; nato sem opravila usposabljanje za vadbo »1000 gibov« in nato sem začela obiskovati skupine Šole zdravja v Beli krajini in skupino v Pribanjicah na Hrvaškem.«

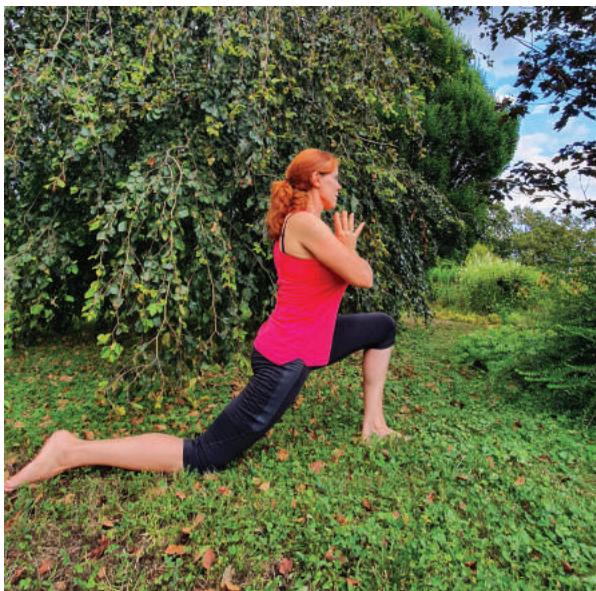
Na vprašanje, kako je prišlo do njenega imenovanja za predsednico društva, katerega prvotni namen je jutranja telovadba »1000 gibov«, je Zdenka Kavčič odgovorila: »Nekega

lepega jesenskega popoldneva me je poklicala podpredsednica društva Bernardka Krnc in me vprašala, ali bi me zanimalo mesto predsednice društva. Ker že vse življenje spodbujam različne starostne skupine k rednemu preventivnemu gibanju in telesni vadbi, sta mi vizija in poslanstvo Društva Šola zdravja zelo blizu. Navdihujoče zgodbe zadovoljnih ljudi v oranžnih majicah, ki se vsakodnevno gibajo in družijo, so odlična vzpodbuda in motivacija za vse, ki še niso zbrali dovolj moči, da bi vzeli odločitev za svoje zdravje v svoje roke. Skratka, tisto, kar sem delala že na svoji samostojni podjetniški poti, je na nek način Društvo Šola zdravja na veliko širšem nivoju.«

Opaža, da ji vsako desetletje prinaša nove izzive in dodatne priložnosti. Tako jemlje tudi Šolo zdravja, ki postaja sestavni del njenega življenja, kakor tudi joga, s katero se ukvarja že nekaj let kot certificirana inštruktorica. Društvo Šola zdravja je razširjeno po vsej Sloveniji in se še vedno širi in razvija. To zahteva veliko terenskega dela, ki je za družinskega človeka s tremi odraslimi hčerkami zelo zahtevno, kar Kavčičeva potrdi: »Seveda je zahtevno, ampak nekako gre. Najmlajša hči je letos uspešno opravila maturo in gre jeseni na študij, starejši dve pa sta praktično že pri svojem kruhu. Ob meni je mož, ki me razume in podpira; vsekakor bi mu bilo lažje, če bi imela bolj enostavno službo, saj sem veliko odsotna od doma in so tudi moje misli vse prevečkrat v procesu iskanja posameznih rešitev, ki se nanašajo na poklicno pot. Vsekakor sem zelo hvaležna, da sem se v preteklih letih opremila z učinkovitimi tehnikami joge, ki mi pomagajo pri stresu, ki se mu v hitrem tempu življenja žal ni mogoče izogniti.«

Šola zdravja je društvo, ki si zasluži najvišje priznanje in sofinanciranje na državnem nivoju in – kot pravi Kavčičeva: »Gre za primer dobre prakse, ki bi jo lahko uporabili tudi v šolstvu, med zaposlenimi in povsod po Sloveniji. Vse starostne

skupine, vse generacije je potrebno v življenjskih obdobjih vzgajati, da prevzamejo skrb za svoje zdravje. Vajeni oziroma razvijeni smo, da zdravstveni sistem poskrbi za nas, in tukaj se vse prevečkrat naša odgovornost konča. Ne le vsak dan, ampak vsak trenutek je treba skrbeti za najpomembnejšo osebo na tem svetu. In to smo mi. Društvo Šola zdravja vas vabi, da zjutraj vstanete, se uredite in razgibate v družbi svojih sošolcev. Tako se dan začne na najboljši možni način. Socialni stiki, druženje in vse to je brezplačno, brez recepta in čakalne vrste,« vabi nova predsednica Šole zdravja vse, ki se še niso opogumili, naj se brez predsodkov pridružijo najbližji skupini oranžno obeleženih telovadcev.

Vprašala sem jo, kakšni so njeni občutki glede vodenja tega društva in je takoj dodala, da je v njeni naravi, da išče rešitve. »Če je nekaj dobro, je potrebno delati naprej; če pa nam nekje ne kaže najbolje, je potrebno iskati rešitve, da zapeljemo v pravo smer. To je v bistvu cela moja filozofija.«

Glede načrtov za prihodnost Društva Šola zdravja – ali se bo nadaljevalo z že zastavljenimi projekti, ali sledijo kakšne spremembe in ali je kaj novega na obzoru – nova predsednica pojasnjuje: »Z zastavljenimi projekti zaenkrat nadaljujemo. Spremembe se bodo izvajale tam, kjer bo potrebno. Društvo je tu zaradi članov, ki jih je treba podpirati, jim pomagati ter, če je le mogoče, opolnomočiti, da bodo v čim boljši psihofizični kondiciji. Ogromno je bilo narejenega. Ob tej priložnosti bi rada pohvalila in se zahvalila bivši predsednici Zdenki Katkič in njeni celotni ekipi s prostovoljci vred, ki so to zgodbo začeli in uspešno širili po celotni Sloveniji. Srčno upam in verjamem, da bomo to navdihujočo zgodbo uspešno peljali tudi naprej.«

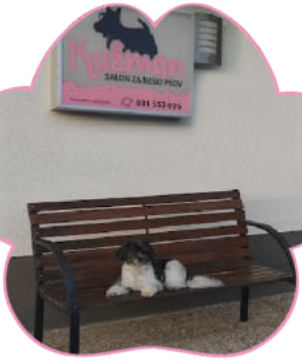
Posebnosti Društva Šola zdravja so srečanja vseh skupin, ki jih organizirajo že od leta 2009. Na njih se srečajo člani z vseh koncev Slovenije, da se spoznavajo, izmenjujejo izkušnje in skupaj telovadijo. Deset let so ta srečanja tradicionalno potekala v Piranu, z drugim desetletjem pa se je ta navada spremenila. Leta 2019 je bilo srečanje or-

ganizirano v Velenju. Leta 2020 se je pripravljalo srečanje na Vrhniki, a so epidemiološke razmere zaradi epidemije covid-19 ustavile ta letni ritual srečanj. Zdaj se po treh letih zopet obeta srečanje vseh skupin Šole zdravja v Beli krajini, od koder prihaja nova predsednica društva. Vprašali smo jo, ali nam lahko pove, zakaj se je odločila za tako velik korak že v prvih mesecih predsedovanja, ker gre za dogodek, ki ga člani Šole zdravja nestrpno pričakujejo, in je povedala: »Ob imenovanju na mesto predsednice društva je bilo moje prvo vprašanje, kaj lahko najprej naredimo za naše člane. Povsem naraven odgovor je bil, da ponovno obudimo vseslovensko srečanje članov. In zdaj je že povsem gotovo, da vseslovensko srečanje letos bo, in sicer 2. septembra v Vinici ob reki Kolpi. Izvedli ga bomo s sodelavci in seveda s pomočjo belokranjskih članov društva ter prostovoljcev. Prireditve se bo začela ob 10. uri s telovadbo »1000 gibov«. Nadaljevali bomo s kratkimi nagovori ter s kulturnim programom, kjer se bodo predstavili tudi belokranjski folkloristi in tamburaši. Na dogodku bodo različne dejavnosti Centra za krepitev zdravja, Gasilske zveze, Policije, ZIK Črnomelj, v katere se bodo udeleženci srečanja lahko vključili. Na stojnicah bo pestra ponudba belokranjskih rokodelcev. Verjamem, da je pred nami prijeten in nepozaben dogodek, na katerega ste vsi prisrčno vabljeni. Treba si je vzeti čas, odložiti skrb in se prepustiti dogodkom tega dne v naši lepi Beli krajini. To so trenutki, ki radostijo življenje in nudijo dodatno zadovoljstvo. Iščejo dobro. In če iščejo dobro, ga tudi najdemo. Tak je zakon narave; raste namreč tisto, čemur dajemo svojo pozornost,« nam je ob nastopu nove funkcije zaupala nova predsednica.

PASJI SALON:
celotna nega za majhne in
velike kužke

PASJI HOTEL:
v pasji hotel sprejemamo majhne,
srednje in velike kužke

HOTEL - Varstvo psov - Dolenji Lazi 50, 1310 Ribnica
SALON - Merharjeva ulica 15, 1310 Ribnica (za bencinskim servisom MOL)
Predhodna naročila na telefon: 031 552 095
Karmen Štimec s.p., Merharjeva ulica 15, 1310 Ribnica

Energija je življenje; je moč in temelj živega sveta

Darinka Suljević

Prana je sila, moč, energija, ki je temelj življenja. S prano je prepojeno vse, kar obstaja, saj brez nje ni življenja. Prana povezuje materijo, zavest in duh in tako omogoča življenje na materialnem, fizičnem nivoju. Skrbi za vse telesne procese in jih uravnava. Sem sodijo dihanje, sprejemanje hranilnih snovi in izločanje, brez česar ni življenja. Ko prana zapusti fizično telo, se konča življenje tukaj. Po kvaliteti ali sorodnosti prane se ljudje tudi povezujemo. To pomeni neko podobnost v razmišljanju, druženju, dejanjih, skratka v sprejemanju življenja. Z nekaterimi se ujemamo zelo dobro; v drugih vidimo svoje nasprotnike, a duhovno, notranje prečiščena oseba bo tolerantna, saj spoštuje življenje in vse, kar ga ustvarja, če je pozitivno usmerjeno. Pogosto pa opažamo, da je danes precej ljudi netolerantnih in gredo po svoje; želijo uveljavljati svojo moč. Če je to kjerkoli, naj bo v družini, v službi, v politiki, lahko pripelje v spore.

Današnji svet je postal preveč nasičen z vsem, sploh pa narava, ki si jo marsikdo želi podredit, a to ne gre tako enostavno oziroma je sploh nemogoče, ker je narava močnejša in mora človek spoštovati njene zakonitosti, kar se povsem jasno kaže v trenutnem dogajanju po svetu in pri nas. Tudi posamezniki s svojimi negativnimi mislimi in nadvladovanjem onesnažujemo svet in pripomoremo k stanju narave.

Vsak človek naj najprej uredi sebe, svoje razmišljanje, ki naj bo tudi uravnovešeno, brez pretiravanj in merjenja moči. Da bi to dosegel, je dobro, če vstopi vase, se opazuje in predvsem tudi posveti dihanju, kajti prav slednje nas usmerja v življenje. Dihanje nam omogoča življenje, omogoča pa tudi naše zdravje, razumevanje, dobre odnose, srečo itd., skratka telesno in duševno ravnovesje. Sami vemo, da uživamo, ko smo umirjeni in je tedaj tudi dihanje umirjeno; ko se jezimo, se

to zelo pospeši in ni urejeno; ko nas je strah, se dihanje kar prekinja, nam zastane dih. Zadnjič mi je nekdo rekel, da ima pogosto vsak vdih in izdih drugačen in ima določene psihične težave. Ko se uredi dihanje, se ureja tudi zdravje.

Na jogi se poleg gibanja med drugim veliko ukvarjamo tudi z dihanjem, saj nam to prinaša ne samo kisik in odnaša tudi vse izrabljeno, temveč tudi v nas ustvarja red, harmonijo telesa in duha, vpliva na naše razmišljanje, tren pogled na svet, nam daje notranjo moč, zdravje, lepoto, veselje brez stresov ali obvladovanje stresov; s tem vpliva na zdravje, lepše in lažje življenje.

Zato si je potrebno vzeti vsaj malo časa za sebe, a nekateri hitro zamahnejo, da ga nimajo, da jih ne zanima in s tem povedo prav vse o sebi.

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica vas vabi na vadbo joge v Ribnici, Kočevju Velikih Laščah, Sodražici, Loškem Potoku in na Lavrici; prijave na 041-397-789 ali jogaribnica@siol.net

---

VADBA JOGE

Vljudno Vas vabimo na vadbo joge, s pričetkom

**14. septembra,
ob četrtnih, ob 18:15 uri
v družbenem domu
na Turjaku.**

S seboj imejte blazino.

Pred prihodom so obvezne prijave.

**Vse informacije na telefonski številki
040-810-527 Klavdija.**

Program vsebuje elemente programa joge za začetnike; namenjen je tudi tistim, ki že poznajo osnove joge in si želijo več izzivov za svoje fizično telo. Osredotočali se bomo na razvijanje moči in fleksibilnosti v vseh osnovnih položajih. Poleg tega boste spoznali tudi dihalne in sprostitvene tehnike ter osnove meditacije.

foto: Freepik

TVD Partizan vljudno vabi vse svoje člane in tiste, ki se nam želite na novo pridružiti na vodeni vadbi

KINEZIOFIT in METABOLIČNO-FUNKCIONALNI TRENING.

Vadbi bosta potekali ob torkih in četrtnih pod strokovnim vodstvom diplomirane fizioterapevtke, certificirane vaditeljice strokovnih vadb z začetkom v torek, 19. septembra 2023, v športni dvorani OŠ Primoža Trubarja v Velikih Laščah.

Urnik vadbe v mesecu septembru:

- KINEZIOFIT: torek in četrtek ob 18.30 uri
- METABOLIČNO-FUNKCIONALNI TRENING: torek in četrtek ob 19.30 uri

Urnik vadbe od oktobra naprej:

- KINEZIOFIT: torek ob 18.30 uri, četrtek ob 18.00 uri
- METABOLIČNO-FUNKCIONALNI TRENING: torek ob 19.30 uri, četrtek ob 19.00 uri

KINEZIOFIT je vadba nižje do srednje intenzivnosti, primerna tudi za začetnike srednjih let ali starejše. Poudarek je na pravilni izvedbi gibov, preprečevanju in zmanjševanju bolečin mišično-skeletnega sistema ter preventivi poškodb. S tovrstno vadbo vzpostavljamo medmišično ravnovesje,

izboljšujemo telesno držo, krepimo srčno-žilni sistem, izboljšujemo gibljivost sklepov in hrbtenice, izboljšujemo mišično moč, koordinacijo in ravnotežje. Težavnost vadbe se prilagaja potrebam, sposobnostim in željam vadečih v skupini, zato je primerna tudi za osebe s kroničnimi bolečinami v hrbtenici in/ali sklepih.

METABOLIČNO-FUNKCIONALNI TRENING (MFT) je srednje do visoko intenzivna vadba, namenjena tistim, ki želijo svoje telo bolj obremeniti, hitreje napredovati, že izkušenim uporabnikom in tudi začetnikom. Z metaboličnim načinom vadbe, ki je višje intenzivnosti in pri katerem lahko vztrajamo le krajši čas, pospešimo metabolične procese tudi še do 72 ur po končani vadbi. Poleg tega pripomoremo tudi k učinkovitemu zmanjševanju telesne teže, preoblikovanju postave in vzpostavljanju hormonskega ravnovesja v telesu. Na funk-

cionalnem delu treninga posnemamo gibalne vzorce iz vsakdanjega življenja s poudarkom na njihovi pravilni izvedbi in ob uporabi večjih obremenitev (uteži, lastna teža in večje št. ponovitev). MFT je odlična izbira kot samostojna oblika rekreacije ali kot bazični trening za večjo učinkovitost in varnost pri različnih drugih športih. S pestro izbiro vaj in uporabo različnih vadbenih pripomočkov ob dobri glasbi je vadba zanimiva, zabavna in tudi hitreje mine.

REDNA TELESNA AKTIVNOST JE INVESTICIJA V VAŠE ZDRAVJE!

Ob zavedanju vseh pozitivnih učinkov telesne dejavnosti naj bo vaša odločitev ZA GIBANJE lažja.

Za PRIJAVE in vse dodatne informacije lahko pokličete na telefon 031-339-703 (Anita).

Veseli bomo vaše družbe!

foto: Freepik

Zdrav duh v zdravem telesu. Pridite in se nam pridružite.

ATLETIKA, TELOVADBA ZA NAJMLAJŠE ... od petega leta naprej ...

Atletski vrtec in atletika za šolarje poteka v športni dvorani Velike Lašče.

Vpis bo potekal v petek, 15. 9. 2023, ob 15.00 uri pred športno dvorano Velike Lašče in nato vsak petek. Urnik vadbe boste izvedeli ob vpisu.

Petek: od 15.00 do 16.00 ure: Šoloobvezni otroci – Atletika, Vrtec od petega leta starosti – Telovadba

Pohiti in bodi prvi v dobri družbi; pripelji še prijatelje!

Vse dodatne informacije dobite na telefonu: 041-604-185 Špela
ATLETSKA ŠOLA TEKA ŠPELA

Nagradna križanka

Nagrajenci iz Troble št. 4 so 1. Živa Zupančič, 2. Jaka Samsa, 3. Sabina Ramšak. Nagrado so že prejeli. ČESTITAMO!

SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	SKUPINA OSMIH PEVCEV	VODILNA OSEB- NOST	POTOMCI ISTEGA PREDNIKA	AMERIŠKA PLOŠČIN- SKA MERA	SNOV, IZ KATERE SO SVEČE	ZAMISEL	KNJI- ŽEVNIK	OTTO LI- LIENTHAL
DELO, POSEL								
VELIK PLAZILEC								
PADAJO- ČA VODA								
			GOJITELJ ŽIVALI					DOLŽIN- SKA MERA
			PREGLE- DOVALEC					
				KARIRA- STO BLAGO				
				NIŠTRC				
	DEDNA OSNOVA				ČLOVEK, KI IGRA TAROK	ALUMINIJ SPREM- LJEVALEC EROSA		
	NINA PUŠLAR							
NOVOST								
ŽUŽELKA, KI PIČI								
							VELIK, MOČEN PES	PREBI- VALEC BARJA
	IVAN ZOREC			GEOMET- RIJSKI LIK				
				VELIKAN- SKI KIP				
	OTOK OB V. OBALI AFRIKE							
	OVITEK							
DETE						KROM		
OČE						TRAJEK- TORIJA		
		STANKO CAJNKAR	NAJLAŽJA KOVINA (L)					
			OSTER PODALJ- ŠEK PLEVE PRI KLASU					
			PLOSKEV VSAKEGA OD LISTOV V KNJIGI					

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, ali ga oddajte v tajništvu občine oziroma pošljite na naslov trobla@velike-lasce.si. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, **8. novembra 2023**. Izžrebanec bo prejel nagradni bon in bo objavljen v Trobli št. 6. Nagrado bo izžrebanec prejel po pošti.

Velikolaška kronika

Inšpektor Muki

V Velikih Laščah – kot na zahodu – nič (bistveno) novega. Dela se kotlovnica, dela znova klavnica, notranjost farovža je adaptirana. Turneja gasilskih veselice je bolj ali manj končana. Na raški veselici je zmanjkalo mesa; v Robu so prodali 18 sodov pira. Kruha in iger, pardon, čevapčičev, pira in srečk.

Tisti redki turisti, ki so zašli v naše konce, so po drugi strani potrebovali kar nekaj iznajdljivosti in potrpljenja, da so potesili lakoto in žejo. Na lastni koži so lahko spoznali, da Šifrerjeva viža Vse manj je dobrih gostiln v Laščah še kako drži. Brlogar je že pred časom zaprl vrata, Pri Roku so bili tri tedne na dopustu, Rozamunda še vedno čaka na boljše čase oziroma novega najemnika, za Kuklja pa se ne ve več prav natančno, kdaj je odprl in/ali zaprt.

Pravijo, da je poletje čas kislih kumaric. V tistih najbolj vročih, pasjih dnevih se je nekaterim dodobra skisalo, pa se je tako priznani in poznani trgovec naokoli sprehajal v majici z emblemom lokalnega zobozdravstvenega centra. Reklama pa taka. Kot da bi avtor teh vrstic reklamiral trivremenski taft.

Zlajnana fraza pravi, da po dežju vedno posije sonce. No, tokrat smo lahko spoznali, da tudi po vsakem soncu pride dež. Veliko dežja. V tistih stoletnih vodah jo je naša občina relativno dobro odnesla. V novi šoli na Turjaku je sicer zamakalo, kar

pa ne gre toliko na račun stoletnih voda kot na račun vsakoletnih šlamparije.

V nesreči spoznaš prijatelja, pravi še ena fraza. V Sloveniji bi lahko dodali, da v nesreči spoznaš predvsem gasilca. Tudi številni gasilci iz naše občine so se v hudi uri podali na frontno linijo. Kapo oziroma čelado dol, fantje in dekleta.

Kolateralna žrtev povodnji je bil tudi festival Castle, ki je (skoraj dobesedno) padel v vodo. Zabava je trajala zgolj en dan in eno noč, kar pa ni ustavilo fanta z najbolj veličastnimi meči v občini, da ne bi še popravil svoje osebne statistike in med rjuhe (beri v razmajan kombi) skočil s samooklicano influenserko. Izkazal se je tudi Galetov Simon oziroma DJ Vintage. Kot tisti ansambel na Titaniku je namreč naš dunajski ambasador igral/vrtel do zadnjega in vztrajal še, ko se je ladja že dodobra potapljala. Ansambel je igral dalje; DJ je vrtel dalje. Mimogrede, Simon zapira štacuno na Dunaju in če bi radi po diskontni ceni obogatili svojo zbirko gramofonskih plošč, je to zelo lepa priložnost.

Tudi ves silen dež pa ni uspel pogasiti vseskozi tlečega požara v Malih Laščah. Kozli se še kar ne morejo zmeniti glede infrastrukture. Po cesti je vmes enkrat kamen (oziroma v tem primeru kabel) spotike v delu vasi postala še optika. Naj tudi sosedu crkne krava. Oziroma v tem primeru internet.

Krompir je bolj ali manj pobran. Ali tista, da ima neumen kmet debel krompir res drži, ne vem; tako ali tako me bolj zanima, kakšen krompir ima potemtakem debel kmet. Sprašujem namreč za zbiralca kravat iz Retij, ki je s svojo požrtvovalnostjo pri pobiranju tega poljskega pridelka na kocko postavil tudi sicer zavidanja (ne)vredno teniško kariero. Križ je na srečo zdržal.

Sosedu Mičotu sem obljubil, da ga tokrat ne bom omenjal. Držal bom obljubo, pa čeprav bi bila štorija, kako je na jadranju povozil merjasca, lahko zanima tudi za širše množice. Če se slučajno sprašujete, ne, ni ga povozil z jadrnico, ampak z avtom.

Če smo že pri Mičotu, ki ga tokrat ne bom omenjal, naj dodam, da se bo poročil. Meto se je že poročil; enkrat v teh dneh bo pred oltar (in kasneje na zabavi zagotovo tudi mikrofoni) stopila tudi laška Ceca. Jure se je po drugi strani zaročil, svet pa vse bolj nestrpno čaka na potezo prve dame velikolaških mlajev Alje. Čas bi bil ... Ko smo že pri mlajih, naš zvesti bralec Tadej je pred tedni zakorakal v četrto desetletje. Dan potem je bil na bolj majavih nogah. Mlaj, ne Tadej.

Kakorkoli že, dolgega vročega (in deževnega) poletja je konec. Jesen stiže, Dunjo moja, z njo pa se na ekrane znova vrača priljubljena humoristična serija Seja občinskega sveta.

Za lep nasmeh skrbimo že 25 let

 invisalign®

bredent
medical

- Preventivni pregledi in posveti
- Konzervativa
- Protetika
- **BREDENT SKY** implantati
- Nevidni ortodontski aparat **INVISALIGN**
- Ortopansko slikanje zob

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija | **25 let**

Adamičeva 30 | 1290 Grosuplje | T +386 1 787 34 13 | M +386 41 723 731

Spletna Trgovina

www.NalakirajNohte.si

NailBar

Salon Tečaji Svetovanje

Stritarjeva cesta 2 Velike Lašče

051 355 062

SUV za VSE okuse in pričakovanja

Povprečna poraba goriva: 1,383 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 31,40 – 181 g/km.
Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Šlike so simbolične. Akcija velja do razprodaje zaloga. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality MeDAL) terenskim vozilom Hyundai podelili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <https://www.qudal.com/SLOVENIA-653YP18>. Najboljši SUV srednjega razreda v velikem primerjalnem testu Prima. Rezultati Prima testa: <https://sid.net/avtomoto/testi/primerjava-12-suv-test-je-pokazal-najboljs-eto-591935>.

Avtohiša Zalar d.o.o.

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče 01 7881 999 031 331 920 prodaja@avtohis-a-zalar.si FB Instagram

YASKAWA

Si želite postati pomemben član v uspešnem mednarodnem podjetju, ki že več kot 100 let krepi trg robotizacije in avtomatizacije? Iščete priložnost za delo v razvojno usmerjenem podjetju, ki veliko investira v digitalno preobrazbo delovnih procesov, nenehno stremi k izboljšavam, spodbuja in vlaga v svoje zaposlene ter nagraduje njihovo uspešnost? Vaša priložnost je tu.

YASKAWA

Za svoje operacije v Sloveniji vabimo k sodelovanju **CNC operaterja (m/ž)**

Vaše delovne naloge bodo sledeče:

- prevzem dokumentacije, izbira programa, izbira posamezne operacije v programu in izvajanje programa obdelave na CNC stroju – glede na zahteve, podane z delovnim nalogom,
- nastavljanje in priprava CNC stroja, orodij in priprav za delo z obstoječim programom,
- preverjanje ustreznosti materiala in priprave za obdelavo,
- izvajanje zahtevnejših dimenzijskih meritev,
- spremljanje in kontroliranje posameznih operacij in faz obdelave po dokumentaciji oziroma vzorcih,
- programiranje enostavnih kosov na stroju.

Pričakujemo:

- IV. ali V. stopnjo izobrazbe strojne smeri,
- najmanj dve leti izkušenj na podobnih delovnih mestih,
- razumevanje angleškega jezika,
- računalniško pismenost,
- poznavanje uporabe merilnega orodja,
- poznavanje orodij za obdelavo,
- branje in izpolnjevanje tehnične dokumentacije.

Nudimo:

- zanimivo delo v stabilni družbi,
- stimulativen način nagrajevanja,
- veliko izobraževanj in izpopolnjevanj,
- možnost karierne rasti.

Živiljenjepis s spremnim pismom pošljite po elektronski pošti na naslov: **YER-HR@yaskawa.eu**

Za svoje operacije v Sloveniji vabimo k sodelovanju sodelavca v oddelku **zagona robotskih celic.**

Vaše delovne naloge bodo sledeče:

- izvajanje kontrole ustreznosti električnih povezav,
- opremljanje robotskega krmiljenja z vsemi potrebnimi nastavitvami glede na vhodne zahteve,
- opremljanje robotske celice z vso potrebno programsko opremo, ki je predvidena glede na vhodne zahteve,
- izvajanje zagona in testiranje robotskih celic ter varnostne opreme,
- testiranje tehnološke opreme, ki je vgrajena v robotsko celico,
- enostavno programiranje robotskih aplikacij,
- odpravljanje neskladnosti.

Pričakujemo:

- V. ali VI. stopnjo izobrazbe elektro smeri,
- priporočeno vsaj eno leto izkušenj na podobnih delovnih mestih,
- razumevanje angleškega jezika,
- računalniško pismenost,
- dobre komunikacijske veščine,
- vozniki izpit B-kategorije,
- pripravljenost na potovanja.

Nudimo:

- Zanimivo delo v stabilni družbi,
- stimulativen način nagrajevanja,
- veliko izobraževanj in izpopolnjevanj,
- mednarodno vpelost,
- dobre delovne pogoje,
- možnost karierne rasti.

Prijavo pošljite po elektronski pošti na naslov: **YER-HR@yaskawa.eu**

Za svoje operacije v Sloveniji vabimo k sodelovanju **konstrukterja - projektanta (m/ž)** za področji orodjarstva in strojegradnje v industriji.

Ponujamo:

- zanimivo, dinamično in perspektivno delo v mladem kolektivu,
- intenzivno šolanje,
- stimulativno nagrajevanje,
- okolje, ki spodbuja ustvarjalnost in razvijanje lastnih idej,
- delo v mednarodnem okolju,
- delo v timu,
- delo v zanesljivi in poslovno uspešni družbi.

Pričakujemo:

- višjo ali visoko izobrazbo strojništva,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- poznavanje orodij za 3D konstruiranje – SolidWorks, Catia ali podobno,
- poznavanje standardnih Windows orodij (MS Office),
- komunikativnost, prilagodljivost, skupinsko delo, natančnost, zanesljivost, samoiniciativnost,
- izpit B-kategorije.

Prednost predstavljajo:

- delovne izkušnje na področjih orodjarstva ali strojegradnje,
- delovne izkušnje na področjih avtomatizacije ali robotike,
- izkušnje na področju konstruiranja,
- poznavanje pnevmatskih in hidravličnih elementov.

Živiljenjepis s spremnim pismom pošljite po elektronski pošti na naslov: **YER-HR@yaskawa.eu**

Za svoje operacije v Sloveniji vabimo k sodelovanju sodelavca v **tehnični podpori prodaje (m/ž)**

Glavne naloge:

- priprava konceptov in layoutov,
- izdelava ponudb in kalkulacij za podsklope robotskih aplikacij,
- sodelovanje s prodajno ekipo pri pripravi ponudb,
- izdelava časovnih analiz za robotske aplikacije,
- realizacija kupčevih idej v uporabne tehnične in tehnološke rešitve,
- sodelovanje pri uvajanju inovativnih tehničnih rešitev.

Ponujamo:

- zanimivo, dinamično in perspektivno delo v mladem kolektivu,
- intenzivno šolanje,
- stimulativno nagrajevanje,
- okolje, ki spodbuja ustvarjalnost in razvijanje lastnih idej,
- delo v mednarodnem okolju,
- delo v timu,
- delo v zanesljivi in poslovno uspešni družbi.

Pričakujemo:

- višjo ali visoko izobrazbo strojništva,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- poznavanje orodij CAD programske opreme (SolidWorks, Catia ali Autocad),
- poznavanje standardnih Windows orodij (MS Office),
- komunikativnost, prilagodljivost, skupinsko delo, natančnost, zanesljivost, samoiniciativnost,
- izpit B-kategorije.

Prednost predstavljajo delovne izkušnje na področjih avtomatizacije ali robotike.

Živiljenjepis s spremnim pismom pošljite po elektronski pošti na naslov: **YER-HR@yaskawa.eu**

Naveličani čakanja? Ping #GIA-S for a job

Zaposlitev

Vsakodnevni gneči na poti v službo se lahko izognete tako, da se pridružite ekipi GIA-S d.o.o.

V podjetju **GIA-S d.o.o.** s sedežem v **Grosuplju** zaradi neprestane rasti in vedno zahtevnejših delovnih izzivov, v svoje vrste vabimo nove sodelavce. Ponujamo vam delovno okolje, v katerem boste razvijali ter nadgrajevali svoje znanje in spretnosti, ali pa boste svoje bogate izkušnje prenašali na sodelavce.

Iščemo:

- Komercialist, prodajni tehnik za industrijsko opremo (v pisarni) (M/Ž)
- Prodajni inženir za prodajo in podporo kupcem na terenu (M/Ž)
- Strojni inženir - tehnolog za svetovanje in tehnično podporo kupcem (M/Ž)
- Projektant in razvijalec tehnoloških rešitev krmilno regulacijske tehnike (M/Ž)

Kaj nudimo:

- zaposlitev v stabilnem podjetju,
- delo v urejenem in sproščenem delovnem okolju,
- možnost strokovnega razvoja in napredka,
- redno in stimulatивно plačilo

Če želite postati del naše ekipe, vabljeni, da nam pošljete svojo prijavo z življenjepisom na elektronski naslov: zaposlitev@gia.si ali pa nas pokličite na 040-312-192

GIA

GIA-S industrijska oprema d.o.o.

Industrijska cesta 1K, 1290
Grosuplje www.giaflex.com

*To ni slovo,
je le pozdrav.
Saj kar je lepo,
nikdar ne mine,
ker v srcu pusti
drage spomine.*

Zahvala

ob izgubi ljube mami, tete,
tašče, babice in prababice

ZOFIJE KARLOVČEC,

roj. Perič, iz Malega Ločnika
2. 2. 1932 – 29. 7. 2023

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
znancem, sosedom, Katarini in njenim pevkam,
pogrebni službi Zakrajšek, župniku za besede
slovesa, vsem, ki ste nam izrekli sožalja, darovali
sveče in svete maše. Zahvala tudi zdravstvenemu
osebju, patronažnim sestram Martini in Petri in
dr. Milenki Starc Vidrih.

Žalujejoči vsi njeni

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite*

Zahvala

MIRKO PEROVŠEK

27. 7. 1955 – 16. 5. 2023

Ob izgubi sina, brata, strica in svaka se
zahvaljujemo vsem, ki so mu stali ob strani in
ga vzpodbujali v času njegove bolezni. Iskrena
hvala dr. Raku, patronažnima sestrama
Petri Godec in Martini Bavdek ter osebju
onkološkega inštituta. Zahvala g. župniku
Andreju Ojstrežu za opravljen pogreb.
Iskreno se zahvaljujemo gasilcem PGD
Karlovica, prijateljem in sovaščanom za
izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi
zadnji poti. Hvala Vam za darovano cvetje,
sveče in svete maše.

Vsi njegovi

*Zapel je zvon v slovo...
Poln bolečin ostaja spomin,
ostaja praznina,
molk in tišina.*

Zahvala

V 102. letu se je tiho poslovila naša draga
mama, babica, prababica, tašča in teta

ALOJZIJA RUPAR

s Purkarč 1922–2023

Vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in
znancem se iskreno zahvaljujemo za izrečeno
sožalje, darove za svete maše, cvetje in sveče.
Iskrena hvala patronažni sestri Petri in ostalim na
zdravstveni postaji Velike Lašče.
Hvala duhovniku g. Dobrovoljcu, pogrebni službi
Zakrajšek in pevcem za lepo pogrebno svečanost.

Žalujejoči vsi njeni

Zahvala

Ob izgubi dragega očeta,
moža, dedka, tasta.

PETAR BERDIK

1942–2023 iz Pušč.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, znancem za izrečeno sožalje, podarjene
svete maše in sveče. Hvala g. župniku Andreju
Ojstrežu, pogrebni službi Zakrajšek in zdravstveni
službi ter pevcem za lepe skladbe oziroma pesmi.
Hvala vsem, ki ste se poslovili od našega očeta in ga
pospremili k večnemu počitku.

Žalujejoči vsi njegovi.

KOLEDAR PRIREDITEV

september/oktober

sobota, 16. september,
od 8. do 12. ure
Trg v Velikih Laščah
**TRŽNICA TRAJNOSTNE
MOBILNOSTI
V OKVIRU PROJEKTA
EVROPSKI TEDEN
MOBILNOSTI**

(Javni zavod Trubarjevi kraji)
Več na strani 10.

petek, 15. september, ob 19.30 uri
Trubarjeva domačija, Rašica
**METAMORFOZE
OLJKE V PESMIH
Z Živo Agrež in Literarno
skupino Vrhnika**

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

nedelja, 17. september, ob 9. uri
Turjak – Rašica – Škocjan – Gradež
**POHOD PO TRUBARJEVI
ROJSTNI FARI**

(Društvo za ohranjanje dediščine)

nedelja, 17. september, ob 12. uri
Gradež
PRAZNIK SUHEGA SADJA

(Društvo za ohranjanje dediščine)

sreda, 21. september, 16. uri
Velike Lašče
**SPREHOD ZA SPOMIN
OB SVETOVNEM DNEVU
DEMENCE**

(DU Velike Lašče)

sobota, 23. septembra, ob 16. uri
Trubarjeva domačija, Rašica
**PODELITEV ROŽANČEVE
NAGRADE**

(Trubarjeva domačija, Rašica)

nedelja, 24. septembra, ob 9. uri
Tenis Cereja in Velike Lašče
z okolico
**ZAJČJI LOV 1813
– voden pohod**

(Zavod Parnas in Tenis Cereja)

nedelja, 24. september, ob 16. uri
Trubarjeva domačija/
Levstikov dom
**SOLIDARNOSTNI
KONCERT Z LOKALNIMI
IZVAJALCI**

(Občina Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji)

četrtek, 28. septembra, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**DEKD 2023:
LEVSTIKOV VEČER:
Gostja Barbara Sosič**

(MKL, Knjižnica Frana Levstika in
Javni zavod Trubarjevi kraji)

četrtek, 28. september, ob 18. uri
Grad Turjak
**ODPRTJE RAZSTAVE
MEJNIKI GLEDALIŠKE IGRE**

(Slovenski gledališki inštitut)

ponedeljek, 2. oktober, ob 18. uri
Knjižnica Velike Lašče
PRAVLJIČNA URA

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

petek, 6. oktober, ob 19.30 uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**1. ABONMAJSKA PREDSTAVA:
stand-up komedija
MALI OTROCI, VELIKI
PROBLEMI**

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 7. oktober, ob 8. uri
Trg pred Levstikovim domom,
Velike Lašče
BUČNO-MARMELADNI DAN

(DPŽ Velike Lašče)

sobota, 7. oktober, ob 17. uri
Grad Turjak
**JAVNO VODSTVO PO
RAZSTAVI
»MEJNIKI GLEDALIŠKE
IGRE«**

(Slovenski gledališki inštitut)

nedelja, 8. oktober, ob 9. uri
Turjak
KOSTANJEV POHOD

(TD Turjak)

ponedeljek, 9. oktober, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče
**USTVARJALNA
DELAVNICA ZA OTROKE:
Namizna igra Križci in krožci**

(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

četrtek, 12. oktober, ob 19. uri
Trubarjeva domačija, Rašica
**MATEJA ŠUŠTERŠIČ
DIMIC: ŽARENJE – MED
ZVEZDAMI IN ZEMLJO
razstava keramike**

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 14. oktober
Gostilna pri Škrabcu, Rob
DAN STAREJŠIH

(DU Velike Lašče)

sreda, 18. oktober, ob 18. uri
Trubarjeva domačija, Rašica
**SREČANJE OB PRIČETKU
NOVEGA ŠTUDIJSKEGA LETA**

(KUD Primož Trubar Velike Lašče –
UTŽO Velike Lašče)

torek, 24. oktober, ob 19. uri
Gostilna pri Kuklju, Velike Lašče
JAVORŠKOV VEČER

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

31. oktober, od 9. ure naprej
Trubarjeva domačija, Rašica
**PRAZNUJEMO DAN
REFORMACIJE**

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

VELIKOLAŠKA TRŽNICA
ob sobotah, med 8. in 11. uro,
na trgu v Velikih Laščah.
16. in 30. septembra ter
14. in 28. oktobra.